២. កំណែទំរង់អាជ្ញាធរខេត្ត

សៀមរាបមានលក្ខណៈខុសពីខេត្តដទៃទៀតត្រង់ថា សៀមរាបពឹងអាស្រ័យជាសំខាន់ទៅលើវិស័យទេសចរណ៍ និងសេដ្ឋកិច្ចក្រុង ហើយខេត្តដទៃទៀតពឹងផ្អែកភាគច្រើនលើតំបន់ជនបទ។ អាស្រ័យហេតុនេះ មានវិធីច្រើនយ៉ាងដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងខេត្តសៀមរាប។ នៅក្នុងរយៈពេលវែង ការប្រែក្លាយខេត្តឱ្យទៅជា "ក្រុង"មួយអាចជាជំរើសមួយ។ នៅក្នុងរយៈពេលមធ្យម គេត្រូវចាប់ផ្តើមដោយការពង្រឹង និងកំណែទំរង់រចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើតួនាទីរបស់ខេត្តលើគោលនយោបាយក្រុង និងការគ្រប់គ្រងក្រុង។ និន្នាការបច្ចុប្បន្នលើកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការក៏មាន លក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលនេះដែរ។

មូលហេតុដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើរចនាសម្ព័ន្ធបច្ចុប្បន្នមាន :

១. រចនាសម្ព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគួរធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈសាមញ្ញបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបានយ៉ាងហោចណាស់ ធ្វើឱ្យជោគជ័យនូវរដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់ខេត្ត

២. ចំនួនតួនាទីនៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុកគួរបន្ថយឱ្យដល់កំរិតអប្បបរមា ដោយសារតែកង្វះធនធានមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប

៣. ក្រុងសៀមរាប/អង្គរពឹងផ្អែកទៅលើតំបន់ផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្ត លើវិស័យធនធានទឹក ដី កំលាំងពលកម្ម និងលទ្ធភាពធ្វើដំណើរចេញចូល។ មានតែអាជ្ញាធរខេត្តប៉ុណ្ណោះដែលអាចពិនិត្យមើលលើវិស័យទាំងនោះបាន។

ដូចនេះ ទី១ : កំណែទំរង់រចនាសម្ព័នរបស់អាជ្ញាធរខេត្តគួរយកចិត្តទុកដាក់លើការលុបបំបាត់តួនាទីត្រួតគ្នានៅក្នុងអាជ្ញាធរ។ ទី២ : កំណែទំរង់គួរយកចិត្តទុកដាក់លើការងារគោលនយោបាយក្រុង និងការគ្រប់គ្រងក្រុង និងគួរតែមានលក្ខណៈស្របគ្នាទៅនឹងកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការដែលមានពីរដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម :

ដំណាក់កាលទី១ : មុនពេលអនុវត្តច្បាប់អង្គការនៅថ្នាក់ខេត្ត (២០០៦-២០០៩)

- ការបង្កើតគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍សំរាប់រដ្ឋបាលឯកភាព និងធានាឱ្យបានតម្លាភាព
- ការបង្កើតមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តសៀមរាប ដើម្បីធានាឱ្យមានថវិកាផ្ទាល់របស់ខេត្តសំរាប់ផលប្រយោជន៍ជាក់លាក់របស់សាធារណៈ
- បង្កើតអង្គភាពពិសេស ឬអភិបាលខេត្តរងទទួលបន្ទុកគោលនយោបាយ/ការគ្រប់គ្រងក្រុង

ដំណាក់កាលទី២ : បន្ទាប់ពីការអនុវត្តច្បាប់អង្គការនៅថ្នាក់ខេត្ត (២០១០-២០២០)

- លុបបំបាត់ការកំណត់ចំនួនថវិកាសំរាប់គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដោយអភិបាលខេត្ត (ដែលបច្ចុប្បន្នមានចំនួន២លានដុល្លារ)
- បង្កើតក្រុមប្រឹក្សាខេត្តដើម្បីធានាតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព
- បែកចែកឱ្យដាច់នូវសាខាអំណាចទាំង៣ ពោលគឺ នីតិប្រតិបត្តិ នីតិបញ្ញត្តិ និងតុលាការនៅថ្នាក់ខេត្ត

៣. ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សនៅក្នុងអាជ្ញាធរខេត្ត

ដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ ក និង ខ ចាំបាច់ត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានលើការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យការងារសាធារណៈ។ អនុសាសន៍នៃកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពសំរាប់មន្ត្រីថ្នាក់ខេត្ត នៅក្នុងរយៈពេលខ្លីមាននៅក្នុង

តារាង២១។

តារាង ២១ : អនុសាសន៍សំរាប់កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ខេត្ត

សេវាសាធារណៈដែលរំពឹងទុក	អនុសាសន៍ស្តីពីកម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាព	ក្រុមគោលដៅសំរាប់ពង្រឹងសមត្ថភាព
១. ធ្វើផែនការមេសំរាប់ក្រុង និងផែនការគំរោងនានា	ធ្វើផែនការគំរោងដោយផ្អែកលើផែនការមេ	• អភិបាលខេត្ត និងប្រធានមន្ទីរខេត្ត
២. អនុវត្ត និងគ្រប់គ្រងការងារសាធារណៈ (គំរោង)	• វិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងគំរោង និងត្រួតពិនិត្យ គំរោង • ការវាយតំលៃគំរោង	• មន្ត្រីគ្រប់គ្រងការងារសាធារណៈក្នុងខេត្ត • មន្ត្រីទាំងអស់នៅតាមមន្ទីរខេត្ត
	• វិធីដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លី	• មន្ត្រីថ្នាក់ខេត្តទទួលបន្ទុកខាងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី ផែនការនិងអភិវឌ្ឍន៍ និងវិនិយោគ • មន្ត្រីមន្ទីរខេត្តខាងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងកម្មសិទ្ធិដីធ្លី
៣. ការងាររដ្ឋបាល	• រៀបចំមូលដ្ឋានទិន្នន័យសំរាប់មន្ត្រីរដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្ត និងមន្ត្រីតាមមន្ទីរ • មូលដ្ឋានទិន្នន័យស្ថិតិសំរាប់ ការវិនិយោគ និងនីតិវិធីរបស់វា • ចុះបញ្ជីសហគ្រិនដោយកុំព្យូទ័រ	• មន្ត្រីថ្នាក់ខេត្តទទួលបន្ទុកខាង ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី ផែនការ និងការអភិវឌ្ឍន៍ និងការវិនិយោគ • មន្ត្រីមន្ទីរខេត្តខាងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងកម្មសិទ្ធិដីធ្លី
៤. ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ	• ជំនាញបច្ចេកទេសសំរាប់គ្រប់គ្រងថវិកាដោយកុំព្យូទ័រ	• មន្ត្រីគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខេត្ត • មន្ត្រីមន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុខេត្ត
៥. ជំនាញមូលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់ការងាររដ្ឋបាល	• ការគ្រប់គ្រង និងវិភាគទិន្នន័យ • ការវិភាគស្ថិតិ • ជំនាញកុំព្យូទ័រ (ថែរក្សា និងប្រើប្រាស់) • ភាសាអង់គ្លេស • រៀបចំឯកសារ	• មន្ត្រីរដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តទាំងអស់ • មន្ត្រីតាមមន្ទីរខេត្តទាំងអស់
៦. ការផ្សព្វផ្សាយពីកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ	• ការយល់ដឹងពីច្បាប់អង្គការ • រៀបចំប្រព័ន្ធក្រុមប្រឹក្សា • រៀបចំការបោះឆ្នោត • ការយល់ដឹងពីកំណែទំរង់ហិរញ្ញវត្ថុ និងរចនាសម្ព័ន្ធ	• មន្ត្រីរដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តទាំងអស់ • មន្ត្រីតាមមន្ទីរខេត្តទាំងអស់

៤. ការបង្កើត និងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ និងបទដ្ឋានច្បាប់

ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចយុទ្ធសាស្ត្រ ក និង ង ចាំបាច់គេត្រូវបង្កើតច្បាប់ និងក្រឹត្យច្បាប់បន្ថែម និងបញ្ចូលក្រឹត្យច្បាប់ដែលមានខ្លឹមសារត្រួតគ្នាទាក់ទងនឹងការងាររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន។ ជាពិសេស រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់កណ្តាលគួរចាត់វិធានការដូចខាង

ក្រោមឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើបាន ។

១) សមាហរណកម្មសិទ្ធិលើការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លី

តួនាទីក្នុងការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លីគួរចែករំលែករវាងមន្ទីររៀបចំដែនដី មន្ត្រីស្រុកសៀមរាប និងអាជ្ញាធរអប្សរា ។ ការងាររៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លីនេះគួរតែចែងឱ្យបានច្បាស់ថាតើស្ថាប័ននីមួយៗទទួលខុសត្រូវលើអ្វីខ្លះ ។

២) អនុម័តច្បាប់សំខាន់ៗដែលទាក់ទងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក ដោយរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹក និងច្បាប់ទេសចរណ៍មិនទាន់បានអនុម័តនៅឡើយ បើទោះជាពង្រាងច្បាប់ទាំងនេះត្រូវបានដាក់ជូនរដ្ឋសភាហើយកក្តី ។ ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកមិនទាន់បានអនុម័តដោយសភាជាតិនៅឡើយ ដោយហេតុថានីតិវិធីមានការយឺតយ៉ាវ ។ ចំណែកឯច្បាប់ទេសចរណ៍វិញត្រូវបានគេនិយាយថា ច្បាប់នេះត្រូវតែធ្វើឱ្យស៊ីសង្វាក់នឹងច្បាប់ និងបទបញ្ញាផ្សេងៗទៀត ទោះបីជានាយករដ្ឋមន្ត្រីបានចុះហត្ថលេខាលើខ្លឹមសារតាំងពីថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ ហើយក៏ដោយ ។ នីតិវិធីនៃការអនុម័ច្បាប់នេះត្រូវតែធ្វើឱ្យបានលឿន ។

៣) ភាពចាំបាច់នៃការបង្កើតច្បាប់ផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

ទោះបីជាច្បាប់ និងក្រឹត្យច្បាប់ត្រូវបានអនុម័តហើយក៏ដោយ គេសង្កេតឃើញបញ្ហានានា ដែលទាក់ទងនឹងការបកស្រាយមិនគ្រប់គ្រាន់ ការអនុវត្តន៍មិនបានត្រឹមត្រូវ និងការត្រួតគ្នា ។ ទោះបីជាក្រសួងនីមួយៗមានតួនាទីរៀបចំក្រឹត្យ ច្បាប់ និងអនុក្រឹត្យក៏ដោយ ក៏ពុំមានស្ថាប័នណាមួយទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងសំរបសំរួលក្រឹត្យ និងអនុក្រឹត្យជារួមទេ ។ ដើម្បីកែលំអ ស្ថានភាពបែបនេះ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ច្បាប់ និងបទដ្ឋានច្បាប់នីមួយៗនឹងត្រូវរៀបចំឡើងឱ្យមានលក្ខណៈឯកភាពគ្នាដោយស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវមួយ ។

៧.២ ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋាន

ហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋានត្រូវតែពង្រឹង ។ ខេត្តសៀមរាបមានហេតុផលយ៉ាងពិសេសក្នុងការពង្រឹងមូលដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន ។ ទីមួយ : មូលដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុខ្លាំង គឺមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកទៅនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលបានមកពីភ្ញៀវទេសចរ ។ ទីពីរ : ចំណែកមួយនៃផលទុនដែលបានមកពីការដម្លើងថ្លៃដីគួរតែរក្សាទុកសំរាប់ការប្រើប្រាស់ជាផលប្រយោជន៍រួមនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ។ ចុងក្រោយ គំរោងដែលផ្តល់ថវិកាដោយអន្តរជាតិជាច្រើនប្រមូលផ្តុំនៅខេត្តសៀមរាប តែពួកគេមិនបានផ្តល់ថវិកាគ្រប់គ្រាន់សំរាប់សេវាថែទាំទេ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពស្រស់បំព្រង និងបរិស្ថានល្អជាទូទៅអាស្រ័យលើការថែទាំ ហើយទាមទារឱ្យមានការវិនិយោគតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដូចជាការវិនិយោគដែលធ្វើឡើងដោយភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិ ។

៧.២.១ បញ្ហា

បញ្ហាសំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្តសៀមរាបត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោម ។

១. ធនធានហិរញ្ញវត្ថុមិនគ្រប់គ្រាន់

ធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាជ្ញាធរខេត្តសៀមរាបមានមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ដោយសារហេតុផលសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម :

- ពន្ធសំខាន់ៗដូចជាពន្ធប្រាក់ចំណេញត្រូវប្រគល់ឱ្យទៅរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ ហើយពន្ធភាគច្រើនដែលខេត្តទទួលបានជាពន្ធដែលមានប្រាក់បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ
- កិច្ចខិតខំប្រមូលពន្ធនៅមានកំរិតទាបនៅឡើយ
- ថ្វីបើរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិមានតួនាទីផ្តល់ប្រាក់ឧត្តម្ភទៅឱ្យខេត្តនីមួយៗ តែប្រាក់សំរាប់ខេត្តសៀមរាបមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ
- ទោះបីជាប្រាក់ដែលភ្ញៀវទេសចរបង់ដើម្បីចូលទស្សនារមណីយដ្ឋានអង្គរកាន់តែមានចំនួនច្រើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំក៏ដោយ ក៏ប្រាក់ទាំងអស់នោះមិនដែលត្រូវបានគេបង្វិលឱ្យទៅរដ្ឋអំណាចខេត្តឡើយ

២. ការធ្វើផែនការថវិកាមិនបានគ្រប់គ្រាន់ និងការប្រើប្រាស់ថវិកាគ្មានប្រសិទ្ធភាព

ថវិកាដែលមានបន្តិចបន្តួចហាក់ដូចជាមិនត្រូវបានបែងចែក និងប្រើប្រាស់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ ប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រង ដោយរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានកាត់ជាកំណាត់ៗដោយការបំពេញការងារត្រូវធ្វើតាមរយៈខ្សែទទឹង ហើយសកម្មភាពសំរបសំរួលខ្សែបណ្តោយនៅថ្នាក់ខេត្តជួបការលំបាកជាច្រើន។ គំរោងវិនិយោគនានាត្រូវបានរៀបចំដោយរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិលើកលែងតែករណីមួយចំនួននៅក្នុងកម្មវិធីសិលាប៉ុណ្ណោះ។ ដូចនេះ ពុំមាននរណាម្នាក់នៅក្នុងខេត្តដឹងច្បាស់លាស់អំពីសកម្មភាពនានាដែលកំពុងតែកើតមាននៅក្នុងខេត្តនោះទេ។ សភាពបែបនេះធ្វើឱ្យមានការលំបាកក្នុងការបែងចែកថវិកាដែលមានបន្តិចបន្តួចឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់គំរោងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការរបស់ខេត្តណាស់។

ការប្រើប្រាស់ថវិកាមិនបានទាន់ពេល និងមិនរលូន។ ការបែងចែកថវិកាត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើការដាក់ពាក្យសុំដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យដោយមន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាទូទៅ គេត្រូវការហត្ថលេខាជាច្រើននៅដំណាក់កាលខុសៗគ្នាដើម្បីបើកប្រាក់។ ការងារលទ្ធកម្មក៏ត្រូវការសំណុំឯកសារជាច្រើនដែរ។ ជាទូទៅ ការបើកសាច់ប្រាក់តែងតែមានការយឺតយ៉ាវ។

៣. កង្វះធនធានមនុស្ស

ធនធានមនុស្សនៅខេត្តក៏មានមិនគ្រប់គ្រាន់ដែរ។ ឧទាហរណ៍ មន្ត្រីនៅមន្ទីរហិរញ្ញវត្ថុខេត្តសៀមរាបបានទទួលស្គាល់ថា ពួកគេពុំមានចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់លើបញ្ហាសារពើពន្ធទេ។ លើសពីនេះទៀត ដោយហេតុថា ពួកគេបានធ្វើការជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ នៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបែបមជ្ឈការ ពួកគេហាក់បីដូចជាតែងតែរង់ចាំការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិដើម្បីបំពេញការងារ។

ធនធានមនុស្សមិនអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពបានឡើយ បើគ្មានព័ត៌មាន និងសម្ភារៈទ្រទ្រង់គ្រប់គ្រាន់។ ជាងនេះទៀត ពុំមានធនធានមនុស្សគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ពុំមានម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការប្រើប្រាស់នៅឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត នៅពេលមានម៉ាស៊ីនហើយ ពុំមានមន្ត្រីច្រើនឡើយដែលបានប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនទាំងនោះ។ ជាលទ្ធផល មូលដ្ឋានទិន្នន័យទៅតាមវិស័យជាច្រើនមិនត្រូវបានគេបង្កើតឡើងឡើយ។

៤. កង្វះតម្លាភាព

មានព័ត៌មានសារពើពន្ធរដ្ឋបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះដែលផ្សព្វផ្សាយដល់អ្នករស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន និងភ្ញៀវទេសចរ។ ឯកសារហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្ត អន្តរមន្ទីរ (ចំណែកថវិកាខេត្តដែលបានមកពីថវិកាជាតិ) និងអាជ្ញាធរអប្សរាមិនបាន

ផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជនទេ។ ទោះបីជាប្រាក់បង់ចូលទស្សនារមណីយដ្ឋានអង្គរ គឺជាប្រភពប្រាក់ចំណូលដ៏ធំជាងគេបង្អស់ក៏ដោយ ក៏ពុំមានអ្នកណាដឹងថាប្រាក់ចំណូលនោះមានចំនួនប៉ុន្មានពិតប្រាកដឡើយ ហើយប្រាក់នោះត្រូវបែងចែកដោយរបៀបណានោះទេ។

កង្វះតម្លាភាពក៏បានកើតមាននៅក្នុងការប្រមូលពន្ធដែរ បើទោះជាមន្ទីរពន្ធដារតែងប្រមូលបានទៅតាមទិសដៅនៃការប្រមូលពន្ធ ដែលបានកំណត់ទុកមុនជារៀងរាល់ឆ្នាំក៏ដោយ។ ដូចបានលើកឡើងខាងដើមរួចហើយ ចំនួនប្រាក់ពន្ធ ដែលត្រូវប្រមូលគឺជាចំនួន ដែលគេអាចកំណត់ដោយការចរចារគ្នា ដែលអ្នកប្រមូលពន្ធអាចនឹងធ្វើដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន។

គួរកត់សំគាល់ថា បញ្ហាដែលបានលើកឡើងខាងលើមានទំនាក់ទំនងមួយចំណែកប៉ុណ្ណោះ ជាមួយនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលមជ្ឈការបច្ចុប្បន្ននៅកម្ពុជា។ ឧទាហរណ៍ រដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តជួបប្រទះកង្វះប្រាក់ចំណូល ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលក៏មិនអាចឱ្យមានការប្រមូលពន្ធថ្មីនៅក្នុងខេត្តសៀមរាបដែរ ដោយហេតុថាការប្រមូលពន្ធជាតួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ។ ដូចគ្នានេះដែរ ការសំរបសំរួល និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានរវាងរដ្ឋអំណាចខេត្ត និងអន្តរមន្ទីរក៏នៅមានកំរិតនៅឡើយ ដែលបញ្ហានេះក៏ជាប់ទាក់ទងនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលគ្រប់គ្រងតាមរបៀបខ្សែទទឹងដែរ។

ទោះបីព័ត៌មានលំអិតពុំមានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ (មកដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥) រដ្ឋអំណាចខេត្តអាចនឹងមានការប្រយ័ត្នប្រយែងជាងមុនក្នុងការប្រមូលពន្ធ ដូចជា ការកំណត់អត្រាពន្ធ និងពន្ធថ្នាក់ជាតិមួយចំនួនអាចនឹងផ្ទេរមកនៅត្រឹមថ្នាក់ខេត្ត ដែលអាចនឹងបង្កើនប្រាក់ចំណូលសំរាប់អាជ្ញាធរថ្នាក់ខេត្ត។ លើសពីនេះទៀត ការបង្កើតរដ្ឋបាលឯកភាព លំហូរថវិកា២របៀបដែលកំពុងតែប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្នអាចនឹងត្រូវបញ្ចូលគ្នា និងថវិការបស់អន្តរមន្ទីរនឹងត្រូវបង្វែរទិសដៅ តាមរយៈអាជ្ញាធរខេត្ត។ មានការរំពឹងថា សមត្ថភាពសំរបសំរួលការងាររបស់អភិបាលខេត្តនឹងត្រូវបានពង្រឹង។ ប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការនឹងមានឥទ្ធិពលលើបញ្ហា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកនេះ និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅថ្ងៃអនាគត។

៧.២.២ គោលដៅ

(១) គោលដៅរយៈពេលខ្លី

មានសំណូមពរថា គោលដៅមួយដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋាននៅក្នុងខេត្តសៀមរាបនោះគឺថា:

"រដ្ឋាភិបាលត្រូវផ្តល់នូវធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធានាឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមរបស់ខេត្តសៀមរាប"

ខេត្តសៀមរាបមានជោគជ័យច្រើនក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ ជាលទ្ធផល វិស័យទេសចរណ៍បានផ្តល់ការងារឱ្យមនុស្សនៅមូលដ្ឋានខេត្តសៀមជាច្រើនបន្ថែមលើវិស័យកសិកម្ម។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ដោយហេតុថាការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍មានការរីកចំរើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស រដ្ឋាភិបាលហាក់ដូចជាពុំមានលទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង វិស័យនេះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងមានប្រសិទ្ធភាពនៅឡើយទេ។ ទោះបីជាចំនួនភ្ញៀវទេសចរ និងតំលៃដីធ្លីកំពុងតែកើនឡើងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រដ្ឋាភិបាលមិនអាចទាញយកផលប្រយោជន៍ឱ្យបានពេញលេញពីការរីកចំរើនទាំងនេះដែរ។ ជាលទ្ធផល រដ្ឋាភិបាលមិនអាចផ្តល់នូវធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវ

ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបស់ខេត្តសៀមរាបទេ។

បញ្ហាដែលទាក់ទងគ្នានេះដែរ គឺការពឹងពាក់ទៅលើការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភទាំងស្រុងពីរដ្ឋាភិបាលជាតិ។ នៅពេលដែលរដ្ឋអំណាចខេត្តសៀមរាប និងអន្តរមន្ទីរ (ចំណែកថវិការបស់ខេត្តបានមកពីចំណែកថវិកាជាតិ) ត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលគ្នាចំនួនប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់មិនមែនពន្ធដែលគេប្រមូលបាននៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ដែលត្រូវផ្តល់ទៅឱ្យរដ្ឋាភិបាលជាតិមានចំនួនតិចជាងប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងលំហូរថវិកាផ្សេងទៀតពីរដ្ឋាភិបាលជាតិមកខេត្ត។ ការនេះបង្ហាញថា រដ្ឋអំណាចខេត្តសៀមរាបនឹងមានទំនោរទៅលើការពឹងពាក់ទាំងស្រុងខាងហិរញ្ញវត្ថុទៅលើរដ្ឋាភិបាលជាតិ។ គេចង់ឱ្យខេត្តសៀមរាបជាអ្នកប្រមូលប្រាក់ចំណូលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងខេត្ត ដើម្បីផ្តល់ជាថវិកាក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបស់ខេត្តសៀមរាប និងធ្វើឱ្យខេត្តសៀមរាបក្លាយជាអ្នកម្ចាស់ការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដោយខ្លួនឯង។

(២) គោលដៅរយៈពេលវែង

គោលដៅរយៈពេលវែងរបស់ខេត្តសៀមរាប ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋានគឺ :

"ប្រាក់ចំណូលសារពើពន្ធនៅខេត្តសៀមរាប ជួយជំរុញឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកម្ពុជា"

មានការរំពឹងទុកថា ខេត្តសៀមរាបនឹងក្លាយជាកំលាំងជំរុញដ៏សំខាន់របស់ប្រទេស ដោយការផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់ ដែលប្រមូលបានក្នុងខេត្តសៀមរាបទៅដល់ខេត្តផ្សេងៗទៀតនៅទូទាំងប្រទេស។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ថ្មីៗនេះខេត្តសៀមរាបគឺជាខេត្តក្រីក្រជាងគេបង្អស់ទី២ ហើយប្រហែលជាមិនអាចបំពេញតួនាទីនោះបានទេ។

មិនចាំបាច់និយាយទេថា ការបែងចែកប្រាក់ចំណូលគឺជាតួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ ពោលគឺមិនមែនជាតួនាទីរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្តសៀមរាបទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ គេនៅតែចង់ឱ្យរដ្ឋាភិបាលប្រមូលធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងខេត្តសៀមរាប តាមរយៈការយកពន្ធ/កំរៃ និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀត ហើយផ្ទេរធនធានដែលប្រមូលបានទាំងនេះទៅឱ្យរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ។

៧.២.២ យុទ្ធសាស្ត្រ

ដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវគោលដៅរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែងខាងលើ យុទ្ធសាស្ត្រ ៣ ខាងក្រោមនេះគួរតែយកមកអនុវត្ត :

- បង្កើនធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្ត
- កែលំអផែនការថវិកា/ការប្រើប្រាស់ថវិកា និងធនធានមនុស្ស
- ពង្រឹងតម្លាភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ

ខាងក្រោមនេះគឺជាការពិភាក្សាស៊ីជំរៅអំពីយុទ្ធសាស្ត្រនីមួយៗ ខាងលើនេះ

(១) បង្កើនធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្ត

បង្កើនធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋអំណាចខេត្តគឺជាការចាំបាច់នៅក្នុងវិស័យជាច្រើន។ នៅពេលដែលមានតំរូវការច្រើន គេបានផ្តល់យោបល់ថា មុនដំបូងចំនួនពិតប្រាកដណាមួយនោះគួរតែបែងចែកទៅឱ្យការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុង ពីព្រោះវាមានឥទ្ធិពលច្រើនលើការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចខេត្តសៀមរាបតាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍។

ចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកកាន់ខេត្តសៀមរាបមានការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ជាហេតុនាំឱ្យមានកំណើនហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ផងដែរ ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការនេះ រដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តបានបែងចែកនូវចំណែកថវិកាច្រើនជាងគេដល់វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (ជាពិសេសកែលំអផ្លូវថ្នល់) ទៅដល់ខេត្តសៀមរាបច្រើនជាងខេត្តដទៃទៀតនៅក្នុងប្រទេស ។ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដូចជាប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកភ្លៀង និងប្រព័ន្ធបង្ហូរសំណល់រាវក៏មិនទាន់មានដែរ ។ ដើម្បីធានានិរន្តរភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងក្រុងគឺជាការចាំបាច់ ហើយរដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តត្រូវការនូវចំនួនធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានច្រើនជាង នេះ ។

តាមការពិត ការផ្តល់ជំនួយពីខាងក្រៅ (ធនធានដែលមិនមែនជារបស់រដ្ឋ) ក៏មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ជាហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេសក្នុងការវិនិយោគក្នុងកិច្ចការសាធារណៈក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ លើសពីនេះទៀត នៅពេលបច្ចុប្បន្នអាជ្ញាធរខេត្តមានសិទ្ធិក្នុងការសំរេចឱ្យមាន ឬមិនឱ្យមានការវិនិយោគ ដែលមានទឹកប្រាក់តិចជាង២លានដុល្លារ ។ ដូច្នេះសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងក្នុងខេត្តសៀមរាប ចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើជំនួយបរទេសជាដំបូង និងការវិនិយោគពីខាងក្រៅជាជាងការប្រើប្រាស់ធនធានមូលដ្ឋាន ។

នៅក្នុងរយៈពេលវែង ការពង្រឹងហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋានមានតួនាទីរឹតតែសំខាន់ ។ ពីព្រោះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងមានការប្រើប្រាស់ និងការថែទាំ ហើយរាល់ការចំណាយទាំងនេះគួរតែជាបន្ទុករបស់រដ្ឋាភិបាលមូលដ្ឋាន ។ លើសពីនេះទៀត គំរោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងមួយចំនួនដូចជា ការកែលំអផ្លូវតូចៗ ដែលមានសារៈសំខាន់សំរាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ប្រហែលជាមិនបានទទួលការផ្គត់ផ្គង់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីប្រភពក្រៅទេ ។ នៅក្នុងបរិបទដូច្នេះ ចាំបាច់ណាស់ដែលរដ្ឋាភិបាលត្រូវផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ការចំណាយលើផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងនៅខេត្តសៀមរាប ។

វិធានការដើម្បីបង្កើនធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាជ្ញាធរខេត្តរួមមានដូចខាងក្រោម :

- ពង្រឹងការប្រមូលពន្ធ
- ធ្វើការបែងចែកធនធានដែលមានស្រាប់ទៅឱ្យអាជ្ញាធរខេត្ត
- អនុវត្តនូវការប្រមូលពន្ធថ្មី/កំរៃ និងផ្លាស់ប្តូរអត្រាពន្ធ

វិធានការទីមួយៗត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សាដូចខាងក្រោម :

១) ពង្រឹងការប្រមូលពន្ធ

វិធានការដែលត្រូវអនុម័តនៅថ្នាក់ខេត្តរួមមាន :

- បង្កើតមូលដ្ឋានទិន្នន័យរបស់អ្នកបង់ពន្ធ
- កត់សំគាល់អ្នកដែលនៅជំពាក់ប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់មិនមែនពន្ធ និងរៀបចំផែនការ ដើម្បីប្រមូលពន្ធ
- កំណត់វិធានការដើម្បីពង្រឹងការប្រមូលប្រាក់មិនមែនពន្ធ
- កែលំអការកំណត់ចំនួនប្រាក់សរុបដែលប្រមូលបាន ដោយវិធីសាស្ត្រចាំន់ស្មាន និងធ្វើការផ្ទៀងដោយប្រើវិធីសាស្ត្រពិត
- កែលំអសេវាកម្មសំរាប់អ្នកបង់ពន្ធ

- បង្កើនហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធវប្បធម៌ ដូចជាកុំព្យូទ័រ
- ផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីការិយាល័យពន្ធដារ

២) ធ្វើការបែងចែកធនធានដែលមានស្រាប់ទៅឱ្យរដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តវិញ

គេបាននិយាយថា មានប្រាក់ប្រហែលតែ៤% ប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រមូលបានពីភ្ញៀវទស្សនារមណីយដ្ឋានអង្គរត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍទីក្រុងសៀមរាប។ គេបានស្នើឱ្យគ្រោងទុកនូវចំនួនភាគរយពិតប្រាកដនៃប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីការចូលទស្សនាអង្គរវត្តសំរាប់អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខេត្តសៀមរាប។ អាជ្ញាធរអប្សរាក៏អាចនឹងបាន-ផលប្រយោជន៍ពីការវិនិយោគនេះដែរ ពីព្រោះថាការវិនិយោគនេះអាចនឹងនាំឱ្យមានការកើនឡើងនូវចំនួនភ្ញៀវទេសចរ (ឬក៏រយៈពេលនៃការស្នាក់នៅរបស់ភ្ញៀវមានរយៈពេលច្រើនថ្ងៃជាង) ដែលអាចបង្កើនការប្រមូលប្រាក់ចូលទស្សនារមណីយដ្ឋានអង្គរ។ ប្រសិនបើប្រាក់១០%នៃប្រាក់ប្រមូលបានពីការចូលទស្សនានេះត្រូវបានបែងចែកទៅឱ្យអាជ្ញាធរខេត្ត កំណើនប្រាក់ចំណូលនឹងអាចមានប្រហែល១,៣ លានដុល្លារ ដែលមានចំនួនស្មើរតែប្រហាក់ប្រហែលនឹងប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំនៅឆ្នាំ២០០៤។

៣) អនុវត្តនូវការប្រមូលពន្ធ/កំរៃថ្មី និងផ្លាស់ប្តូរអត្រាពន្ធ

នៅពេលដែលការបែងចែកចំណែកដែលបានមកពីចំណូលទស្សនារមណីយដ្ឋានអង្គរគឺជាផ្នែកអាទិភាព ការអនុវត្តនីការប្រមូលពន្ធ/កំរៃថ្មី និងកំណែទំរង់អត្រាពន្ធក៏មានសារៈសំខាន់ក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់អាជ្ញាធរខេត្តដែរ។ នៅពេលដែលធ្វើការរៀបចំពន្ធ/កំរៃថ្មី ចាំបាច់ត្រូវពិចារណាអត្រាថ្មីនេះដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការបង់ពន្ធ។ មានការស្នើថាប្រាក់ចំណូលដែលកើនជាដំបូង១នឹងត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់សំរាប់អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុង។ អ្នកដែលបានទទួលផល-ប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់នោះ គឺជាភ្ញៀវទេសចរ ដែលគួរជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង់ពន្ធថ្មីនេះ ពីព្រោះថាប្រាក់ដែលប្រមូលបានមកពីពន្ធថ្មីនេះនឹងត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់សំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់វិញ។ ការបង់ពន្ធថ្មី ៤ ប្រភេទខាងក្រោមនេះត្រូវបានស្នើឡើង។

- ប្រមូលពន្ធសំរាប់ការស្នាក់នៅ
- បង្កើនអត្រាពន្ធប៉ាតង់លើផ្នែកសេវាកម្ម
- ប្រមូលកំរៃលើការបូមទឹកពីក្នុងដី
- អនុវត្តពន្ធលើទ្រព្យសម្បត្តិ

តារាង២២គឺជាការសង្ខេបប្រាក់ចំណូលដែលគេរំពឹងទុក គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃជំរើសនីមួយ១ដែលគេបានលើកឡើងខាងលើ។

(២) កែលំអផែនការថវិកា/ការប្រើប្រាស់ថវិកា និងធនធានមនុស្ស

ការចែករំលែកព័ត៌មាន និងសំរបសំរួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅគ្រប់អាជ្ញាធរខេត្ត និងមន្ទីរពាក់ព័ន្ធត្រូវតែធ្វើឡើង។ កម្មវិធីសិលាគឺជាការពិសោធដែលកំពុងអនុវត្ត ដើម្បីបង្កើតផែនការវិមជ្ឈការ និងការគ្រប់គ្រងថវិកា។ នៅពេលដែលលំហូរហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងកម្មវិធីសិលាមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីលំហូរប្រព័ន្ធថវិកាសាធារណៈ វិធីសាស្ត្រដែលគេអនុវត្ត

ក្នុងកម្មវិធីសិលាអាចជួយពង្រឹងទាំងការចែករំលែកព័ត៌មាន ក៏ដូចជាការសំរបសំរួលដែលមានប្រសិទ្ធភាពដោយអភិបាលខេត្តនៅក្នុងការបែងចែកធនធានទៅឱ្យមន្ទីរពាក់ព័ន្ធ ។ លទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធបែងចែកថវិកាបែបនេះគួរតែត្រូវធ្វើការស្វែងយល់ឱ្យបានស៊ីជំរៅថែមទៀត ។

កម្មវិធីកំណែទំរង់នៃការគ្រប់គ្រងសាធារណៈ (ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០០៤) ក៏បានបញ្ជាក់អំពីវិធានការចាំបាច់ដើម្បីកែលំអការធ្វើផែនការថវិកា និងការប្រើប្រាស់ថវិកា ។ វិធានការដែលត្រូវអនុម័តនៅថ្នាក់ខេត្តរួមមាន :

- ត្រួតពិនិត្យ និងអនុវត្តវិធានការដើម្បីពង្រឹងការប្រើប្រាស់ថវិកា ផែនការលំហូរថវិកា ការព្យាករណ៍ និងត្រួតពិនិត្យក្នុងគោលបំណងឱ្យមានការផ្តល់ថវិកាឱ្យបានទាន់ពេល ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ និងផែនការបញ្ចេញថវិកា នៅដើមឆ្នាំប្រកបដោយតម្លាភាពរួមបញ្ចូលទាំងវិធានការបំរុងផ្សេងៗ បើគ្មានសាច់ប្រាក់ទេ ។
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីអំពីការព្យាករណ៍ពីក្រោមទៅលើនូវតំរូវការសាច់ប្រាក់ ។
- ពង្រឹងនីតិវិធីលទ្ធកម្មតាមរយៈការសំរួលនីតិវិធី និងឯកសារនៅគ្រប់សេវាសាធារណៈទាំងអស់ ។
- រៀបចំផែនការ និងអនុវត្តនូវដំណើរការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹង និងសមត្ថភាពនៃការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ និងសំភារៈផ្សេងៗទៀតក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ។

តារាង ២២ : ការប្រៀបធៀបជំរើសប្រភពប្រាក់ចំណូល

	ភាពខុសគ្នា	ចំនួនប៉ាន់ស្មាន	គុណសម្បត្តិ	គុណវិបត្តិ
១.	ការផ្ទេរប្រាក់មួយចំនួននៃចំណូលពីការចូលទស្សនាអង្គរ	១.៣ លានដុល្លារ (២០០៤) ប្រសិន បើ ១០ % នៃថ្លៃចូលទស្សនា	• នេះអាចជាប្រភពចំណូលដ៏ច្រើនបំផុត • ការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរចាំបាច់ត្រូវអភិឱ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រុងសៀមរាប ។ ដូច្នេះ នេះគឺភាពសមរម្យក្នុងការប្រាស់ប្រាក់ចំណូលពីការចំណាយរបស់អ្នកទេសចរ (ផ្នែកមួយនៃថ្លៃប្រើប្រាស់) ។	• កិច្ចសន្យារវាងអាជ្ញាធរអប្សរា និងក្រុមហ៊ុនសុខាអាចនឹងត្រូវកែប្រែ ។ • អាចជាជម្លោះនៃការប្រើប្រាស់ថវិការវាងក្រុមហ៊ុនសុខា អាជ្ញាធរអប្សរា និងសាលាខេត្ត ។
២.	ការអនុវត្តន៍ពន្ធស្នាក់នៅ (២%) នៃតំលៃស្នាក់នៅ	០,២៧លានដុល្លារ (២០០៦) មន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	• មានលក្ខណៈច្បាស់លាស់នៃថ្លៃរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ • ច្បាប់ត្រូវបានអនុម័ត និងប្រកាសបានផ្សព្វផ្សាយ • ពន្ធត្រូវប្រមូលសំរាប់ខេត្ត	• ការអនុវត្តន៍ត្រូវបានផ្អាកដោយមានការជំទាស់ប្រឆាំង ។
៣.	បង្កើនអត្រាការយកពន្ធពិតង់លើសេវាកម្មផ្សេងៗ	០,០៧ លានដុល្លារ (២០០៤)	• មូលដ្ឋានពន្ធទូលំទូលាយជាងកន្លែងស្នាក់នៅ (លេខ.២) រួមបញ្ចូលទាំងភោជនីយដ្ឋាន និងភ្នាក់ងារទេសចរផងដែរ ។ • មានលក្ខណៈច្បាស់លាស់នៃថ្លៃរបស់អ្នកប្រើប្រាស់	• ចំណូលដែលបានរំពឹងទុកតិចតួច ។
៤.	យកថ្លៃប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដី ។	០,០៨លានដុល្លារ (២០០៤) ប្រសិនបើអត្រាគ្នាដូចនឹងថ្លៃប្រើប្រាស់សព្វថ្ងៃ ។	• វាក៏ល្អផងដែរសំរាប់បរិស្ថាន ។ • ប្រភពចំណូលសំខាន់គឺពីសណ្ឋាគារ និងការបង់ប្រាក់ត្រូវអនុវត្តន៍លើអ្នកទេសចរ ។ ដូច្នេះនេះ ជាថ្លៃនៃអ្នកប្រើប្រាស់ ។ • ប្រសិនបើមានការបង្កើតឱ្យមានការបង់ប្រាក់ ការឯកភាពពីរដ្ឋសភាមិនសំខាន់ទេ ។	• វាសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវមានក្រុមហ៊ុនដំឡើងឧបករណ៍ស្ទង់ ហើយធ្វើរបាយការណ៍ទៅភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ ។ • វាពិបាកក្នុងការណែនាំព្រោះពេល នេះអ្នកប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដីមិន

				មានប្រភពទឹកច្បាស់លាស់ (ឥទ្ធិពលនៃការសន្សំថៃទឹកបានច្រើនត្រូវបានគេរំពឹងទុក) ។ • ចំណូលដែលបានរំពឹងទុកតិចតួច ។
៥.	យកពន្ធអចលនទ្រព្យ	មិនដឹង ប៉ុន្តែអាចមានចំនួនច្រើន	• តំលៃដីកំពុងឡើងខ្ពស់យ៉ាងលឿននៅសៀមរាប និងរដ្ឋាភិបាលគួរទទួលចំណែកមួយពីកំណើននេះ • ពន្ធអចលនទ្រព្យមានចំនួនច្រើននៅក្នុងខេត្ត	• អាចមានការលំបាកដោយសារហេតុផលនយោបាយ • អាចលំបាកក្នុងការវាយតំលៃដី • អាចចាប់ផ្តើមនៅមុនមានប្រព័ន្ធកាន់កាប់ដីធ្លីសមស្រប

៣. ពង្រឹងតម្លាភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងហិរញ្ញវត្ថុរដ្ឋ

ការមានតម្លាភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលលើបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុគឺជាការចាំបាច់ ។ មានការព្រួយបារម្ភពីប្រជាជនមូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ផ្តល់ជំនួយស្តីពីកង្វះខាតតម្លាភាពលើការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុពីរដ្ឋ ។ អ្នកបង់ពន្ធហាក់ដូចជាមិនចង់បង់ពន្ធទេ នៅពេលដែលចំនួនប្រាក់ពន្ធដែលគេប្រមូលបាន និងការប្រើប្រាស់ប្រាក់នេះមិនច្បាស់លាស់ និងនៅពេលដែលពួកគេគិតថាផលប្រយោជន៍ ដែលពួកគេទទួលបានពីសេវាកម្មរដ្ឋមិនគ្រប់គ្រាន់ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រើប្រាស់ប្រាក់ពន្ធដែលប្រមូលបាន ។

អាជ្ញាធរអប្សរាមិនមែនជាករណីលើកលែងនោះទេ ។ មានការស្នើថា អាជ្ញាធរអប្សរាត្រូវផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទៅដល់សាធារណៈជនទូទៅ ។ បើពុំមានតម្លាភាពទេ គណនេយ្យភាពក៏មិនអាចកើតមានដែរ ។ ដើម្បីធ្វើឱ្យព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុផ្សព្វផ្សាយដល់មនុស្សគ្រប់គ្នានោះ អាជ្ញាធរអប្សរាអាចពិចារណាបោះពុម្ពរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងគេហទំព័រដោយមានការបំបែកទៅតាមផ្នែកនីមួយៗឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

លើសពីនេះទៀត វិធានការពីរខាងក្រោមត្រូវបានគេស្នើឡើងដើម្បីលើកកំពស់តម្លាភាព ។

១) បង្កើតមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តសៀមរាប

មានការស្នើឱ្យបង្កើតមូលនិធិនៅក្នុងអាជ្ញាធរខេត្តសៀមរាប (រតនាគារ) និងមូលនិធិនេះត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ។ ប្រភពនៃមូលនិធិនេះនឹងត្រូវប្រមូលបានមកពីជំរើសពីទីមួយដល់ទីបួនដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងតារាង២២ [7] ។

មានហេតុផល២ យ៉ាងដើម្បីបង្កើតមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តសៀមរាប បន្ថែមទៅនឹងថវិកាទូទៅ ។ ហេតុផលទី១ គឺដើម្បីពង្រឹងតម្លាភាព ។ ជាមួយនឹងមូលនិធិនេះ ការប្រើប្រាស់ថវិកានឹងមានលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការតាមដាន និងការទទួលខុសត្រូវ ។ គេរំពឹងថា ភ្ញៀវទេសចរនឹងស្ម័គ្រចិត្តបង់ពន្ធបែបនេះ ។ ហេតុផលទី២ គឺការអនុវត្តន៍ដោយរលូននូវគំរោងនានា ។ ការអនុវត្តន៍គំរោងតែងតែមានការយឺតយ៉ាវដោយសារកង្វះថវិកា និងរតនាគារថ្នាក់ខេត្តពុំមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការបែងចែកថវិកា ។ ដោយបង្កើតមូលនិធិបែបនេះ ប្រាក់ដែលមានសំរាប់ការងារមានច្បាស់លាស់ ហើយគេរំពឹងថាការបែងចែកថវិកាសំរាប់អនុវត្តការងារអាចបែងចែកបានទាន់ពេលវេលាជាងមុន ។

[7] ប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីពន្ធលើទ្រព្យសម្បត្តិគួរតែប្រើប្រាស់សំរាប់គោលបំណងទូទៅពីព្រោះថា វាមិនមែនជាប្រាក់ដែលប្រមូលពីអ្នកប្រើប្រាស់សំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់ទេ

មានការស្នើថា ការប្រើប្រាស់មូលនិធិនឹងត្រូវកំណត់សំរាប់តែគោលបំណងដូចខាងក្រោម :

- កែលំអ និងថែទាំផ្លូវថ្នល់
- ប្រើប្រាស់ និងថែទាំប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក និងសំណល់រាវ
- ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងនៅក្នុងទីសាធារណៈ

ផ្នែកទាំង ៣ នេះត្រូវបានគេជ្រើសរើសមកអនុវត្តដោយប្រើប្រាស់មូលនិធិនេះ ពីព្រោះថាប្រព័ន្ធប្រមូលប្រាក់ដើម្បីបំរើផលប្រយោជន៍អ្នកប្រើប្រាស់វិញពុំមានដំណើរការបានល្អប្រសើរឡើយ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គេទទួលស្គាល់ថាតំលៃនៃការប្រើប្រាស់ និងថែទាំសំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក អគ្គិសនី និងការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹងនៅទីសាធារណៈនឹងត្រូវបង់ដោយប្រាក់ដែលប្រមូលបានពីអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងនោះ ។ ការប្រមូលប្រាក់សំរាប់សាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនោះអាចជួបប្រទះនឹងការលំបាក ។ ភាគច្រើននៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនឹងត្រូវសាងសង់ដោយប្រើថវិកាពីខាងក្រៅ ដូចជាជំនួយបរទេសជាដើម ។

តំបន់ភូមិសាស្ត្រនៃការប្រើប្រាស់មូលនិធិនេះគឺត្រូវកំណត់តែនៅក្នុងតំបន់ក្រុងសៀមរាប និងតំបន់ជិតខាងប៉ុណ្ណោះដើម្បីធានាថា ថវិកាទាំងអស់នេះត្រូវបានប្រើសំរាប់បំរើផលប្រយោជន៍របស់ភ្ញៀវទេសចរ ។ និយាយឱ្យច្បាស់ជាងនេះ មានការស្នើថា ថវិកាទាំងអស់នេះត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់តែការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងស្រុកសៀមរាបតែប៉ុណ្ណោះ ។

ថវិកានេះនឹងត្រូវគ្រប់គ្រងដោយគណៈកម្មាការអភិវឌ្ឍន៍ ដូចបានលើកឡើងក្នុងផ្នែកខាងដើម ។ ជាការសំខាន់ណាស់ដែលថា ការបែងចែកថវិកានេះគួរតែពិភាក្សាជាមួយនឹងក្រសួង/មន្ទីរពាក់ព័ន្ធដោយមានការសំរបសំរួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពីអភិបាលខេត្ត ។ ថវិកានេះគួរតែបានបែងចែកឱ្យដាច់ស្រឡះពីថវិកាទូទៅរបស់ខេត្តដែលមាននៅក្នុងរតនាគារដើម្បីធានាឱ្យមានការផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់បានទាន់ពេលវេលា និងរលូន ។

បើតាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គំរោងមូលនិធិបែបនេះមិនទាន់មាននៅកម្ពុជានៅឡើយ ប៉ុន្តែគេអាចនឹងបង្កើតដោយមានការយល់ព្រមពីសភាជាតិ ។

២) បង្កើតវេទិកាដើម្បីលើកកំពស់តម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុ

ជាការសំខាន់ណាស់ដែលស្ថាប័នរដ្ឋ (រដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្ត និងមន្ទីរពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរអប្សរា និងរដ្ឋអំណាចផ្សេងៗទៀត) ផ្សព្វផ្សាយប្រាក់ចំណូល និងចំណាយឱ្យបានលំអិតដល់សាធារណៈជនទូទៅ ។ រាល់ការផ្ទេរ ឬបើកប្រាក់ត្រូវធ្វើឡើងប្រកបដោយតម្លាភាព ។ ខេត្តសៀមរាបថ្មីៗនេះបានបង្កើតសេវាកម្មច្រកចេញចូលតែមួយ ។ កាលពីមុន មានការលើកឡើងថា នៅពេលដែលនរណាម្នាក់ចង់ចាប់ផ្តើមមុខជំនួញ មនុស្សនោះត្រូវសុំច្បាប់អនុញ្ញាតពីការិយាល័យ/មនុស្សជាច្រើនដោយមានការបង់ប្រាក់ក្រោមតុ ។ ជាមួយនឹងសេវាកម្មច្រកចេញចូលតែមួយ ការបង់ប្រាក់ត្រូវមានចែងយ៉ាងច្បាស់នៅលើជញ្ជាំងការិយាល័យ និងរាល់ការបង់ ឬផ្ទេរប្រាក់ត្រូវធ្វើឡើងនៅការិយាល័យតែមួយឱ្យបានលឿន ។ ជាមួយនឹងសេវាកម្មតែមួយកន្លែងដូចនេះ តម្លាភាពត្រូវបានពង្រឹង ហើយប្រជាជនមានការពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។

៧.៣ សកម្មភាពដែលត្រូវតែអនុវត្តជាបន្ទាន់

ការរៀបចំហិរញ្ញវត្ថុ និងស្ថាប័នគឺជាដំណើរការបន្តលើការអភិវឌ្ឍន៍។ ដើម្បីឱ្យសៀមរាបអាចចាប់ផ្ដើមដំណើរការបន្តនេះបាន ចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពមួយចំនួន បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សានៃផែនការមេនេះ។ សកម្មភាពទាំងនោះរួមមាន :

១. អនុវត្តតាមផែនការមេ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើគំរោងជាអាទិភាព។ ដើម្បីសំរួលដល់ការងារ អាជ្ញាធរខេត្តគួរមានទីប្រឹក្សា ដែលអាចរៀបចំឯកសារបច្ចេកទេសដែលចាំបាច់សំរាប់សំរួលដល់ការអនុវត្តន៍នៃគំរោងអាទិភាពទាំងនោះ។ មានការរំពឹងថា ទីប្រឹក្សានោះនឹងជួយពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសនៃមន្ទីរជំនាញពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងខេត្ត

២. អនុវត្តតាមផែនការមេ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើការធ្វើផែនការ និងគំរោងសំរាប់តំបន់ក្រុង។ ដើម្បីសំរួលដល់ការងារ អាជ្ញាធរខេត្តគួរមានទីប្រឹក្សាម្នាក់ដែលអាចបកស្រាយ និងកែសំរួលផែនការប្រើប្រាស់ដីក្រុង និងគំរោងក្នុងក្រុងតាមរយៈការសំរបសំរួលយ៉ាងល្អពីអាជ្ញាធរអប្សរា និងស្រុកសៀមរាប

៣. ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង និងបច្ចេកទេសរបស់មជ្ឈមណ្ឌលផ្សព្វផ្សាយផលិតផលអង្ករ ដែលបានរៀបចំឡើងសំរាប់គំរោងសាកល្បងក្នុងអំឡុងពេលនៃការសិក្សានេះ។ ការបញ្ជូនបុគ្គលិកសំខាន់ៗរបស់មជ្ឈមណ្ឌលផ្សព្វផ្សាយផលិតផលអង្ករទៅកាន់ប្រទេស/ទីផ្សារពាក់ព័ន្ធដើម្បីផ្លាស់ប្ដូរព័ត៌មាន និងគំនិតអំពីការលើកកំពស់ផលិតផលក្នុងស្រុកគឺជាការចាំបាច់

៤. រៀបចំការសិក្សាជាយុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីផែនការមេរួមទាក់ទងនឹងធនធានទឹក។ ដូចមានការពិភាក្សាច្រើនដងរួចមកហើយ ទឹកគឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់បំផុតសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍នៅសៀមរាប។ ដោយសារកំណើនយ៉ាងលឿនលើការប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដី ការសិក្សាអំពីធនធានទឹកនោះគួរតែចាប់ផ្ដើមអនុវត្តឱ្យបានលឿនបំផុត។ ជាមួយគ្នានេះ ការគ្រប់គ្រងទឹកគឺជាការងារចំបងដែលតំរូវឱ្យមានការសំរបសំរួលអន្តរមន្ទីរនៅថ្នាក់ខេត្ត។

៥. បង្កើតគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តដើម្បីតាមដានត្រួតពិនិត្យផែនការមេនេះតាមពេលវេលាជាក់លាក់។ គណៈកម្មការនេះមិនចាំបាច់ជាគណៈកម្មការផ្លូវការឡើយ ប៉ុន្តែអាចប្រែប្រួលទៅតាមកាលៈទេសៈ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ដូចជាJICA អាចស្នើឱ្យចូលរួមធ្វើជាទីប្រឹក្សា ឬអ្នកសង្កេតការក្នុងគណៈកម្មការ។

៦. ពិនិត្យឡើងវិញ និងកំណត់មុខងាររបស់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ដូចជាអភិបាលខេត្ត ក្នុងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពសាងសង់ ការប្រែប្រួលលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងការប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដីសំរាប់បំរើផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្ម។

៧. ធ្វើឱ្យសំរេចលើការប្រមូលពន្ធស្នាក់នៅ ។ បើទោះបីសភាជាតិបានអនុម័តច្បាប់លើពន្ធលើការស្នាក់នៅរួចហើយក្ដី ការអនុវត្តន៍ច្បាប់នោះត្រូវបានពន្យា ។ ភាពជោគជ័យលើការប្រមូលពន្ធស្នាក់នៅនឹងជួយពង្រឹងមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរខេត្ត។

៨. ការគិតគូរពីសង្គម និងបរិស្ថាន

ជំពូកនេះពិពណ៌នាអំពីលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យដំបូងនៃផលប៉ះពាល់លើវិស័យសង្គម និងបរិស្ថាន (Initial Examination of Environmental and Social Impact (IEE)) របស់ផែនការមេ ដោយយោងតាម "ការណែនាំសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យដំបូងសំរាប់ការពិចារណាទៅលើសង្គម និងបរិស្ថានរបស់ JICA (២០០៤)" និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់កម្ពុជា ។

ទី១ : ការវិភាគជំរើសដែលជាផ្នែកមួយនៃការត្រួតពិនិត្យដំបូងនៃផលប៉ះពាល់លើវិស័យសង្គម និងបរិស្ថានត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមិនរាប់បញ្ចូលស្ថានភាពគំរោងនៅកំរិតសេណារីយូ និងកំរិតសមាសភាពគំរោងឡើយ ។ ផែនការដែលឈរលើមូលដ្ឋានសេណារីយូ ដែលគាំទ្រដល់និរន្តរភាពដូចមានលើកឡើងក្នុងផែនការមេគឺមានលក្ខណៈសមស្របបំផុតខាងនិរន្តរភាពយូរអង្វែងនៃបរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ។

ការវិភាគកំរិតសមាសភាពគំរោងត្រូវបានធ្វើឡើងសំរាប់គំរោងក្នុងវិស័យធនធានទឹក និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកប្រពន្ធ័បង្ហូរទឹកភ្លៀង និងប្រពន្ធ័បង្ហូរសំណល់រាវ និងថាមពល ពីព្រោះគំរោងទាំងអស់នេះអាចមានឥទ្ធិពលធំធេង ។ សមាសភាពគំរោងដែលបានស្នើឡើងមានភាពសមស្រប បើពិនិត្យទៅលើផលប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន និងសង្គម មូលដ្ឋានធនធាន ការធ្វើឱ្យសំរេចជោគជ័យ និងការចំណាយ ។

ទី២ : មានការកំណត់វិសាលភាពនៃផលប៉ះពាល់លើសង្គម និងបរិស្ថានដែលបានស្មានក្នុងផែនការមេ ។ ដូចនេះផលប៉ះពាល់ទាំងនេះត្រូវបានត្រួតពិនិត្យដោយស្នើឱ្យមានវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ ផែនការត្រួតពិនិត្យ និងសមត្ថភាពស្ថាប័នសំរាប់ការងារ EIA នេះ ។

នៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការមេ ក្រុមសិក្សា JICA និងក្រុមការងារសមភាគីបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំមួយចំនួនជាបន្តបន្ទាប់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បី (១) បញ្ជូនគំនិត និងយោបល់របស់គេទៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត (២) មតិឯកភាពគ្នាលើផែនការមេ និង (៣) ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននៃលទ្ធផលការសិក្សាទៅដល់សាធារណជន ។

ផ្នែកនានាខាងក្រោមរាយការណ៍ពីភាពចាំបាច់នៃIEE ដែលជាផលប៉ះពាល់ដែលបានព្យាករណ៍ទុករបស់ផែនការមេ ទៅលើបរិស្ថាន និងសង្គម និងផែនការដែលបានស្នើឡើងសំរាប់កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ទាំងនោះ ។

៨.១ ភាពចាំបាច់នៃលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន និងសង្គម

អនុក្រឹត្យស្តីពីដំណើរការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានតំរូវការការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានដំបូង (IEIA) ឬការវាយតំលៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានសំរាប់គំរោង (EIA) ។ រាល់គំរោង និងសកម្មភាពនានាដែលបានរាយក្នុងបញ្ជីតំរូវឱ្យមានការធ្វើ IEIA/EIA បើទោះបីគំរោង ឬសកម្មភាពទាំងនោះជារបស់សាធារណៈ ឬក៏ឯកជនក៏ដោយ ។

តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍ EIA ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវវិនិច្ឆ័យថាតើការធ្វើ EIA គឺជាការចាំបាច់ ឬយ៉ាងណា ។ ម្ចាស់គំរោង ឬសកម្មភាពត្រូវទទួលបន្ទុកថ្លៃសំរាប់ការធ្វើ IEIA/ EIA ។ ការចូលរួមពីសាធារណជន ការវាយតំលៃជំរើសផ្សេងៗ និងវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ ការពិពណ៌នាគំរោងលំអិត គុណភាពបរិស្ថានបច្ចុប្បន្ន និងលទ្ធផលនៃការវាយតំលៃបរិស្ថាន និងសង្គមគួរដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ IEIA/EIA ។

យោងតាមការវាយតំលៃដែលធ្វើឡើងដោយការិយាល័យត្រួតពិនិត្យគំរោងរបស់នាយកដ្ឋានវាយតំលៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននៃក្រសួងបរិស្ថាន ការសិក្សាផែនការមេនេះមិនតំរូវឱ្យធ្វើ EIA ទេ។ EIA អាចត្រូវត្រូវធ្វើ នៅពេលគំរោងនីមួយៗនៃគំរោងដែលបានស្នើឡើងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអនុវត្ត។ ការត្រួតពិនិត្យដំបូងនៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនៃផែនការមេត្រូវបានធ្វើឡើងស្របទៅតាម "គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការពិចារណាបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ JICA ។

៨.២ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើបរិស្ថាន និងសង្គមដែលបានព្យាករណ៍

*មានការកំណត់វិសាលភាពនៃផលប៉ះពាល់លើបរិស្ថាន និងសង្គមដែលបានព្យាករណ៍ជាមុនក្នុងការសិក្សានៅ*ដំណាក់កាលនេះ។ សេចក្តីសង្ខេបនៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដែលបានព្យាករណ៍ជាមុន ដែលជាផ្នែកមួយនៃលទ្ធផលនៃការកំណត់វិសាលភាព និងវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដែលបានស្នានជាមុន គឺជាការត្រួតពិនិត្យដំបូងលើផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននៃការសិក្សានៅក្នុងដំណាក់កាលនេះមានបង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម។

តារាង ២៣ : សេចក្តីសង្ខេបនៃផលប៉ះពាល់នៃគំរោងគំរោងទាំងអស់

ឈ្មោះគំរោងសហប្រតិបត្តិការ		ការសិក្សាស្តីពីផែនការមេរួមសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃសៀមរាប/ ក្រុងអង្គរក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា		
ផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន	ការវាយតម្លៃ	ភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃផលប៉ះពាល់ (ឧទាៈ ទំហំ វិសាលភាពតំបន់ រយៈពេល ភាពញឹកញាប់ ការត្រឡប់ទៅភាពដើម និងការបំភ្លឺមជីវិតនៃការកើតឡើង	វិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់ដើម្បីព្យាករណ៍	វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដែលសន្មត់
ដំណើរការបំលាស់ទីលំនៅដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត	គ	ការសាងផ្លូវថ្នល់ រោងចក្រធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹក ឬ សំណល់រាវ កន្លែងចាក់សំរាមត្រូវការទិញដី (សូមមើលរូបថតខាងក្រោម)។ ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹក ឬ សំណល់រាវ និងកន្លែងចាក់សំរាមនឹងត្រូវធ្វើឡើងក្នុងតំបន់ដាច់ផុះ។ ហេតុដូច្នេះ គេរំពឹងថា ការមាននៃដំណើរការបំលាស់ទីលំនៅនៅមានកំរិតទាប។	• ការត្រួតពិនិត្យផែនទីសំរាប់ទីតាំងគំរោង • ការអង្កេតដល់កន្លែងផ្ទាល់	• ការជ្រើសរើស ឬកំណត់ទីតាំងដោយប្រយ័ត្នប្រយែង សំរាប់គំរោងពាក់ព័ន្ធដើម្បីបង្ការកុំឱ្យមានការបំលាស់លំនៅឱ្យបានច្រើនទៅតាមលទ្ធភាព • ប្រសិនបើការតាំងទីលំនៅជាថ្មីចៀសមិនរួច ផែនការតាំងទីលំនៅជាថ្មីដោយមានកិច្ចព្រមព្រៀងពីអ្នកពាក់ព័ន្ធចាំបាច់ត្រូវកំណត់ដើម្បីបញ្ចៀស ការតាំងទីលំនៅជាថ្មីដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត។
សេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន	ខ	• ដីកសិដ្ឋាននៅតាមព្រំប្រទល់រវាងឃុំជ្រាវ និងឃុំសៀមរាបគឺជាកន្លែងត្រូវស្នើសុំសំរាប់រោងចក្រធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវមានទំហំ ១៥ហត បើទោះបីជាទីតាំងពិតប្រាកដមួយមិនត្រូវបានកំណត់ក៏ដោយ។	• ការអង្កេតពីប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រជាកសិករ និងភាពជាម្ចាស់ដីនៅតំបន់ស្នើសុំ	• ការពិចារណាដោយប្រយ័ត្នប្រយែងសំរាប់ការកំណត់ទីកន្លែងដើម្បីធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់តិច។ • ការពិចារណា និងការអនុវត្តន៍នៃការទូទាត់ដែលសមរម្យ និងការធានាការងារសំរាប់អ្នកស្រុកដែលពាក់ព័ន្ធ។
បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌	ខ	• លទ្ធភាពនៃការបង្កផលប៉ះពាល់មានកំរិតទាប ប៉ុន្តែសកម្មភាពសាងសង់សំរាប់គំរោង	• ការអង្កេតដល់កន្លែង	• ធ្វើការអង្កេតផ្នែកបុរាណវត្ថុ មុនពេលចាប់ផ្តើមការសាងសង់។ (សូមមើលរូប

		ដែលបានស្នើសុំអាចជះឥទ្ធិពលលើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌នៅ ក្រោមដី ។	• ការអង្កេតផ្តែតបុរាណវត្ថុ	ខាងក្រោមសំរាប់ការចែកតំបន់›
ជម្លោះផលប្រយោជន៍មូលដ្ឋាន	ខ	• ជម្លោះផលប្រយោជន៍ លើភាពជាម្ចាស់ដីត្រូវគេរំពឹងថាកើតមាននៅក្នុងតំបន់ទាក់ទងនឹងផែនការប្រើប្រាស់ដីថ្មីដែលបានស្នើឡើង ។	• ប្រជុំជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ	• ការប្រជុំ និងការពិភាក្សាជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យបាន គ្រប់គ្រាន់គួរធ្វើឡើង មុនពេលផែនការមេត្រូវបញ្ចប់ ។
ការប្រើប្រាស់ទឹក ឬសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទឹក និងសិទ្ធិទូទៅ	ខ	• ប្រសិនបើការសំរបសំរួលមិនត្រូវបានធ្វើក្នុងចំណោមការិយាល័យរដ្ឋបាល ផលប៉ះពាល់នឹងធ្ងន់ធ្ងរ ហើយលំបាកស្តារឡើងវិញ ។	• ប្រជុំជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ	• ការសំរបសំរួលដោយប្រយ័ត្នប្រយែងចាំបាច់ត្រូវធ្វើឱ្យសំរេចរាប់បញ្ចូលទាំងគំរោងសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹកនៅក្នុងផែនការមេ ។
ទឹកក្រោមដី	ខ	• ទឹកក្រោមដីអាចធ្វើអោយកខ្វក់ដោយទឹកសំណល់នៅដំណាក់កាលសាងសង់នៃគំរោងដែលបានស្នើឡើង ។ សំណល់រាវហូរពីកន្លែងចាក់សំរាម ដែលបានស្នើឡើងអាចហូរចូលទៅក្នុងទឹកក្រោមដី ។	• ការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រ ជលសាស្ត្រ និងការធ្វើតេស្តិ៍បូមទឹក	• វិធានការសមរម្យដើម្បីការពារការធ្វើឱ្យបំពុលទឹកក្រោមដីនៅដំណាក់កាលសាងសង់
ស្ថានភាពជលសាស្ត្រ	ខ	• ស្តារដី ឬការដាក់ទ្វារទឹកនឹងជះឥទ្ធិពលដល់ជលសាស្ត្របឹងសៀមរាប ។	• ការអង្កេត និងការស្វែងយល់ជលសាស្ត្រ	• វិធានការនានាចាំបាច់ត្រូវពិចារណាដើម្បីធ្វើឱ្យផលប៉ះពាល់តិចតួចលើស្ថានភាពជលសាស្ត្រនៃស្ទឹងសៀមរាប ។
រុក្ខជាតិ សត្វ និងជីវចំរុះ	ខ	• គ្មានពពួកសត្វដែលរងគ្រោះថ្នាក់ត្រូវបានគេរាយការណ៍ទេនៅក្នុងតំបន់សិក្សា (មិនរាប់បញ្ចូលបឹងទន្លេសាប) ។ បន្ថែមពីលើនេះ ទីតាំងគំរោងដែលបានស្នើនឹងស្ថិតនៅលើដីជាដុះ ។ ហេតុដូច្នេះ ផលប៉ះពាល់មានកំរិត ។	• ការប្រមូលព័ត៌មាន • ការអង្កេតស៊ីជំរៅដល់កន្លែង	• ប្រសិនបើគំរោងស្នើសុំត្រូវបានរកឃើញថាមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើរុក្ខជាតិ សត្វ និងជីវចំរុះ គំរោងគួរត្រូវបញ្ឈប់ និងពិចារណាឡើងវិញ ។ ការពិចារណាដោយប្រុងប្រយ័ត្នគួរត្រូវធ្វើឡើងសំរាប់ផលប៉ះពាល់ទៅលើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃបឹងទន្លេសាប ។
កំដៅពិភពលោក	ខ	• ផលប៉ះពាល់មានកំរិតដោយធ្វើការវិនិច្ឆ័យពីវិសាលភាពនៃគំរោង ។ គំរោងខ្លះនឹងជួយកែលំអប្រសិទ្ធភាពនៃថាមពលនៅក្នុងតំបន់សិក្សា ។	• ការប៉ាន់ស្មានទៅលើទំហំនៃការភាយចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	• វិធានការសមរម្យគួរពិចារណាសំរាប់គំរោងផ្គត់ផ្គង់ថាមពលក្នុងផែនការមេដើម្បីកាត់បន្ថយការ ភាយចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ឱ្យដល់កំរិតអប្បបរមា • ប្រសិទ្ធភាព និងការប្រើប្រាស់ថាមពលនៃថាមពលធម្មជាតិគួរពិចារណាសំរាប់គំរោងផ្គត់ផ្គង់ថាមពល
ការបំពុលបរិយាកាស	ខ	• ផលប៉ះពាល់មានកំរិតដោយធ្វើការវិនិច្ឆ័យពីគុណភាពបរិយាកាសបច្ចុប្បន្ន និងការកើនឡើងទំហំនៃការភាយចេញនៃសារធាតុបំពុលបរិយាកាសត្រូវបានព្យាករណ៍ ។	• ការប៉ាន់ស្មាននៃអាំងតង់ស៊ីតេការបំពុល	• យកដីគ្របកន្លែងចាក់សំរាមប្រចាំថ្ងៃដើម្បីបង្ការអគ្គីភ័យ • គ្របសំភារៈសំណង់អោយបានសមរម្យ និងការបាញ់ទឹកផ្លូវថ្នល់នៅដំណាក់កាលសាងសង់នៃគំរោងដែលបានស្នើឡើង ។

				• ការថែរក្សាអោយបានសមរម្យនៃសំភារៈសំណង់ និងយានយន្ត និងការសាងសង់ដែលត្រូវបានកំណត់ពេលជាយថាហេតុ ។
ការបំពុលទឹក	ខ	• គំរោងធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវអាចធ្វើឱ្យធ្លាក់ចុះគុណភាពទឹកស្ទឹងសៀមរាបនៅពេលបញ្ហាប្រតិបត្តិ ។ ទឹកសំណល់ដែលហូរចេញពីកន្លែងចាក់សំរាមអាចធ្វើឱ្យកខ្វក់បឹងឬទន្លេនៅក្បែរនោះ ប្រសិនបើវាមិនត្រូវបានធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសមរម្យ ។	• ការអង្កេតដល់ទីកន្លែង (រាប់បញ្ចូលការអង្កេតរោង-លេខាសាស្ត្រ)	• ការគ្រប់គ្រងអោយបានសមរម្យនៃទឹកសំណល់ហូរចេញអំឡុងពេលសាងសង់ ។ • ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មនៃទឹកសំណល់ដែលហូរចេញពីកន្លែងចាក់សំរាម ។ • ការត្រួតពិនិត្យ និងការធ្វើអធិការកិច្ចតាមពេលកំណត់នៃសំភារៈធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹក ។
ការធ្វើឱ្យដីកខ្វក់	ខ	• ដីស្រទាប់លើអាចធ្វើអោយគ្រខ្វក់ដោយសំភារៈសំណង់ និងសំណល់សំណង់ • ទឹកសំណល់ហូរពីកន្លែងចាក់សំរាមដែលបានស្ទើឡើងអាចជ្រាបចូលទៅក្នុងដី ឬធ្វើអោយកខ្វក់ដីស្រទាប់លើនៅដំណាក់កាលប្រតិបត្តិ	• ការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រ	• ការធ្វើអធិការកិច្ចសំភារៈសំណង់ជាមុន • ការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកសំណល់ដែលហូរចេញពីកន្លែងចាក់សំរាម និងការកសាងប្រព័ន្ធធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មដាច់ដោយឡែកសំរាប់សំណល់ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ និងជំងឺ
សំណល់	ខ	• នឹងមានសំណល់មួយចំនួន នៅពេលមានការអនុវត្តន៍គំរោងដែលបានស្នើឡើង • កន្លែងធ្វើប្រត្តិកម្មសំណល់រាវដែលបានស្នើឡើងនឹងបញ្ចេញទឹកសំណល់ដែលបានធ្វើប្រត្តិកម្ម និងសំណល់ភក់	• ការពិនិត្យឡើងវិញនៃសមត្ថភាពនៃកន្លែងចាក់សំរាមដែលមានស្រាប់និងប្រព័ន្ធប្រមូលសំណល់	• ការបង្កើតប្រព័ន្ធប្រមូលសំណល់សំណង់សមរម្យ • ការធានាកន្លែងចាក់សំណល់សមរម្យ
សំលេង និង ភាពញ័រ	ខ	• កំរិតនៃសំលេងនិងភាពញ័រនឹងកើនឡើងក្នុងកំរិតមួយធំក្នុងកន្លែងខ្លះនៃតំបន់សិក្សា ប្រសិនបើមានការអនុវត្តគំរោង ដូចជាការដឹកជញ្ជូន និងសំភារៈសំណង់ ។	• ការអង្កេតលើទីតាំងគំរោង	• ធានាថា សំភារៈសំណង់មានសភាពល្អ ដើម្បីធ្វើអោយសំលេង និងភាពញ័រតូច • ការកំនត់ពេល/ការធ្វើផែនការ/ការគ្រប់គ្រងការសាងសង់អោយបានសមរម្យ
ការស្រុតដី	គ	• ផលប៉ះពាល់ទៅលើការស្រុតដីមិនទាន់មានភាពច្បាស់នៅឡើយនៅដំណាក់កាលនេះ ។ • នៅពេលចាប់ផ្តើមអនុវត្តការអភិវឌ្ឍន៍ទឹកក្រោមដី ពេលនោះលទ្ធភាពនៃការត្រឡប់វិញនៃផលប៉ះពាល់ អវិជ្ជមានមានកំរិតទាប ។	• ការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រ ជលសាស្ត្រ • ការស្វែងយល់ពីការធ្លាក់ចុះទឹកក្រោមដី • តេស្តិ៍បូមទឹក	• ប្រសិនបើផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានត្រូវគេប្រមើលមើលឃើញ គំរោងគួរត្រូវបញ្ឈប់ និងពិចារណាឡើងវិញ
ក្លិនស្អុយ	ខ	• ក្លិនស្អុយអាចកើតមានឡើងពីសំណល់សរីរាង្គដែលបំបែកធាតុនៅកន្លែងចាក់សំរាម • ក្លិនស្អុយដែលអាចកើតពីសំណល់រាវ បន្ទាប់ពីឆ្លងកាត់ប្រព្រឹត្តិកម្ម និងសំណល់ភក់ពីកន្លែង	• ការអង្កេតលើទីតាំងគំរោង	• ទីតាំងនៃកន្លែងចាក់សំរាម ឬសំភារៈធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវគួរពិចារណាដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ។ • ការគ្របដីគួរធ្វើនៅកន្លែងចាក់សំរាម

		ធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មដែលបានស្នើឡើង ប្រសិនបើមិនបានថែទាំងឱ្យបានសមស្រប ។	ប្រចាំថ្ងៃ ។ • ការថែទាំតាមកាលកំណត់នៃការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវ

កំណត់ចំណាំ : លក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃការកំណត់កំរិតបំពុល

ក : *អាចមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ*

ខ : អាចមានផលប៉ះពាល់មួយចំនួន

គ : មិនដឹងពីកំរិតនៃផលប៉ះពាល់ (តំរូវការឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យ ។ ផលប៉ះពាល់អាចមានភាពច្បាស់លាស់ នៅពេលមានការសិក្សា)

៨.៣ ផែនការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ពីផែនការមេដែលបានព្យាករណ៍

ផែនការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់មួយចាំបាច់ត្រូវកសាងឡើងវិញដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន និងសង្គមដែលបណ្តាលមកពីការអនុវត្តន៍គំរោងដែលបានស្នើឡើង ។ ផែនការនេះបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តល់ការអធិការកិច្ច និងការត្រួតពិនិត្យលើលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន ឬសង្គម និងវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ក្នុងអំឡុងពេលមុនការសាងសង់ ក្នុងពេលសាងសង់ និងក្នុងពេលពេលប្រតិបត្តិ ។

EIA/IEIA លើគំរោងនីមួយៗនៃគំរោងដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងផែនការមេនេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេលសិក្សាលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោង និងគំរោងលំអិត ប្រសិនជាតំរូវការរបស់ក្របខ័ណ្ឌស្របច្បាប់លើលក្ខ័ណ្ឌបរិស្ថាន និងសង្គមក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

៨.៣.១ វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន

១. អំឡុងពេលមុនការសាងសង់

១)ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ

ដើម្បីជៀសវាងជំលោះផលប្រយោជន៍នៅមូលដ្ឋានចាប់ពីដំណាក់កាលដំបូង ការពិគ្រោះយោបល់នានាជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធរួមទាំងម្ចាស់ដីដែលមានទំហំដីតូច នឹងត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធានាថា ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យល់ព្រមចំពោះផែនការប្រើប្រាស់ដីដែលបានស្នើឡើងក្នុងផែនការមេ ។

២)ការជ្រើសរើសទីកន្លែងដោយប្រុងប្រយ័ត្នសំរាប់គំរោងនីមួយៗ

ទីកន្លែងសំរាប់គំរោងនីមួយនៃគំរោងដែលបានស្នើឡើងគួរត្រូវបានជ្រើសរើសដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងឱ្យនៅកំរិតអប្បបរមា និងបញ្ចៀសការតាំងទីលំនៅជាថ្មីដោយគ្មានការស្ម័គ្រចិត្ត ជាពិសេស ក្នុងករណីនៃគំរោងដែលត្រូវការទំហំដីធំទូលាយដូចជា កន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវ កន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹក និងការសាងសង់ផ្លូវ ។ ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធមានភាពចាំបាច់សំរាប់ដំណើរការជ្រើសរើសទីកន្លែង ។ ប្រសិនបើការតាំងទីលំនៅឡើងវិញមិនអាចជៀសផុត នោះចាំបាច់បង្កើតផែនការតាំងទីលំនៅ និងបង់តំលៃសងសមរម្យដោយមានកិច្ចព្រមព្រៀងពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

ទីតាំងដែលបានស្នើសំរាប់កន្លែងធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវ

ការកាន់កាប់ខុសច្បាប់នៅក្បែរស្ទឹងសៀមរាបខាងត្បូងមណ្ឌលក្រុង

៣) ការអង្កេតបុរាណវិទ្យា

តំបន់សិក្សាគ្របដណ្តប់តំបន់ការពារវប្បធម៌ដែលបានកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យ និងការវាយតំលៃលើផលប៉ះពាល់លើវត្ថុបុរាណត្រូវធ្វើឡើងជាចាំបាច់សំរាប់គំរោងដែលស្នើក្នុងតំបន់ការពារមុនការអនុវត្តន៍គំរោង។ ដូច្នេះការ អង្កេតបុរាណវិទ្យាចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើង ក្នុងអំឡុងពេលមុនការសាងសង់។ នៅពេលមានរបាយការណ៍ពីការរកឃើញពីសារៈសំខាន់ខាងបុរាណវិទ្យានោះ វិធានការសមស្របចាំបាច់ត្រូវតែអនុវត្ត។

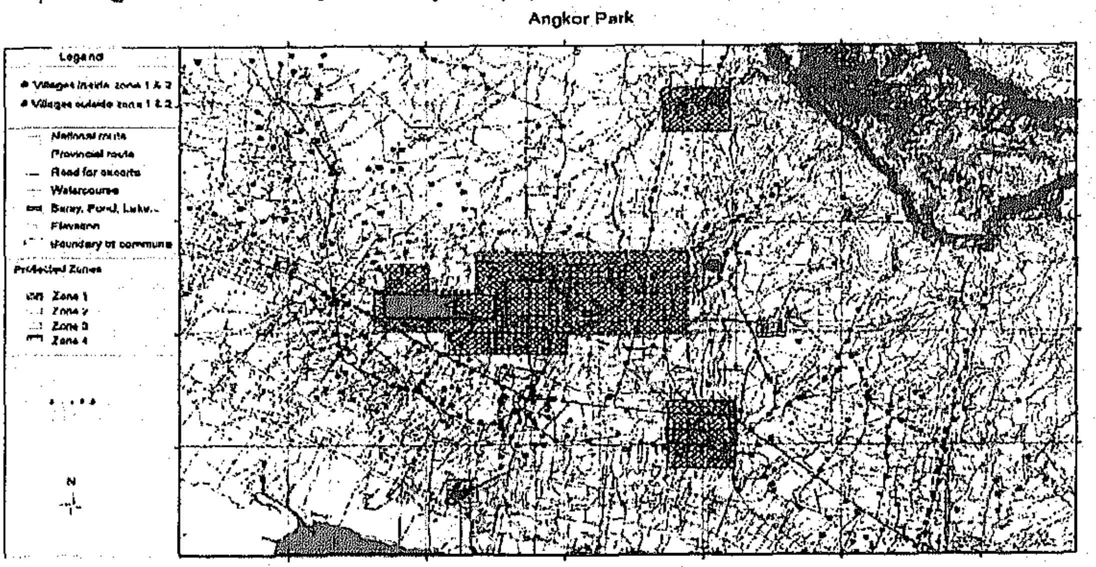

ប្រភព : គេហទំព័រអប្សរា (http://www.autoriteapsara.org/images/apsara/about_apsara/zoning/ zoning_map.jpg)

រូបទី ៦៨ : តំបន់ការពារវប្បធម៌ក្នុងតំបន់សៀមរាបអង្គរ

៤)ការធានាជំរើសការងារសំរាប់ម្ចាស់ដីក្នុងតំបន់គំរោង

ត្រូវធានាឱ្យមានជំរើសការងារផ្សេងៗ មានន័យថាតើបើម្ចាស់ដីក្នុងទីតាំងគំរោងត្រូវទទួលបានប្រាក់ចំណូលដោយផ្ទាល់ពីសកម្មភាពនៅលើដីនោះឬទេ។ វិធានការនេះគួរអនុវត្ត ប្រសិនបើមានការទិញដូរដីនោះដោយផ្អែកលើកិច្ចព្រមព្រៀងដើម្បីជួយដល់គ្រួសារក្រីក្រ។

៥)ការធ្វើពិសោធន៍សាកល្បងនូវគុណភាពទឹកក្រោមដី

ភាពសមរម្យនៃទឹកក្រោមដីក្បែរបឹងទន្លេសាបសំរាប់ផឹក ត្រូវតែធ្វើពិសោធន៍សាកល្បងដោយការជីកអណ្តូងមួយចំនួនសំរាប់ធ្វើពិសោធន៍សាកល្បង។ មានការធ្វើពិសោធន៍សាកល្បងគុណភាពទឹកក្រោមដីនៅឃុំចុងឃ្នៀសក្បែរបឹងទន្លេសាប ក្នុងឆ្នាំ២០០០ ហើយលទ្ធផលបានបង្ហាញថា គុណភាពទឹកឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ក៏ប៉ុន្តែគួរមានការស្រាវជ្រាវម្តងទៀត ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការធ្វើពិសោធន៍សាកល្បងលើអាសេនិកផង។

៦)ការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រជលសាស្ត្រ

ការសិក្សាភូគព្ភសាស្ត្រជលសាស្ត្រដោយរួមបញ្ចូលការធ្វើពិសោធន៍សាកល្បងបូមទឹក ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីវាយតំលៃឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងប្រុងប្រយ័ត្នអំពីផលប៉ះពាល់ដល់ស្រទាប់ទឹកក្រោមដី និងការស្រុតចុះដីមុននឹងអនុវត្តគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹក។ ការសិក្សាពីជលសាស្ត្រចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងសំរាប់គំរោងនានាដោយមានការប៉ាន់ស្មានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៅតាមស្ទឹង និងអាងផ្ទុកទឹក។

៧)ការសំរបសំរួលអន្តរក្រសួងលើការប្រើប្រាស់ទឹក

ប្រទេសកម្ពុជាពុំមានបង្កើតច្បាប់ និងបទដ្ឋានច្បាប់ផ្សេងៗសំរាប់បែងចែកទឹកតាមវិស័យឡើយ។ ដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវធានាឱ្យមានការសំរបសំរួលអន្តរក្រសួងដើម្បីបញ្ចៀសជំលោះ និងបន្តអនុវត្តឱ្យបានរលូនដោយរាប់បញ្ចូលទាំងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹក។

៨)ការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រនៅលើដី

ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការអង្កេតភូគព្ភសាស្ត្រលើដីនៃទឹកខ្វែងចោលសំណល់ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យកំរិតនៃការជ្រាបទឹក។ គួរយកលទ្ធផលនៃការអង្កេតសំរាប់ការពិចារណាលើវិធានការធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកសំណល់ដែលហូរចេញពីកន្លែងកប់សំរាមដែលមានអនាម័យដែលបានស្នើឡើង។

៩)ការអង្កេតបរិយាកាស

គួរធ្វើការសិក្សាអំពីទិសខ្យល់ ល្បឿនខ្យល់ និងស្ថិរភាពបរិយាកាស ហើយគួរតែបំបែកបរិយាកាសនៃសារធាតុពុល ដើម្បីវាយតំលៃផលប៉ះពាល់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវនូវការភាយចេញនៃ SO_x និង NO_x ពីគំរោងដែលបានស្នើសុំដើម្បីពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល។

២. អំឡុងពេលនៃការសាងសង់

១) វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ពីសកម្មភាពសាងសង់

ចាំបាច់ចាត់វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថានអវិជ្ជមានទូទៅ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការសាងសង់ដូចមានពិពណ៌-

នាខាងក្រោម :

ការគ្រប់គ្រងសម្ភារៈសំណង់ឱ្យបានសមរម្យ

គួរត្រួតពិនិត្យការបំពុលបណ្ដាលមកពីសម្ភារៈសាងសង់ក្នុងការរៀបចំកន្លែងសាងសង់ និងការសាងសង់ផ្លូវ មុនពេលប្រើប្រាស់សម្ភារៈទាំងនោះដើម្បីបញ្ចៀសការបំពុលដី។ លើសនេះទៀត គួរគ្របសម្ភារៈទាំងនោះឱ្យបានសមរម្យ ដើម្បីកាត់បន្ថយការហុយធូលី និងកំទេចផ្សេងៗឱ្យនៅកំរិតអប្បបរមា។ គួរធ្វើការគ្រប់គ្រងសារធាតុពុល ឬគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗដោយប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីទប់ស្កាត់ការលាយបញ្ចូលគ្នានៃសារធាតុទាំងនោះ និងហូរតាមទឹកភ្លៀង។

ការបាញ់ទឹកលើផ្លូវថ្នល់

ធូលីពីសកម្មភាពសាងសង់ត្រូវកាត់បន្ថយជាចាំបាច់ដោយបាញ់ទឹកលើផ្លូវនៃកន្លែងសាងសង់ ជាពិសេសនៅក្នុងរដូវប្រាំង។

ការដឹកទាំសម្ភារៈសំណង់ និងយានយន្តឱ្យបានសមរម្យ

គួរធ្វើការកាត់បន្ថយដល់កំរិតអប្បបរមានូវសំលេង ការបំភាយឧស្ម័ន និងក្លិនពីសកម្មភាពសាងសង់នានាតាមរយៈការដឹកទាំសម្ភារៈសំណង់ និងយានយន្តឱ្យបានសមស្រប។

ការគ្រប់គ្រងទឹកពីការដ្ឋានសំណង់

ចាំបាច់ត្រូវមានវិធានការសមស្របដើម្បីគ្រប់គ្រងទឹកពីការដ្ឋានសំណង់ដើម្បីបញ្ចៀសការបំពុលផ្លូវទឹកនៅក្បែរការដ្ឋាននោះ។

ការបង្កើតប្រព័ន្ធប្រមូលសំណល់សំណង់ (រួមបញ្ចូលការធានាដល់ទីកន្លែងបោះចោលសមរម្យ)

បើទោះបីបរិមាណសំណល់មិនអាចប៉ាន់ស្មាននៅដំណាក់កាលនេះក៏ដោយ គំរោងដែលបានស្នើឡើងនឹងមានបញ្ចេញបរិមាណសំណល់យ៉ាងច្រើន។ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបោះចោលសំណល់សំណង់ខុសច្បាប់ និងសំរួលដល់ការគ្រប់គ្រងសំណល់ឱ្យបានសមរម្យចាំបាច់ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធប្រមូលសំណល់ និងកន្លែងចោលសំណល់សមរម្យ។

ការកំណត់ពេល/ការធ្វើផែនការ/ការគ្រប់គ្រងការសាងសង់ឱ្យបានសមរម្យ

ដើម្បីរក្សាលំហូរចរាចរណ៍នៅក្បែរការដ្ឋានសាងសង់ឱ្យដំណើរការធម្មតា ចាំបាច់កំណត់ពេលវេលា និងការធ្វើផែនការសាងសង់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដោយមានដាក់អ្នកត្រួតចរាចរណ៍នៅកន្លែងសមរម្យ។ ការធានានូវផ្លូវជំរើសផ្សេងដោយ មានការគ្រប់គ្រងចរាចរឱ្យបានសមរម្យក្នុងអំឡុងពេលខ្លះក្នុងដំណាក់កាលសាងសង់ត្រូវពិចារណា ប្រសិនបើមានភាពចាំបាច់។ វិធានការនេះនឹងរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃសំលេង និងភាពញ័របណ្ដាលមកពីសកម្មភាពសាងសង់ និងដើម្បីបន្ថយការភាយចេញនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។

ការបំពាក់ជញ្ជាំងខ្ទប់សំលេង ឬតំបន់ទ្រនាប់

គួរពិចារណាកាត់បន្ថយសំលេង ឬភាពញ័រដោយសកម្មភាពសាងសង់ដោយការបំពាក់ជញ្ជាំងខ្ទប់សំលេង ឬបង្កើតតំបន់ទ្រនាប់ប្រសិនបើកន្លែងផ្ដល់សេវាកម្មសង្គមស្ថិតនៅក្បែរការដ្ឋានសាងសង់។

២) នីតិវិធីសមរម្យសំរាប់ស្រាវជ្រាវវត្ថុបុរាណ

អ្នកម៉ៅការសំណង់ចាំបាច់ត្រូវបញ្ឈប់សកម្មភាពសាងសង់ភ្លាម ប្រសិនបើមានការរាយការណ៍ពីការរកឃើញបុរាណវត្ថុ។ ចាំបាច់ត្រូវការអង្កេតពីការរកឃើញនោះដោយអ្នកបុរាណវិទ្យាប្រសិនបើចាំបាច់ ហើយចាត់វិធានការស្រោចស្រង់វត្ថុបុរាណនោះ។

៣) ការកែប្រែតំបន់រងការប៉ះពាល់ដោយការសាងសង់ទៅភាពភូខណ្ឌដើមវិញ

ចាំបាច់ត្រូវស្រោចស្រង់តំបន់ទាំងអស់ដែលរងផលប៉ះពាល់ពីការអនុវត្តគំរោងឱ្យដូចលក្ខខណ្ឌដើមវិញ បន្ទាប់ពីសកម្មភាពសាងសង់ត្រូវបានបញ្ចប់រួចរាល់។ ត្រូវការយកចេញ ឬយកទៅចោលឱ្យបានសមរម្យនូវសម្ភារៈសាងសង់ គ្រឿងចក្រ និងយានយន្តទាំងអស់។

៣. អំឡុងពេលប្រតិបត្តិ

ចាំបាច់ត្រូវពិចារណា និងអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នានាក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តន៍គំរោងនីមួយៗ។ វិធានការទាំងនោះត្រូវពិចារណា និងបង្កើតនៅកំរិតផែនការមេ ឬកំរិតសិក្សាលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោងដោយសារសេចក្តីលំអិតនៃគំរោងនីមួយៗមិនត្រូវបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់នៅដំណាក់កាលនេះទេ ។ វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដែលបានពិចារណានៅដំណាក់កាលនេះសំរាប់គំរោងមួយចំនួន ត្រូវបានពិពណ៌នាដូចខាងក្រោម :

- ឧស្ម័នកន្លែងកប់សំណល់ដែលមានឧស្ម័នមេតាន និងឧស្ម័នកាបូនិច CO_2 អាចត្រូវប្រមូលបានពីកន្លែងកប់សំណល់ដែលបានស្នើឡើង ដោយសារការបំបែកធាតុជីវសាស្ត្រ។ ដូច្នេះ ត្រូវបំពាក់ឧបករណ៍សំរាប់ប្រមូលឧស្ម័នពីកន្លែងកប់សំណល់ទាំងនោះ។
- កន្លែងកប់សំណល់ដែលស្នើសុំអាចមានអគ្គីភ័យកើតឡើងដោយចៃដន្យ ហើយអគ្គីភ័យបង្កើតផ្សែង និងឧស្ម័នគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងច្រើន។ លើសពីនេះ ក្លិនស្អុយអាចសាយចេញពីកន្លែងកប់សំណល់នោះ ដោយសារការបំបែកធាតុនៃសំណល់សរីរាង្គ។ ដូច្នេះ គួរចាក់ដីគ្របជារៀងរាល់ថ្ងៃដើម្បីកាត់បន្ថយឧប្បត្តិហេតុនៃការកើតមានអគ្គីភ័យ។
- ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំស្រះសំរាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកសំរាប់ធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មសំណល់រាវហៀរចេញពីកន្លែងកប់សំណល់ដែលបានស្នើឡើង។
- អាចតំរូវឱ្យមានការការបំពាក់សម្ភារៈសំរាប់កាត់បន្ថយការសាយចេញនៃសារធាតុពុលពីម៉ាស៊ីនភ្លើងប្រើប្រេងម៉ាស៊ូត។
- ចាំបាច់ធ្វើការអង្កេតម្តងម្កាលលើការស្រុតបាក់ដីដោយការបង្កើតកន្លែង និងបំពាក់សម្ភារៈអង្កេតក្នុងអំឡុងពេល និងក្រោយពេលប្រតិបត្តិគំរោង។

៨.៣.២ ផែនការត្រួតពិនិត្យបរិស្ថានសំរាប់ការអនុវត្តន៍គំរោង

ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតឡើង បើសកម្មភាពសាងសង់ និងអនុវត្តគំរោង ដែលបានស្នើសុំនៅក្នុងផែនការមេពុំមានលក្ខណៈសមស្រប ទោះបីមានការធ្វើផែនការ និងការរៀបចំបានយ៉ាងល្អក៏ដោយ។ ដូចនេះ តំរូវការឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យបរិស្ថានម្តងម្កាល ក្នុងអំឡុងពេលមុនសាងសង់ និងអំឡុងពេលអនុវត្តគំរោង។

ភាគីទទួលខុសត្រូវសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យតាមដានបរិស្ថានត្រូវផ្លាស់ប្តូរនៅតាមដំណាក់កាលផ្សេងៗនៃការអនុវត្តនីតិរោង ។ ភាគីទទួលខុសត្រូវសំរាប់ដំណាក់កាលអនុវត្តន៍នីមួយៗ រួមមានដូចខាងក្រោម :

១. រយៈពេលមុនសាងសង់ : វិស្វករគូរប្លង់ និងសំណង់ (ជួយដោយមន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត និងមន្ទីរសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនខេត្ត) ។

២. រយៈពេលសាងសង់ : អ្នកម៉ៅការសាងសង់ (ជួយដោយមន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត និងមន្ទីរសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនខេត្ត) ។

៣. រយៈពេលប្រតិបត្តិ : មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត និងគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ (បានស្នើសុំហើយ)

គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានស្នើសុំគឺជាអង្គការចាត់តាំងមួយឯករាជ្យ ដើម្បីវាយតំលៃ និងអនុម័តលើគំរោងនានាដែលបានស្នើឡើងនៅក្នុងផែនការមេ និងត្រួតពិនិត្យគំរោងអភិវឌ្ឍន៍។ គណៈកម្មការនេះមានសមាជិកមកពីអាជ្ញាធរខេត្ត អាជ្ញាធរអប្សរា និងមន្ទីរពាក់ព័ន្ធក្នុងខេត្តទាំងអស់ ។ មានសមាជិកផ្តល់យោបល់មកពីស្ថាប័នផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិ អ្នកជំនាញផ្សេងៗ និងផ្នែកឯកជន ។

អ្នកម៉ៅការសំណង់គួរបង្កើតការិយាល័យគ្រប់គ្រងបរិស្ថានមួយមានការទទួលខុសត្រូវសំរាប់អនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ និងសំរាប់ធ្វើអធិការកិច្ច និងត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពបរិស្ថាន ឬសង្គមនៅក្នុងតំបន់រងផលប៉ះពាល់ពីគំរោង ។

សម្ភារៈសំរាប់ត្រួតពិនិត្យ ប៉ារ៉ាម៉ែត្រផ្សេងៗ ទីតាំង និងភាពញឹកញាប់នៃការត្រួតពិនិត្យនៅដំណាក់កាលមុនសាងសង់ និងដំណាក់កាលសាងសង់មានបង្ហាញក្នុងតារាង២៤ ។ ផែនការត្រួតពិនិត្យសំរាប់គំរោងមួយនៃគំរោងដែលបានស្នើសុំក្នុងអំឡុងពេលប្រតិបត្តិចាំបាច់ត្រូវពិចារណានៅកំរិតនៃការរៀបចំផែនការមេ ឬនៅកំរិតសិក្សាសមិទ្ធលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោង ។ ការប៉ាន់ស្មានពីតំលៃសំរាប់ត្រួតពិនិត្យនៅដំណាក់កាលនេះមានការលំបាក ដោយសារតែព័ត៌មានលំអិតនៃគំរោងនីមួយៗមិនទាន់មានការសំរេចនៅឡើយ ។ ដូចនេះ ការប៉ាន់ស្មានពីតំលៃសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យសំរាប់គំរោងនីមួយៗចាំបាច់ត្រូវធ្វើនៅដំណាក់កាលនៃផែនការមេ ឬដំណាក់ការលនៃការសិក្សាសមិទ្ធលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោងនៅតាមវិស័យនីមួយៗ ។

តារាង ២៤ : ផែនការត្រួតពិនិត្យក្នុងមុនពេលសាងសង់ និងកំពុងសាងសង់

ដំណាក់កាលមុនការសាងសង់

សកម្មភាពដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យ	ប៉ារ៉ាម៉ែត្រ	ទីតាំង	ភាពញឹកញាប់	កំណត់សំគាល់
ការអង្កេតផ្នែកបុរាណវិទ្យា	ការប្រព្រឹត្តទៅតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញាផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិវប្បធម៌ជាតិ	កន្លែងគំរោង	មួយដង	គ្រប់គំរោងទាំងអស់
ការធ្វើតេស្តទឹកក្រោមដី	ហ្វ្លុយអ៊័រ ម៉ង់ហ្គាណែស នីត្រាត អេកូលី ក្លរីនសំណល់ សេដាក់/ក្លិន លោហៈ សំណល់រឹងរលាយសរុប អាសេនិក	អណ្តូងលូសំរាប់ធ្វើតេស្ត	មួយដងក្នុងមួយអណ្តូង	គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹក

ដំណាក់កាលសាងសង់

សកម្មភាពដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យ	ប៉ារ៉ាម៉ែត្រ	ទីតាំង	ភាពញឹកញាប់	កំណត់សំគាល់
សកម្មភាពសាងសង់	ធូលី សំលេង ក្លិនស្អុយ ធ្វើអធិការកិច្ចសំណល់រឹង	ទីកន្លែងសាងសង់		គ្រប់គំរោងទាំងអស់
ការដឹកជញ្ជូនសំភារៈសំណង់	ផលប៉ះពាល់នៅក្នុងតំបន់ដែលត្រូវបំពុលនៅតាមបណ្តោយផ្លូវដឹកជញ្ជូន(សំលេង ការបំពុលបរិយាកាស ការប្រើប្រាស់ដី ការកំណត់ពេលវេលា)	នៅតាមបណ្តោយផ្លូវដឹកជញ្ជូន	ពីរដងក្នុងមួយសប្តាហ៍	គ្រប់គំរោងទាំងអស់
ការគ្រប់គ្រងការដឹកជញ្ជូន	ផ្លាកសញ្ញាចរាចរ ការបង្ហាញព័ត៌មាន ឱ្យប្រុងប្រយ័ត្ន ការកំនត់ពេលវេលា	កន្លែងដែលទាក់ទងនឹងការសាងសង់	ប្រចាំថ្ងៃ	គ្រប់គំរោងទាំងអស់
ទឹកក្រោមដី	ភាពអាចចំលងក់ដៅបាន វង្វាស់សំរាប់វាស់សារធាតុគីមី និងកូរ	អណ្តូងត្រួតពិនិត្យ	ប្រចាំថ្ងៃ	គំរោងអភិវឌ្ឍធនធានទឹក គំរោងប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកកខ្វក់ និងសំណល់រាវ
គុណភាពទឹកលើដី	DO, SS, COD, Total-N, Total-P ភាពដែលអាចំលងក់ដៅបាន TDS NH3 កូលីហ្វម	ទីតាំងរងឥទ្ធិពលដោយសកម្មភាពសាងសង់	ប្រចាំសប្តាហ៍	គ្រប់គំរោងទាំងអស់
ការបោះចោលសំភារៈប្រើប្រាស់	ស្របតាមផែនការបោះចោល កករសំណល់	ទីកន្លែងបោះចោលសំណល់	ប្រចាំសប្តាហ៍អំឡុងពេលចោល	គំរោងទាក់ទងនឹងការបោះចោល
គំរូអភិរក្សរកឃើញបុរាណវត្ថុ	ការរកឃើញផ្នែកបុរាណវិទ្យា	កន្លែងរកឃើញបុរាណវត្ថុ	ប្រចាំថ្ងៃអំឡុងពេលធ្វើស. ក	គំរោងទាក់ទងការរកឃើញបុរាណវត្ថុ
ស្តារទីកន្លែងសំណង់ឱ្យដូចដើមវិញ	ការយកចេញនៃសំណល់ និងសំភារៈសំណង់	ទីកន្លែងសាងសង់	ក្រោយពេលបញ្ចប់ការសាងសង់	គ្រប់គំរោងទាំងអស់

ប្រភព : ក្រុមសិក្សា JICA

ភាគីទទួលខុសត្រូវលើផែនការត្រួតពិនិត្យ

ដំណាក់កាលរបស់គំរោង	ភាគីទទួលខុសត្រូវ	ភាគីជួយគាំទ្រ
ដំណាក់កាលមុនសាងសង់	វិស្វករគូប្លង់ និងសំណង់	មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត មន្ទីរសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនខេត្ត
ដំណាក់កាលមុនសាងសង់	អ្នកម៉ៅការសំណង់	មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត មន្ទីរសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនខេត្ត

ប្រភព : ក្រុមសិក្សា JICA

៨.៣.៣ ការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន

ការកសាងសមត្ថភាពនឹងត្រូវការចាំបាច់ សំរាប់ការិយាល័យវាយតំលៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននៅក្នុងមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពអនុវត្ត EIA ឬ IEIA នៅថ្នាក់ខេត្ត។ ការបណ្តុះបណ្តាលដោយអ្នកឯកទេស EIA អន្តរជាតិម្នាក់គួររៀបចំឡើងសំរាប់បុគ្គលិកការិយាល័យ ប្រសិនបើគំរោងខ្លះនៃគំរោងដែលបានស្នើសុំនៅក្នុងផែនការមេនឹងត្រូវអនុវត្តនៅដំណាក់កាលបន្ទាប់។

មានការស្នើឡើងថា ការបណ្តុះបណ្តាលសំរាប់បុគ្គលិកនៃមន្ទីរបរិស្ថាន និងមន្ទីរសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូនគួរយក

ចិត្តទុកដាក់លើផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានដែលបានលើកឡើងខាងលើ។ ការបណ្តុះបណ្តាលគួរធ្វើឡើងដោយអ្នកឯកទេសបរិស្ថានក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិជាមួយដែលមានជំនាញ និងចំណេះដឹងលើការគ្រប់គ្រង។ បន្ថែមពីលើនេះ សម្ភារៈសំរាប់គ្រប់គ្រងបរិស្ថានក្នុងអំឡុងពេលនៃការសាងសង់ និងប្រតិបត្តិចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ទៅឱ្យមន្ទីរបរិស្ថាន។

ការកសាងសមត្ថភាពសំរាប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីអនុវត្តគំរោងនីមួយៗនៃគំរោងដែលបានស្នើឡើងឱ្យបានសមរម្យចាំបាច់ត្រូវពិចារណានៅផ្នែកផែនការមេ ឬនៅកំរិតនៃសិក្សាលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោង។

៩. គំរោងសាកល្បង

ជាផ្នែកមួយនៃការសិក្សាបច្ចុប្បន្ន គំរោងសាកល្បងពីរត្រូវបានរៀបចំឡើងរួមគ្នារវាងក្រុមសិក្សា និងសមភាគីការងារក្នុងគោលដៅលើកកំពស់ការយល់ដឹង និងសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើផែនការ។ ដោយសារ ពេលវេលា និងធនធានមានកំរិតគំរោងសាកល្បងទាំងពីរមានទំហំតូច និងសាមញ្ញសំរាប់ភាពងាយស្រួលដល់ការអនុវត្តន៍ និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់តែក្នុងរយៈពីរ ឬបីខែប៉ុណ្ណោះ។

គោលបំណងនៃការអនុវត្តន៍គំរោងសាកល្បងទាំងពីរដែលជាផ្នែកមួយនៃការសិក្សានោះមានដូចខាងក្រោម ៖

- ដើម្បីបង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពនៃវិធីសាស្ត្រធ្វើផែនការរួមគ្នា
- ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពជាក់ស្តែងសំរាប់កសាងសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើផែនការ និងអនុវត្តន៍គំរោង
- ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពជាក់ស្តែងរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដូចជា អាជ្ញាធរខេត្ត អាជ្ញាធរអប្សរា ប្រជាជនទៅមូលដ្ឋាន និងក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីសហការ និងធ្វើការរួមគ្នាសំរាប់ជាប្រយោជន៍រួមរបស់ពួកគេ
- ដើម្បីបញ្ចូលមេរៀន និងលទ្ធផលរកឃើញផ្សេងៗតាមរយៈការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងក្នុងគំរោងសាកល្បងទៅក្នុងផែនការមេ។

៩.១ គំរោងសាកល្បង ៖ ការធ្វើឱ្យសៀមរាបកាន់តែស្រស់ស្អាតឡើង

៩.១.១ ខ្លឹមសាររួមរបស់គំរោង

១. ប្រវត្តិដើមរបស់គំរោងសាកល្បង

នៅក្នុងការប្រជុំសំរាប់របាយការណ៍រីកចំរើនទី១ ដែលធ្វើឡើងនៅខែមករា ឆ្នាំ២០០៥ អ្នកចូលរួមជាច្រើននាក់បានស្នើយ៉ាងទទូចឱ្យមានគំរោងសាកល្បងមួយ ដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជនលើការការពារបរិស្ថាន។ អាស្រ័យហេតុនេះក្រុមសិក្សា JICA បានសំរេចរៀបចំគំរោងសាកល្បងដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជនទៅលើបរិស្ថានដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើបញ្ហាសំណល់រឹង ដែលជាប្រធានបទមួយមានការយកចិត្តទុកដាក់បំផុតពីសំណាក់ប្រជាជន។

២. គោលដៅ

គោលដៅរបស់គំរោងសាកល្បងនេះគឺដើម្បីធ្វើឱ្យក្រុងសៀមរាបកាន់តែមានភាពស្រស់ស្អាតឡើងដោយមានកិច្ចសហការជាមួយនឹងប្រជាជន។ ឈ្មោះរបស់គំរោងសាកល្បងនេះគឺ ***ការលើកកំពស់ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជនសំរាប់ "ធ្វើឱ្យសៀមរាបកាន់តែស្រស់ស្អាតឡើង"***។

៣. យុទ្ធសាស្ត្រ

ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចគោលដៅខាងលើ អ្នករៀបចំគំរោងបានអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៣ គឺ ៖

ក) ដោយចាប់ផ្តើមជាដំបូងជាមួយនឹងក្រុមគោលដៅតូចៗ (សាលារៀន) និងបន្ទាប់មកពង្រីកជាបន្តបន្ទាប់ទៅកាន់តំបន់គោលដៅ

ខ) ដោយតំរង់ទិសដៅទៅប្រជាជនដែលមានក្រុមអាយុផ្សេងៗគ្នាដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រខុសៗគ្នា

គ) ដោយការប្រើប្រាស់ដើមទុនសង្គមដែលមានស្រាប់។

៤. គោលនយោបាយសំរាប់ការអនុវត្តន៍

ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចគោលបំណងខាងលើ ក្រុមសិក្សាបានប្រើប្រាស់វិធីផ្សេងៗដូចខាងក្រោម ៖

ក) សមភាគីត្រូវតែមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រងគំរោងសាកល្បងនេះដោយខ្លួនគេផ្ទាល់

ខ) គំរោងសាកល្បងនេះត្រូវតែប្រើប្រាស់ធនធានដែលមានស្រាប់នៅមូលដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យគេអាចពង្រីកធនធានទាំងនោះបាន ។

គ) ក្រុមសិក្សានឹងគ្រាន់តែផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់បង្កើតគំរោងប៉ុណ្ណោះ ។

៩.១.២ ការពិពណ៌នាគំរោងដែលបានបង្កើតឡើង

គំរោងសាកល្បងមានគំរោងតូចចំនួនពីរ ៖ គំរោងតូចទីមួយផ្តោតគោលដៅលើសិស្សសាលាបឋមសិក្សា និងមាតាបិតារបស់គេ និងគំរោងតូចទីពីរគឺសំរាប់មនុស្សពេញវ័យដទៃទៀត ។ វិធីសាស្ត្រទូទៅមានបង្ហាញក្នុងរូប និងតារាងដូចខាងក្រោម ៖

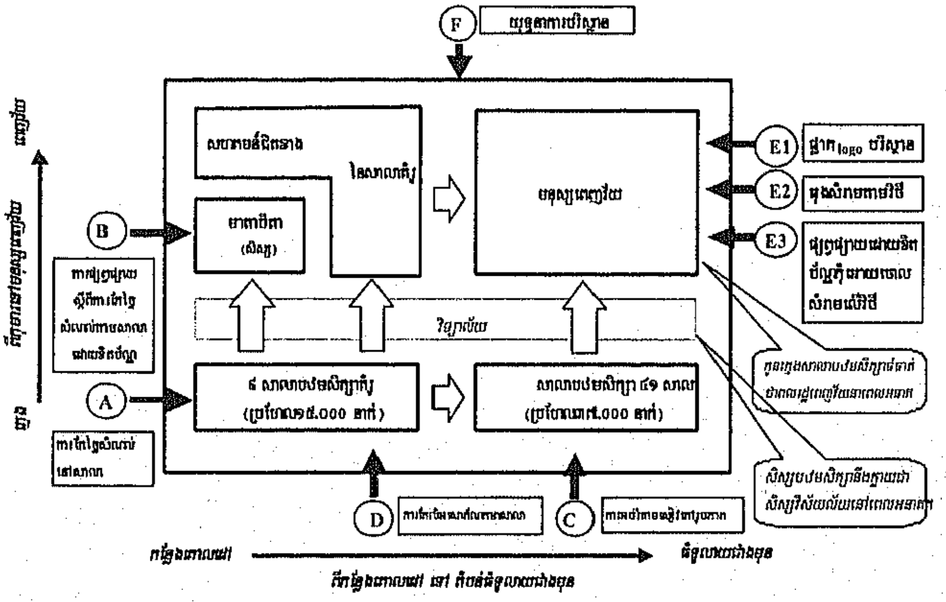

ប្រភព៖ ក្រុមសិក្សា JICA

រូបទី ៦៥ ៖ គោលគំនិតនៃគំរោងសាកល្បង

តារាង ២៥ : បញ្ជីសកម្មភាពក្នុងគំរោងសាកល្បង

ក្រុមគោលដៅ	លេខសំគាល់	ឈ្មោះសកម្មភាព	ការពិពណ៌នា
សិស្ស និងមាតាបិតា	A	ការកែច្នៃសំណល់នៅតាមសាលារៀន	សិស្សត្រូវឱ្យនាំយកសំរាមដែលអាចកែច្នៃបានពីផ្ទះរបស់គេមានដូចជាកំប៉ុងអាលុយមីញ៉ូមទទេ ដប។ល។ ហើយដាក់ឱ្យដាច់ដោយឡែកពីគ្នា រួចរក្សាទុកនៅក្នុងឃ្លាំងស្តុក។ បន្ទាប់មកលក់ឱ្យឈ្មួញកណ្តាល ហើយលុយលក់បានត្រូវប្រើសំរាប់ទិញសម្ភារៈសំរាប់សាលារៀន។ គំរោងនេះមានគោលបំណងបណ្តុះផ្តត់គំនិតកុមារឱ្យចេះសង្គ្រោះអេកូឡូស៊ី។ គំរោងនេះត្រូវអនុវត្តក្នុងសាលាបឋមសិក្សា ៩។
	B	ការអប់រំដល់មាតាបិតាសិស្ស	ការបង្កើនការយល់ដឹងស្តីពីបរិស្ថានរបស់មាតាបិតាមានភាពចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តន៍គំរោង ក ពីព្រោះមាតាបិតាគឺជាអ្នកចូលរួមដោយប្រយោល។ ខិតប័ណ្ណនឹងត្រូវបោះពុម្ពចែកចាយទៅឱ្យមាតាបិតាសិស្សក្នុងសាលាបឋមសិក្សាទាំង ៩។
	C	ការអប់រំដល់សិស្សសាលា	កូនសៀវភៅរូបភាពសំរាមចំនួន ៣.២២០ ច្បាប់ត្រូវបោះពុម្ព និងចែកជូនទៅអោយសាលាបឋមសិក្សាទាំង ៤១ នៅក្នុងស្រុកសៀមរាប។ សៀវភៅរូបភាពធំៗសំរាប់បង្រៀននឹងត្រូវផលិតផងដែរ។
	D	ការកែលំអសោភ័ណភាពក្នុងសាលារៀន	ក្រុមសិក្សាបានផ្តល់មូលនិធិដល់សាលាបឋមសិក្សាចំនួន ៩ សំរាប់ធ្វើការកែលំអសោភ័ណភាពនៅជុំវិញសាលារៀនតាមរយៈការបណ្តុះផ្នត់គំនិតសិស្សឱ្យចេះស្រលាញ់សោភ័ណភាព ដោយការបង្កើតសួនផ្កា ដាំរុក្ខជាតិ។ល។
មនុស្សពេញវ័យទូទៅ	E1	ផ្លាកសញ្ញាបរិស្ថាន	បង្កើតផ្លាកសញ្ញាបរិស្ថានមួយ។ ផលិត និងចែកចាយប័ណ្ណបិទផ្សាយចំនួន ១០.០០០សន្លឹកដោយមានសញ្ញាបរិស្ថាន។
	E2	ធុងសំរាមតាមវិថី	ធុងសំរាមចំនួន ១០០ ដែលមានបង្ហាញផ្លាកសញ្ញាបរិស្ថាន និងម្ចាស់ឧបត្ថម្ភត្រូវបានដាក់នៅតាមបណ្តោយវិថីសំខាន់ៗ។
	E3	ការផ្សព្វផ្សាយដោយខិតប័ណ្ណ	ខិតប័ណ្ណសំរាប់ការអប់រំបរិស្ថាននឹងត្រូវចែកចាយ។
	F	យុទ្ធនាការសំអាតបរិស្ថាន	យុទ្ធនាការមួយដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជនស្តីពីបរិស្ថាននឹងត្រូវអនុវត្តដោយមានអ្នកស្ម័គ្រចិត្តជាច្រើនពាក់អាវយឺតដែលមានពិសស្លោកថា "ធ្វើអោយសៀមរាបកាន់តែស្រស់ស្អាតឡើង"។

៩.១.៣ មេរៀនជាបទពិសោធន៍ និងអនុសាសន៍

១. គំរោងសំរាប់បង្កើនការយល់ដឹងពីបរិស្ថានដល់សិស្ស

លទ្ធផល

ការកំណត់លទ្ធផលនៃគំរោងនៅពេលនេះគឺជាការប្រញាប់ពេក ពីព្រោះសកម្មភាពភាគច្រើនទើបតែបានចាប់ផ្តើមពីរបីខែនេះប៉ុណ្ណោះ។ ជាទូទៅគំរោងប្រព្រឹត្តិទៅបានល្អ និងបង្ហាញឱ្យឃើញនូវសមិទ្ធិផលល្អជាច្រើនរួចស្រេចទៅហើយ នៅតាមសាលារៀនមួយចំនួន។ បើពិចារណាពីព្រឹត្តិការណ៍បង្ហាញថា ភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើនគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងដល់គំរោង ហើយសកម្មភាពជាច្រើនកំពុងប្រព្រឹត្តិទៅដោយរលូន។ មានការរំពឹងថាគំរោងនឹងដំណើរការប្រកបដោយជោគជ័យ។

គន្លឹះសំខាន់ៗដែលនាំឱ្យជោគជ័យមានដូចតទៅ :

- មានតំរូវការខ្ពស់សំរាប់ការការពារបរិស្ថាន
- គំរោងមិនត្រឹមតែសមស្របទៅនឹងតំរូវការនាពេលបច្ចុប្បន្ន ប៉ុណ្ណោះទេ តែប៉ុន្តែសកម្មភាពនីមួយៗគឺងាយអនុវត្ត ដោយសារភាពសមញ្ញរបស់វា ។

គំរោងបង្ហាញពីលទ្ធផលដែលមាននិរន្តភាពបរិស្ថានខ្ពស់រួមមាន :

១) ភាពសមរម្យទៅនឹងតំរូវការខ្ពស់

២) ការអនុវត្តន៏មានភាពងាយស្រួល

៣) ប្រាក់ចំណូលត្រូវបានធានាដោយគ្មានហានិយភ័យហិរញ្ញវត្ថុ ។ល ។

បន្ថែមលើនោះ ការចូលរួមពីមាតាបិតាបានធ្វើអោយគំរោងកាន់តែមាននិរន្តរភាពឡើង ។

អនុសាសន៍

តាមការវាយតំលៃបង្ហាញថា គ្រប់សាលារៀនគោលដៅទាំងអស់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបន្តគំរោងដោយខ្លួនឯង បន្ទាប់បញ្ឈប់ជំនួយ ។

គំរោងនេះទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ពីសាលាបឋមសិក្សាផ្សេងៗ ហើយគ្រប់នាយកសាលានៃសាលារៀនគោលដៅទាំងអស់ មានការប្តេជ្ញាចិត្តគាំទ្រដល់ការពង្រីកគំរោងដល់សាលារៀនផ្សេងៗទៀត ។ ហេតុដូច្នេះ គួរធ្វើការត្រួតពិនិត្យទៅលើលទ្ធភាពពង្រីកគំរោងទៅកាន់សាលាបឋមសិក្សា និងអនុវិទ្យាល័យដទៃទៀត ។

បើទោះបីជាគោលបំណងគំរោង គឺដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជនស្តីពីបរិស្ថានដោយមិនគិតពីការបង្កើតប្រាក់ចំណូលក៏ដោយ ក៏ប្រាក់ចំណូលដែលបានពីគំរោងពិតជាបានបង្កើននិរន្តរភាពរបស់គំរោង ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ជួនកាលប្រជាជនជ្រើសរើស ដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលដោយបំភ្លេចចោលវត្ថុបំណងចំបង ហើយបញ្ឈប់សិស្សពីការចាត់ប្រភេទសំភារៈដែលជាដំណើរការសំខាន់មួយដើម្បីឱ្យសិស្សរៀនសូត្រពីសារៈសំខាន់នៃការកែច្នៃសំណល់យកមកប្រើប្រាស់ ។ ដូច្នេះប្រសិទ្ធភាពនៃការអប់រំបរិស្ថាន គួរតែត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងចិត្តដើម្បីធ្វើឱ្យកើនឡើងជាអតិបរមានូវប្រសិទ្ធភាពគំរោង ។

មេរៀនជាបទពិសោធន៍

ការជាប់ពាក់ព័ន្ធរបស់មាតាបិតារបស់សិស្សមានសារៈប្រយោជន៏សំរាប់គំរោង ហើយការចែកខិតប័ណ្ណមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់គោលបំណងនេះ ។ ដូចនេះ ខិតប័ណ្ណដែលបានផលិតគួរត្រូវប្រើប្រាស់ឱ្យបានពេញលេញ ។ ការជំរុញសិស្សឱ្យចាត់ប្រភេទសំណល់ ដើម្បីកែច្នៃគឺជាការសំខាន់ ពីព្រោះគោលបំណងរបស់គំរោង គឺដើម្បីឱ្យសិស្សរៀនសូត្រពីសារៈសំខាន់នៃការទាញយកសំភារៈពីសំណល់ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការការពារបរិស្ថាន ជាពិសេស ការជំរុញលើកទឹកចិត្តសិស្សចូលរួមថែរក្សាឃ្លាំងស្តុកឱ្យបានល្អ ។

ការបង្កើតកន្លែងផ្ទុកសំរាមដំបូងនៅក្បែរបន្ទប់រៀន ដែលសិស្សចោលសំណល់អាចកែច្នៃនៅគ្រប់ពេលបានអាចបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់សិស្សនាំយកសំណល់ពីផ្ទះមកកែច្នៃបាន ។

ក្នុងគំរោងកែច្នៃនៅតាមសាលារៀន មានការលើកឡើងថា ដើម្បីប្រមូលសំភារៈអាចកែច្នៃបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បី

ធ្វើឱ្យគំរោងជោគជ័យតំរូវការសិស្សអប្បបរមាប្រហែល១០០០ នាក់ ប៉ុន្តែតាមពិត សាលាមួយដែលមានសិស្សតិចជាង ៥០០នាក់ក្នុងគំរោងសាកល្បងក៏អាចធ្វើឱ្យគំរោងកែច្នៃឡើងវិញនេះទទួលបានជោគជ័យដែរ។ នេះបញ្ជាក់ថា សាលាដែលមានសិស្សតិចជាង ៥០០ នាក់ក៏មានលទ្ធភាពអនុវត្តគំរោងកែច្នៃតាមសាលារៀនរបស់គេបានដែរ។

ក្រុមសិក្សាបានរកឃើញថា សាលារៀនខ្លះប្រមូលសំណល់គរទុកនៅក្នុងឃ្លាំងស្តុកយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ដោយសារមិនអាចលក់បាននៅទីផ្សារ។ ការនេះអាចបំបាក់ទឹកចិត្តសិស្សពីការបន្តការកែច្នៃនៅសាលារៀន។ ហេតុដូចនេះ សាលាគួរធ្វើការសំរេចចិត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះវត្ថុប្រមូល។

២. គំរោងសំរាប់ "បង្កើនការយល់ដឹងពីបរិស្ថានដល់មនុស្សពេញវ័យ"

លទ្ធផល

ការកំណត់លទ្ធផលរួមនៃគំរោងនៅពេលនេះគឺជាការប្រញាប់ពេក ពីព្រោះសកម្មភាពភាគច្រើនទើបតែបានចាប់ផ្តើមពីរ ឬបីខែនេះប៉ុណ្ណោះ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ យុទ្ធនាការត្រូវបានធ្វើពីរលើករួចមកហើយដោយគ្មានបញ្ហារាំងស្ទះធ្ងន់ធ្ងរអ្វីឡើយ។ យុទ្ធនាការទាំងនោះហាក់បីដូចជាបង្ហាញថា អាជ្ញាធរខេត្ត ជាស្ថាប័នអនុវត្តន៍គំរោងដោយខ្លួនឯង។ ការនេះគឺដោយសារគំរោងអនុវត្តឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការរបស់ខេត្ត។

អនុសាសន៍

ការលើកកំពស់ការយល់ដឹងពីបរិស្ថានដល់មនុស្សពេញវ័យមានសារៈសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះថាមនុស្ស ពេញវ័យទាំងនោះគឺជាចំនួនភាគច្រើនក្នុងសង្គម និងជាក្រុមដ៏សំខាន់ក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ក៏ដោយការអប់រំដល់ពួកគេគឺជាពិបាកណាស់ ដោយសារពួកគេគ្មានឱកាសផ្លូវការណាមួយសំរាប់ទទួលការអប់រំ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកគេមានការចាប់អារម្មណ៍ផ្សេង និងមានឯកភាពរួមជាងសិស្ស។ ការអប់រំមនុស្សពេញវ័យគួរអនុវត្តជាបណ្តើរៗ គ្រប ដោយភាពអត់ធ្មត់ជាមួយនឹងការសាកល្បង និងកំហុស។

យុទ្ធនាការសំអាតបរិស្ថានគួរផ្តោតលើការលើកទឹកចិត្តប្រជាជន និងសាធារណៈជាជាងការយកចិត្តទុកដាក់ឥទ្ធិពលជាក់ស្តែងតាមរយៈការអនុវត្តន៍ ដូចជាការសំអាតក្រុង។

ក្រដាសបិទផ្លាកសញ្ញាបរិស្ថានដ៏ស្រស់ស្អាតដែលបានបិទលើធុងសំរាមត្រូវបានបាត់បង់ ហើយការនេះប្រហែលជាប្រជាជនស្រលាញ់ផ្លាកទាំងនោះ។ បើដូចនេះមែន ការលក់ទំនិញដែលបង្ហាញពីរូបភាពបរិស្ថានដូចជាអាវយឺតគួរត្រូវពិចារណាបង្កើតឡើង។

គំរោងបានតំរង់ទិសដៅទៅរកការកែលំអសោភ័ណភាព។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីសំរេចបានការការពារបរិស្ថាន ការអប់រំគួរមិនត្រូវគ្របដណ្តប់ត្រឹមតែផ្នែកសំណល់រឹងប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែត្រូវគ្របដណ្តប់លើការ ផ្គត់ផ្គង់ទឹកសំណល់រាវ អគ្គិសនី។ល។ គំរោងកែលំអសោភ័ណភាពគួរចាត់ទុកជាដំណាក់កាលដំបូងការសំរាប់ពង្រីកថែមទៀតនៃគំរោងអប់រំ។

មេរៀនជាបទពិសោធន៍

ក្រុមសិក្សាបានផ្តល់ធុងសំរាមជាច្រើនឱ្យអាជ្ញាធរខេត្តសំរាប់ដាក់តាមទីសាធារណៈជាច្រើន ចំណែកក្រុមហ៊ុន MICC

ធ្វើការប្រមូលសំរាមពីធុងទាំងនោះ ហើយទាំងក្រុមសិក្សា ទាំងក្រុមហ៊ុនទទួលបានផលប្រយោជន៍ពី សាធារណជន ដោយការដាក់ឈ្មោះផ្សាយនៅតាមធុងសំរាមទាំងនោះ។ ធុងសំរាមទាំងនោះត្រូវបានដាក់ពង្រាយនៅតាមវិថីមមាញឹកសំរាប់អ្នកថ្មើរជើង។ ហេតុដូច្នេះ ក្រុមហ៊ុនអាចផ្តល់ជំនួយសំរាប់ទិញធុងសំរាមដាក់តាម ទីសាធារណៈដោយប្រើប្រាស់ធុងសំរាមទាំងនោះសំរាប់ផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដល់សាធារណជន។ ក្នុងបរិបទនេះ រដ្ឋបាលមូលដ្ឋានគួរលើកកំពស់ភាពជាដៃគូរវាងឯកជន និងសាធារណៈសំរាប់កិច្ចការពារបរិស្ថាន ដោយអនុវត្តតួនាទីជាអន្តរការីដើម្បីតភ្ជាប់វិស័យទាំងពីរនេះ។

យុទ្ធនាការសំអាតបរិស្ថានគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជន។ ដូច្នេះ យុទ្ធនាការគួរតែមានភាពសាមញ្ញទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន និងពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សជាច្រើនដើម្បីធ្វើពួកគេរួបរួមគ្នា និងធ្វើឱ្យយុទ្ធនាការមាននិរន្តរភាពជាជាងការអនុវត្តន៍យុទ្ធនាការមួយមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ដែលត្រូវការការរៀបចំផ្សេងៗជាច្រើន។

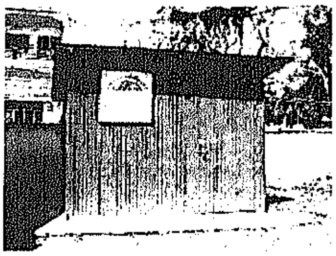

ឃ្លាំងស្តុកដែលបានសាងសង់នៅសាលាបឋមសិក្សាហ៊ុន សែន

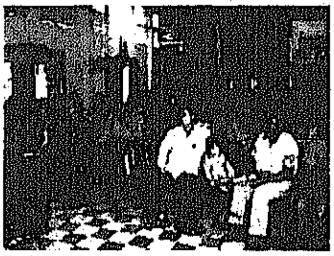

ការពង្រីកកម្មវិធីដល់មាតាបិតា

វត្ថុដែលអាចកែច្នៃបានជាច្រើនត្រូវបានរក្សាទុកនៅក្នុងឃ្លាំងស្តុកបន្ទាប់ពីចំណាត់ថ្នាក់ត្រឹមត្រូវ

ប្រជាជនជាច្រើនបានប្រមូលផ្តុំនៅពីមុខសណ្ឋាគារហ្គ្រេនអូតែល

ក្រុមសិក្សាប្រគល់ធុងសំរាមចំនួន ១២០ ដល់អាជ្ញាធរខេត្ត

លោកអភិបាលខេត្តជួយប្រមូលសំរាមដែលរាយប៉ាយលើវិថី

លោកអភិបាលរងទីមួយដឹកនាំយុទ្ធនាការ

ផ្លាកសញ្ញាបរិស្ថានសំរាប់សៀមរាប

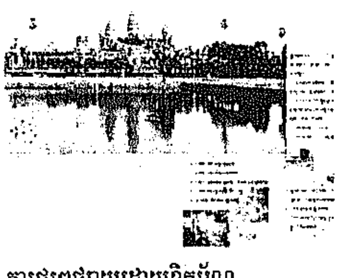

ការផ្សព្វផ្សាយដោយខិតប័ណ្ណ

៩.២ គំរោងសាកល្បង : ការតាំងពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរ ២០០៥

៩.២.១ ខ្លឹមសាររួមរបស់គំរោង

១. ប្រវត្តិដើមនៃគំរោងសាកល្បង

ភ្ញៀវអន្តរជាតិជាច្រើនទស្សនាមជ្ឈមណ្ឌលក្រុងសៀមរាបធ្វើឱ្យមជ្ឈមណ្ឌលនេះក្លាយទៅជាច្រកលក់ទំនិញមួយក្នុងចំណោមច្រកលក់ទំនិញដ៏មានសក្តានុពលខ្ពស់បំផុតសំរាប់ផលិតផលក្នុងស្រុករបស់ខេត្តសៀមរាប និងប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូល។ ការតាំងពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរគឺជាការប៉ុនប៉ងដំបូងមួយនៅសៀមរាប ដើម្បីតាំងបង្ហាញផលិតផលក្នុងស្រុកមួយចំនួន ដែលអាចមានសក្តានុពលចូលទីផ្សារអន្តរជាតិ។ អ្នកលក់ អ្នកទិញ និងអ្នកជំនួញជាច្រើនមកពីសៀមរាប ភ្នំពេញ និងបរទេសបានបង្ហាញការចាប់អារម្មណ៍ខ្ពស់លើការការតាំងពិព័រណ៍។

២. គោលបំណង

គោលបំណងនៃការតាំងពិព័រណ៍គឺដើម្បីលើកកំពស់ឧស្សាហកម្មសហគមន៍ និងក្នុងស្រុក ដោយបង្កើតឱ្យមានឱកាសជាច្រើនសំរាប់ភ្ជាប់បណ្តាញព័ត៌មាន បង្កើតវត្ថុលើកទឹកចិត្ត និងការលើកទឹកចិត្តដើម្បីលើកកំពស់ និងកែលំអដល់ការរៀបចំម៉ូត និងបច្ចេកទេស និងឱកាសសំរាប់ទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងបង្កើនការលក់ទំនិញ។ គោលដៅចុងក្រោយនៅពេលអនាគតខាងមុខគឺការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលក្នុងស្រុក និងផ្លាកសញ្ញាថ្មី។

៩.២.២ ការពិពណ៌នាគំរោង

ការពិពណ៌នារួមរបស់គំរោង ការរំពឹងទុកក្នុងការភ្ជាប់ "**អ្នកលក់ និងអ្នកទិញ**" និង ប្រវត្តិសង្ខេបនៃអ្នកតាំងពិព័រណ៍មានបង្ហាញក្នុងតារាងដូចខាងក្រោម :

តារាង ២៦ : ការពិពណ៌នានៃគំរោងតាំងពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរ២០០៥

រាយមុខ	ការពិពណ៌នា
អ្នកចូលរួម (អ្នកតាំងពិព័រណ៍)	អ្នកតាំងពិព័រណ៍ គឺជាអ្នកផលិត ឬអ្នកច្នៃផលិតផលក្នុងស្រុកដ៏ពិសេសប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ។ ផលិតផលក្នុងស្រុករួមមានសិល្បៈ វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ ផលិតផលកសិកម្មផ្អែកលើវប្បធម៌ប្រពៃណី ធម្មជាតិ និងធនធាន។ មានការរំពឹងថានឹងមានអ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ប្រមាណ៦០នាក់ (សូមមើលតារាង)
ទីកន្លែង	សណ្ឋាគារអង្គរសិនជូរីស្ព៉ា និងរីស៊ត ក្រុងសៀមរាប (កន្លែងតាំងពិព័រណ៍ទាំងក្នុង និងក្រៅមានចំនួន ៦០តូប) ។
កាលបរិច្ឆេទ	ថ្ងៃទី០៩ ដល់ ១១ ខែធ្នូ ២០០៥ (ពីម៉ោង ៩ព្រឹក ដល់ម៉ោង៩យប់ រៀងរាល់ថ្ងៃ) ថ្ងៃទី០៩ ទិវាអាជីកម្ម ពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរប្រកបដោយគុណភាព ថ្ងៃទី១០ ដល់ ១១ ការចូលទស្សនារបស់សាធារណៈជន
ថ្លៃចូលទស្សនា និងថ្លៃស្តង់	មិនគិតថ្លៃ
អ្នករៀបចំ	សាលាខេត្តសៀមរាប ដឹកនាំដោយអភិបាលខេត្ត/ ប្រធានប្រតិបត្តិៈអភិបាល : ខេត្តរង/ នាយកប្រតិបត្តិ = អ្នកដឹកនាំក្រុមការងារ

	សហអ្នករៀបចំ : អប្សរា និង JICA អ្នកគាំទ្រ : ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងទេសចរណ៍ ក្រសួងឧស្សាហកម្មរ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ : ក្រសួងកសិកម្ម សភាពាណិជ្ជកម្មខេត្តសៀមរាប សភាពាណិជ្ជកម្ម រាជធានីភ្នំពេញ សមាគមសណ្ឋាគារកម្ពុជា សមាគមទីភ្នាក់ងារទេសចរណ៍កម្ពុជា
ក្រុមការងារ (ការិយាល័យរដ្ឋបាល និងប្រតិបត្តិ)	ក្រុមការងាររួមមានរដ្ឋាភិបាលខេត្ត និងក្រុមសមភាគី មន្ត្រីប្រធានប្រតិបត្តិនៃក្រុមត្រូវបានជ្រើសតាំងពីអភិបាលរងខេត្តពីររូប និងនាយកប្រតិបត្តិត្រូវបានជ្រើសរើសជាមេដឹកនាំក្រុម ។ ក្រុមនេះទទួលបន្ទុកជ្រើសរើសផលិតផលអង្គរ និងការប្រតិបត្តិការតាំងពិព័រណ៍ទាំងមូល ។ ក្រុមសិក្សា JICA គាំទ្រក្រុមនេះ ក្នុងឋានៈជាទីប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់ និងផ្តល់ជំនួយ ជូលអ្នកជំនួយការនៅមូលដ្ឋានសំរាប់ជួយការងារតាំងពិព័រណ៍ និងជាក្រុមជួយដល់ក្រុមការងារ ។
ក្រុមវាយតំលៃ	ក្រុមសិក្សារៀបចំធ្វើការប្រកួតប្រជែងផលិតផលអង្គរដែលមានគុណភាពក្នុងអំឡុងពេលតាំងពិព័រណ៍ ។ ផលិតផលឆ្នើមនឹងត្រូវគេជ្រើសរើសផ្តល់រង្វាន់។ ក្រុមវាយតំលៃ រួមមាន ក្រុមសិក្សា ក្រុមការងារ អ្នកឯកទេសសិប្បកម្ម និងផលិតផលកសិកម្មត្រូវ បានគេរៀបចំសំរាប់ការកោតសរសើរ ។ ក្រុមវាយតំលៃពិនិត្យឫត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ ពីភាពសុទ្ធ និងលក្ខណៈពិសេសនៃផលិតផលដែលកំពុងដាក់តាំង។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសំរាប់ការវាយតំលៃរួមមានសំភារៈ ការគូរ ដំណើរការផលិតកម្ម និងគុណភាពនៃផលិតផល ។ ក្រុមវាយតំលៃ,ផ្តល់រង្វាន់ផលិតគុណភាពអង្គរដល់ផលិតផលឆ្នើមត្រូវបានជ្រើសរើស ។

តារាង ២៧ : ប្រភេទនៃអ្នកទិញសំខាន់សំរាប់ជាការគិតគូររបស់អ្នកតាំងពិព័រណ៍ (តាមប្រភេទអ្នកទិញ)

ប្រភេទអ្នកលក់		(១) ប្រភេទគូរមានគំនិតផ្តួចផ្តើម		(២) ប្រភេទអ្នកផលិតមានគំនិតផ្តួចផ្តើម		(៣) ប្រភេទការងារ
លក្ខណៈអ្នកលក់	ម្ចាស់ហាង	ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជនជាតិបរទេសភាគច្រើន		ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិក្នុងស្រុកភាគច្រើន		គំនិតផ្តួចផ្តើមតាមភូមិ
	ប្រភេទរោងជាង	រោងជាងតាមភូមិ ឬក្នុងផ្ទះ		រោងជាងក្នុងផ្ទះ		រោងជាងតាមភូមិ និងក្នុងផ្ទះ
	ផលិតផលសំខាន់	ផលិតផលសូត្រ ចំលាក់ថ្ម និងឈើ និងថ្នាំលាប		ចំលាក់ថ្ម និងឈើ សិល្បៈស្មូន សូត្រ ថ្នាំលាប និងផលិតផលកូតុង		កញ្ជើ ល្អី ផលិតផលសូត្រ ចំលាក់ស្បែក
	គុណភាពផលិតផល	ខ្ពស់	កណ្តាល	ខ្ពស់	កណ្តាល	កណ្តាល-ទាប
សក្តានុពលសំរាប់ទីផ្សារ : ប្រភេទអាជីវកម្ម	សណ្ឋាគាថ្នាក់ខ្ពស់ និងហាង	ក	ខ	ក	ខ	
	សណ្ឋាគារថ្នាក់ខ្ពស់ និងហាង		ក	ខ	ក	ក
	អ្នកធ្វើជំនួញធំ និងអ្នកនាំចេញ	ក	ក	ក	ខ	
	អាហារដ្ឋាន	ខ	ខ	ខ	ខ	ខ
	ហាងលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍		ខ	ខ	ក	ក

	ហាងលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍				ខ	ខ
ក្រុមគោលដៅសំខាន់ៗសំរាប់ផលិតផល		សណ្ឋាគារថ្នាក់ខ្ពស់ ហាង និង អ្នកនាំចេញ	សណ្ឋាគារថ្នាក់កណ្តាល ហាង និងអ្នកនាំចេញ	សណ្ឋាគារថ្នាក់ខ្ពស់ ហាង និង អ្នកនាំចេញ	សណ្ឋាគារកណ្តាល ហាង និងហាងវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍	សណ្ឋាគារកណ្តាល ហាង និងហាងវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍

កំណត់សំគាល់៖ ក : អ្នកទិញគោលដៅបឋម ខ : អ្នកទិញគោលដៅ

តារាង ២៨ : សេចក្តីសង្ខេបនៃអ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៌នៅក្នុង "ការតាំងពិព័រណ៌ផលិតផលរង្គសរ២០០៥"

ក្រុមអ្នកផលិត	**ប្រភេទផលិតផល**	**ចំនួនអ្នកតាំងពិព័រណ៌**
ក្រុមអ្នកកែច្នៃ និងអ្នកផលិត	ផលិតផលសូត្រ	10
	សិប្បកម្ម និងវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍	10
	ចំលាក់ឈើ ថ្ម និងគំនូរ	10
ក្រុមផលិតតាមភូមិ និង ការងារសង្គម	ផលិតផលសូត្រ	5
	ចំលាក់ស្បែក	2
	ល្អី កញ្ជើ	2
	ផ្កាសិប្បនិម្មិត	2
	សំលី និង ផ្សេងៗ	2
ក្រុមអ្នកផលិតនៃផលិតផលកសិកម្ម	ធ្វើម្ហូប	3
	បន្លែ	4
	ការចិញ្ចឹមសត្វ	2
	ផ្លែឈើ	1
	អង្ករ	1
សរុប		54

៩.២.៣ លទ្ធផលនៃគំរោងសាកល្បង

១. ចំនួនអ្នកចូលទស្សនាការតាំងពិព័រណ៌

អំឡុងពេលបីថ្ងៃនៃការតាំងពិព័រណ៌ មានអ្នកចូលទស្សនាប្រមាណ១០.០០០ នាក់ ក្នុងនោះ ១៥% គឺជាភ្ញៀវទេសចរ ៧% គឺជាអ្នកធ្វើជំនួញ និង ៧៨% គឺជាអ្នកស្រុក។

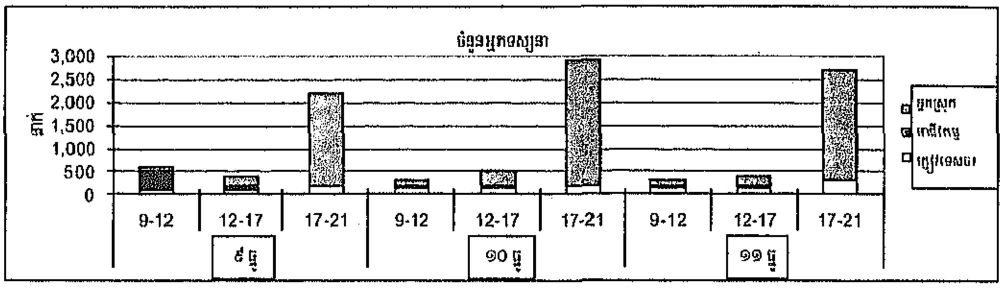

ប្រភព: ក្រុមសិក្សា JICA

រូបទី ៦៦ : ចំនួនអ្នកចូលទស្សនាការតាំងពិព័រណ៍

២. បទសំភាសន៍ ដើម្បីវាយតំលៃជាមួយអ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ និងអ្នកចូលទស្សនា

អំឡុងពេលនៃការតាំងពិព័រណ៍ កិច្ចសម្ភាសន៍វាយតំលៃការត្រូវបានធ្វើឡើង។ លទ្ធផលបង្ហាញថា ក្រុមអ្នកចូលរួមទាំងអស់យល់ថា ការតាំងពិព័រណ៍មានសារៈប្រយោជន៍ និងធ្វើការវាយតំលៃជាវិជ្ជមានពីសក្តានុពលនៃការតាំងពិព័រណ៍សំរាប់ថ្ងៃអនាគត។ លទ្ធផលចំបងនៃការស្ទង់មតិ និងការពន្យល់មានសង្ខេបដូចខាងក្រោម:

<u>លទ្ធផលនៃបទសម្ភាសន៍ ក (សំរាប់អ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ ២៦ នាក់)</u>

បានទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិនៃការចូលរួមពិព័រណ៍នេះ (១០០% : មានគុណសម្បត្តិ និងគ្មានគុណសម្បត្តិ : ០%)

ការពិពណ៌នាលំអិត	បាទ	ទេ
១. ការលើកកំពស់ទីផ្សារ	100%	0%
២. ទទួលបានព័ត៌មាន និងតំរូវការពីអ្នកទិញ	88%	12%
៣. ជួបជាមួយអ្នកទិញមកពី	88%	12%
- សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន	88%	12%
- ហាងទំនិញ	65%	35%
- អ្នកជំនួញ	58%	42%
៤. ជួបភ្ញៀវទេសចរ	100%	0%
៥. ជួបជាមួយអ្នកស្រុកមូលដ្ឋាន	100%	0%
៦. ទទួលតំរូវការកែលំអគុណភាព	85%	15%
៧. មានស្មារតីប្រកួតប្រជែង	96%	4%
៨. ត្រូវការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមផលិតករក្នុងស្រុក	73%	27%
៩. ត្រូវការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន	50%	50%
១០. ចូលរួមការតាំងពិព័រណ៍លើកក្រោយ	100%	0%

លទ្ធផលកិច្ចសំភាសន៍ ខ សំរាប់អ្នកទិញ (សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន ហាង អ្នកជំនួញ (១១ នាក់)

ការចាប់អារម្មណ៍នៃការតាំងពិព័រណ៍ (ល្អ ១00% និងទេ 0 %)

បានទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិនៃការចូលរួមពិព័រណ៍នេះ (បាន ១00% និង ទេ 0%)

ការពិពណ៌នាលំអិត	បាន	ទេ
១) រកឃើញផលិផលថ្មី	91%	9%
២) ជួបជាមួយអ្នកផលិតថ្មី	82%	18%
៣) រកឃើញផលិតផលមានគុណភាព	100%	0%
៤) ទទួលស្គាល់ផលិតផលអង្គរ (ផលិតផលក្នុងស្រុក)	91%	9%
៥) ទទួលព័ត៌មានពីអ្នកផលិត និងផលិតផល	91%	9%
៦) រីករាយនឹងការតាំងពិព័រណ៍ ព្រឹត្តិការណ៍ អាហារ	ពិព័រណ៍ភាគច្រើន 91%	ព្រឹត្តិការណ៍ភាគច្រើន 9%
៧) ចូលរួមការតាំងពិព័រណ៍លើកក្រោយ	100%	0%

លទ្ធផលកិច្ចសម្ភាស៍ គ សំរាប់ភ្ញៀវទេសចរ (១0 នាក់)

ការចាប់អារម្មណ៍លើការតាំងពិព័រណ៍ (ល្អ ១00% ទេ 0 %)

បានទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិនៃការចូលរួមការតាំងពិព័រណ៍នេះ (បាន ១00% និងទេ 0%)

ការពិពណ៌នាលំអិត	បាន	ទេ
១) រកឃើញផលិផលថ្មី	90%	10%
២) ជួបជាមួយអ្នកផលិតថ្មី	90%	10%
៣) រកឃើញផលិតផលមានគុណភាព	90%	10%
៤) ទទួលស្គាល់ផលិតផលអង្គរ (ផលិតផលក្នុងស្រុក)	80%	20%
៥) ទទួលព័ត៌មានពីអ្នកផលិត និងផលិតផល	70%	30%
៦) រីករាយនឹងការតាំងពិព័រណ៍ ព្រឹត្តិការណ៍ អាហារ	ពិព័រណ៍ភាគច្រើន 100%	ព្រឹត្តិការណ៍ភាគច្រើន 0%
៧) ចូលរួមការតាំងពិព័រណ៍លើកក្រោយ	100%	0%

លទ្ធផលកិច្ចសម្ភាស ឃ សំរាប់ (អ្នកស្រុក) (២៣ នាក់)

ការចាប់អារម្មណ៍លើការតាំងពិព័រណ៍ (ល្អ ១00% និង ទេ 0 %)

បានទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិនៃការចូលរួម ពិព័រណ៍នេះ (បាន ១00% ទេ 0%)

ការពិពណ៌នាលំអិត	បាន	ទេ
១) រកឃើញផលិផលថ្មី	100%	0%
២) ជួបជាមួយអ្នកផលិតថ្មី	78%	12%
៣) រកឃើញផលិតផលមានគុណភាព	100%	0%

៤) ទទួលស្គាល់ផលិតផលអង្គរ (ផលិតផលក្នុងស្រុក)	96%	4%
៥) ទទួលព័ត៌មានពីអ្នកផលិតនិងផលិតផល	96%	4%
៦) រីករាយនឹងការតាំងពិព័រណ៍ ព្រឹត្តិការណ៍ អាហារ	ពិព័រណ៍ភាគច្រើន 96%	ព្រឹត្តិការណ៍ភាគច្រើន 4%
៧) ចូលរួមពិព័រណ៍លើកក្រោយ	100%	0%

៩.២.៤ មេរៀនជាបទពិសោធន៍ និងអនុសាសន៍

១. ពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរបានក្លាយទៅជាគំរូមាននិរន្តរភាពមួយ

- គំរោងសាកល្បង "ការតាំងពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរ ២០០៥" បង្ហាញពីគំរូនៃវិធានការផ្សព្វផ្សាយផលិតផលក្នុងស្រុកប្រកបដោយជោគជ័យ។
- ក្រុមការងារតាំងពិព័រណ៍ (APPC) ត្រូវបានបង្កើតឡើងដែលមានជាអ្នកដឹកនាំមូលដ្ឋានដែលមានសមត្ថភាព និងមានការអនុវត្តការងារជាក្រុមបានល្អ។ APPC បានសហការជាមួយនឹងផ្នែកឯកជន និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីចាត់ចែង និងរៀបចំការតាំងពិព័រណ៍។
- APPC មិនត្រឹមតែបានទទួលការគាំទ្រដោយមន្ទីរខេត្តនានាប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងក្រសួងជាច្រើននៃ រដ្ឋាភិបាលរបស់ថ្នាក់ជាតិផងដែរ ដូចជា ពាណិជ្ជកម្ម ឧស្សាហកម្ម វប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ កសិកម្ម និងទេសចរណ៍។
- អ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ និងអ្នកទស្សនាស្ទើរតែទាំងអស់បានវាយតំលៃពិព័រណ៍យ៉ាងវិជ្ជមាន និងបានបង្ហាញក្តីសង្ឃឹមសំរាប់ពិព័រណ៍លើកក្រោយៗ។ ពួកគេបានត្រៀមខ្លួនជាស្រេចសំរាប់ការតាំងពិព័រណ៍ថ្មីៗ។
- APPC ទទួលបានអ្នកគាំទ្រ ឬអ្នកធានាសំរាប់ការតាំងពិព័រណ៍លើកក្រោយ ដូចជា សភាពាណិជ្ជកម្ម សៀមរាប អង្គការ ILO អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុនឯកជនធំៗ។

២. ភាពចាំបាច់នៃ APPC ក្នុងឋានៈជាអង្គការចាត់តាំងកណ្តាលអចិន្ត្រៃយ៍សំរាប់ការតាំងពិព័រណ៍

- អាជ្ញាធរខេត្តមិនទាន់មានអង្គការចាត់តាំងកណ្តាលសំរាប់សំរបសំរួល ឬណែនាំឱ្យបានទូលំទូលាយសំរាប់ផ្សព្វផ្សាយផលិតផលក្នុងស្រុកនៅឡើយទេ។ បើពិនិត្យស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ក្រុមការងារសំរាប់តាំងពិព័រណ៍ (APPC) អាចបំពេញមុខងារនេះបាននៅពេលអនាគត។
- APPC បានធ្វើការស្រាវជ្រាវសំរាបសារពើភ័ណ្ឌ និងទិន្នន័យអំពីអ្នកផលិត និងបានចងក្រងព័ត៌មានទាក់ទងនឹងអ្នកផលិតទាំងនោះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ពួកគេបានប្រមូលព័ត៌មានស្តីពីអ្នកទិញ ផលិតផលក្នុងស្រុក ដែលមានសក្តានុពល និងលើកកំពស់ការលក់ផលិតផលទាំងនោះ។ ព័ត៌មានបែបនេះអាចប្រើសំរាប់សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយផលិតផលថែមទៀត។
- APPC បានពង្រីកបណ្តាញសហប្រតិបត្តិការជាមួយក្រសួង មន្ទីរ សភាពាណិជ្ជកម្ម អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តរជាតិ និងក្រុមហ៊ុនឯកជនសំខាន់ៗ តាមរយៈការងាររៀបចំតាំងពិព័រណ៍។ បណ្តាញដូចនេះគួរតែត្រូវបានរក្សាទុក។

- APPC មិនត្រឹមតែមានព័ត៌មានដែលប្រមូលបានប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបានសិក្សា និងស្គាល់ពីទំហំនៃការកែលំអ និងការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលក្នុងស្រុក។ ព័ត៌មានបែបនេះអាចប្រើសំរាប់ សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយ ផលិតផលថែមទៀត។
- តាមរយៈការរៀបចំការតាំងពិព័រណ៍ និងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងនានា APPCបានបង្ហាញពីតួនាទីគំរូមួយនៃអង្គការចាត់តាំងកណ្តាលសំរាប់លើកកំពស់ និងផ្សព្វផ្សាយផលិតផលក្នុងស្រុក។

៣. ការធ្វើអោយឱ្យផុសចេញទីផ្សារលំដាប់ថ្នាក់កណ្តាលថ្មី សំរាប់អ្នកស្រុកមូលដ្ឋាន

- តាមរយៈការរៀបចំការតាំងពិព័រណ៍បង្ហាញថា ទីផ្សារសំរាប់អ្នកស្រុកមូលដ្ឋានបាន និងកំពុងកើតឡើង។ ចំនួនអ្នកទស្សនាមូលដ្ឋានមានរហូតដល់ ៨.០០០ នាក់ ដែលចំនួននេះច្រើនជាងពីរដងនៃការរំពឹងទុក។ ជាមួយគ្នានេះ ពួកគេបានជាវទំនិញយ៉ាងច្រើន ដែលមានតំលៃសមរម្យ។
- បន្ថែមលើការរីកលូតលាស់ទីផ្សារទាក់ទងនឹងទេសចរណ៍ ការកើតឡើងនៃទីផ្សារសំរាប់អ្នកស្រុកមូលដ្ឋានមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងសំរាប់ផលិតករក្នុងស្រុក ដែលជាទីផ្សារថ្មីមួយនាថ្ងៃអនាគត។ ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលមានគុណភាពលំដាប់ថ្នាក់កណ្តាលសំដៅលើទីផ្សារនេះគឺជាការងារដែលមិនអាចខ្វះបានឡើយ(សូមមើលរូបខាងលើ)។
- ការតាំងពិព័រណ៍ផលិតផលអង្គរនឹងក្លាយទៅជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយ ដើម្បីភ្ជាប់ការផ្សព្វផ្សាយ ឬពង្រីកផលិតផលក្នុងស្រុកសំរាប់វិស័យទេសចរណ៍ និងទីផ្សារសំរាប់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន។

៤. ការបង្ហាញពីភាពជះឥទ្ធិពល និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាតាមរយៈការតាំងពិព័រណ៍

- អ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ចំនួន៥៦នាក់ ដែលមានទំនិញគ្រប់បែបយ៉ាង និងអ្នកទស្សនាជាង ១០.០០០ នាក់ បានចូលរួមការតាំងពិព័រណ៍។ មនុស្សស្ទើរតែទាំងនេះបានវាយតំលៃពិព័រណ៍យ៉ាងវិជ្ជមាន។ ការនេះបង្ហាញថា ការតាំងពិព័រណ៍គឺជាវិធានការមួយក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ និងលើកកំពស់ផលិតផលក្នុងស្រុក។
- ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មានតែអ្នកចូលរួមតាំងពិព័រណ៍ចំនួន ៥០% ប៉ុណ្ណោះ ដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានបញ្ចេញប្រតិកម្មវិជ្ជមានចំពោះតំរូវការសហការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ ការនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយ និងវិធានការរបស់អាជ្ញាធរខេត្តនៅមិនទាន់បានទូលំទូលាយនៅឡើយ។
- ក្រុមការងារតាំងពិព័រណ៍ APPCដែលមានអ្នកដឹកនាំម្នាក់ដែលមានសមត្ថភាពឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញថា ការផ្ទេរបច្ចេកទេសរបស់ក្រុមសិក្សា JICA ទៅឱ្យសមភាគីការងារមូលដ្ឋានមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- APPC បានពិនិត្យការងារតាំងពិព័រណ៍ឡើងវិញ ហើយបានរកឃើញពីរបៀបកែលំអការងារតាំងពិព័រណ៍នៅពេលក្រោយៗទៀត។ ក្រុមការងារមានគំនិតជាមូលដ្ឋានសំរាប់ធ្វើផែនការតាំងពិព័រណ៍លើកក្រោយ។

ការតាំងពិព័រណ៍ក្រៅអាគារ

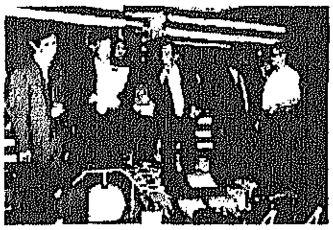

ការតាំងពិព័រណ៍ក្នុងអាគារ

ពិធីជូនរង្វាន់

១០. ការវាយតំលៃឥទ្ធិពលទេសចរណ៍លើសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក

ផ្នែកនេះ ក្រុមសិក្សាធ្វើការពិនិត្យពីឥទ្ធិពលនៃវិស័យទេសចរណ៍លើសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកក្នុងខេត្តសៀមរាប។ ការវិភាគនេះនឹងយកចិត្តទុកដាក់លើរចនាសម្ព័ន្ធចំណាយជាក់ស្តែងរបស់ភ្ញៀវទេសចរនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប[2]។ ចំណុចសំខាន់ៗដែលត្រូវពិនិត្យមើលនោះ គឺថាតើការចំណាយទាំងនេះបង្កើតឱ្យមានការប្រើប្រាស់ផលិតផលក្នុងស្រុក តម្លៃបន្ថែម (ប្រាក់ចំណូល) និងការងារបន្ថែមដែរឬយ៉ាងណា។

និយាយជារួម គេអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ការពង្រឹង "ទិសដៅទៅរកភ្ញៀវទេសចរដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់" គឺជាកត្តាមួយក្នុងចំណោមកត្តាគ្រឹះទាំងឡាយដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ រក្សាចំនួនភ្ញៀវទេសចរឱ្យនៅត្រឹមកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់បរិស្ថានក្រុង និងការគ្រប់គ្រងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌បានយ៉ាងល្អផងដែរ។ "ការតំរង់ទិសដៅទៅរកភ្ញៀវទេសចរដែលមានការចំណាយខ្ពស់" នេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាផ្នែកនៃគោលគំនិតទាំងឡាយក្នុងការធ្វើផែនការមេទាំងមូល។ ផ្នែកខាងក្រោមនេះនឹងអធិប្បាយអំពីមូលដ្ឋានវិភាគដើម្បីបញ្ជាក់ថា "ការតំរង់ទិសដៅទៅរកភ្ញៀវទេសចរមានការចំណាយខ្ពស់" នឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ខ្ពស់ដល់ខេត្តសៀមរាប។

១០.១ ឥទ្ធិពលនៃការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរលើសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ន

១០.១.១ ចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប

នៅឆ្នាំ២០០៤ ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិសរុបដែលបានមកទស្សនាខេត្តសៀមរាបមានចំនួនរហូតដល់៥៦០.០០០ នាក់។ តាមការប៉ាន់ស្មានឱ្យដឹងថា ការចំណាយរបស់ទេសចរអន្តរជាតិសរុប (ឬចំណាយលើការប្រើប្រាស់សរុប) មានចំនួន៩៧ លានដុល្លារ ដែលក្នុងនោះទឹកប្រាក់ចំនួន ៦៦,៥ លានដុល្លារត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប។ ទឹកប្រាក់ចំនួន៣៧,២ លានដុល្លារគឺជាចំណាយទូទាត់នៅក្នុងស្រុក និង២៩,៣ លានដុល្លារ គឺជាទឹកប្រាក់បានមកពីតម្លៃបន្ថែម (បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកតាមតំបន់(GRDP)) ដែលទទួលបានពីវិស័យទេសចរណ៍ក្នុងស្រុក។ ការងារនៅក្នុងស្រុកចំនួន២៩.០០០ កើតចេញផ្ទាល់ពីវិស័យទេសចរណ៍។ ក្រៅពីនេះ ទឹកប្រាក់៣១,៧ លានដុល្លារនឹងហូរចេញពីខេត្តសៀមរាបក្នុងទម្រង់ជាចំណាយទូទាត់ (១៥លានដុល្លារ) និងជាទំរង់បែងចែកប្រាក់ចំណេញ (១៦,៧លានដុល្លារ) ទៅឱ្យការិយាល័យកណ្តាល វិនិយោគិន និងមនុស្សដែលរស់នៅកន្លែងផ្សេងៗទៀត។

មានមនុស្សជាច្រើនបានផ្តល់ហេតុផលថា កំណើនវិស័យទេសចរណ៍ និងតម្រូវការទំនិញប្រើប្រាស់ក្នុងក្រុងសៀមរាបពុំមានទំនាក់ទំនងឱ្យបានទូលំទូលាយជាមួយនឹងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកទេ។ ការផ្តល់ហេតុផលនេះគឺជាការត្រឹមត្រូវម្យ៉ាងដែរ ប្រសិនបើពិនិត្យលើទំនិញប្រើប្រាស់ ដែលភាគច្រើនគឺជាទំនិញនាំចូលពីខាងក្រៅ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការសន្និដ្ឋាននេះពុំមែនពិតទាំងស្រុងឡើយ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានថា ថវិកាចំណាយទាំងអស់របស់ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនហូរចេញទៅបរទេសនោះទេ។ ដូចបានលើកឡើងខាងលើរួចហើយថា ការប៉ាន់ស្មានបញ្ជាក់ថា

---

[2] ការចំណាយរបស់ទេសចររួមមាន : ចំណាយលើការស្នាក់នៅ ការធ្វើដំណើរក្នុងស្រុក វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ អាហារ និងវត្ថុផ្សេងៗទៀត ដែលភ្ញៀវបានទូទាត់ដោយផ្ទាល់ទៅអ្នកធ្វើអាជីវកម្មដែលមានទីតាំងនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប។ ចំណាយលើសំបុត្រយន្តហោះ ថ្លៃព្រលានយន្តហោះ និងថ្លៃចូល ប្រាសាទអង្គរវត្តមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងចំណាយខាងលើនេះទេ ព្រោះចំណាយទាំងនេះត្រូវបានចាត់ទុកថា គ្មានទាក់ទងគួរចាប់អារម្មណ៍ជាមួយនឹងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកសម្រាប់ពេលអនាគតទេ ដូច្នេះហើយបានជាមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគំរូរចនាសម្ព័ន្ធចំណាយ។

ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរច្រើនជាងពីរភាគបីនៃការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរសរុបស្ថិតក្នុងខេត្តសៀមរាប ។ មានកត្តាសំខាន់ៗពីរដែលភ្ជាប់ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកគឺ : ការបង្កើតឱ្យមានការងារធ្វើនៅក្នុងស្រុក និងការបង្កើតវិស័យពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុកដែលមានសន្ទុះកាន់តែសកម្មឡើង ។

គេដឹងថា វិស័យទេសចរណ៍[3] និងសេវាកម្មជាទូទៅផ្តល់ការងារប្រើកំលាំងពលកម្មច្រើន ។ លក្ខណៈនៃវិស័យទេសចរណ៍បែបនេះត្រូវបានគេប្រទះឃើញនៅសៀមរាបផងដែរ ។ និយាយជារួម ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរចំនួន១៤ លានដុល្លារ ឬច្រើនជាង១៤%នៃការចំណាយសរុបត្រូវបានទូទាត់លើប្រាក់ខែបុគ្គលិកធ្វើការក្នុងវិស័យទេសចរណ៍នៅខេត្តសៀមរាប ។ ជាងនេះទៀត ដោយសារតំលៃនៃកំលាំងពលកម្មទាប ចំនួនការងារដែលបានបង្កើតឡើងមានចំនួនច្រើន ។

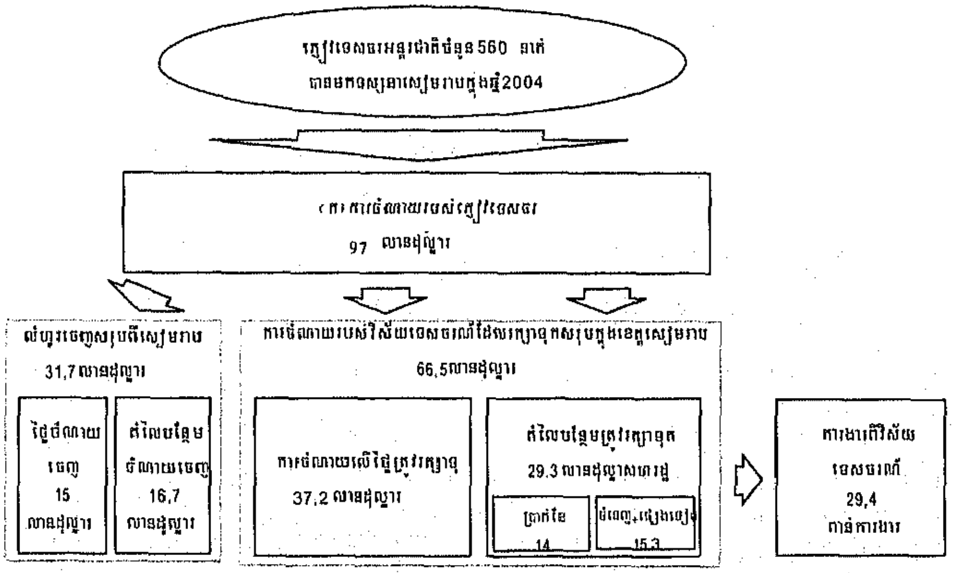

ប្រភព: ការប៉ាន់ស្មានរបស់ក្រុមសិក្សា JICA

រូបទី ៦៧ : រចនាសម្ព័ន្ធចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងខេត្តសៀមរាបនៅឆ្នាំ ២០០៤

ទំនិញនាំចូលក៏កំពុងបង្កើតឱ្យមានការងារធ្វើនៅក្នុងស្រុកយ៉ាងច្រើនផងដែរ ។ តាមការសង្កេតឱ្យដឹងថា អ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ ដូចជានៅតាមសណ្ឋាគារ ឬភោជនីយដ្ឋានភាគច្រើនទិញផលិតផលបរទេសពីហាងលក់ទំនិញរាយនៅសៀមរាប ។ ក្នុងករណីសណ្ឋាគារ ទំនិញចំនួន៦០% គឺជាទំនិញនាំចូលដែលម្ចាស់សណ្ឋាគារទិញពីហាងលក់ទំនិញរាយ និង១៨ % ទៀតទិញពីកន្លែងផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ បើទោះបីមានការទិញទំនិញច្រើនដូចនេះសំរាប់បំរើវិស័យទេសចរណ៍ក៏ដោយ វិស័យពាណិជ្ជកម្មចំណាយទឹកប្រាក់តែចំនួន២០%ដែលបានមកពីចំណូលនៃការលក់ទំនិញសរុបសំរាប់ប្រាក់ខែប៉ុណ្ណោះ ។ ទាក់ទងនឹងការបង្កើតឱ្យមានការងារពីផ្នែកសេវាកម្មក្នុងស្រុកវិញ ប្រភពដើមនៃការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញពុំមានទំនាក់ទំនងអ្វីច្រើនឡើយ ។

កំណើននៃវិស័យពាណិជ្ជកម្មក៏ជាប្រការមួយល្អផងដែរ សម្រាប់អ្នកផលិតវត្ថុធាតុដើមនៅក្នុងស្រុក ។ នៅពេលមាន

[3] វិស័យទេសចរណ៍ត្រូវបានកំណត់ដោយបញ្ចូលវិស័យតូចៗទាំង៥ខាងក្រោមនេះគឺ : ភោជនីយដ្ឋាន សណ្ឋាគារ និងផ្ទះសំណាក់ សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន ក្នុងស្រុក អ្នកលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ និងអ្នកផ្តល់សេវាកម្មធ្វើដំណើរក្នុងស្រុកផ្សេងៗទៀត ។

បណ្តាញលក់ទំនិញធំៗ និងកាន់តែច្រើន អ្នកផលិតវត្ថុធាតុដើមកាន់តែមានឱកាសច្រើនក្នុងការរកទីផ្សារសំរាប់ផលិតផលរបស់គេ។ ទីផ្សារសំរាប់តំរូវការរបស់ភ្ញៀវទេសចរអាចជំរុញឱ្យអ្នកផលិតមួយចំនួនយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការផលិតផលិតផលដែលមានគុណភាពកាន់តែខ្ពស់ឡើង។

១០.១.២ ឥទ្ធិពលដែលកើតមានលើសេដ្ឋកិច្ច

បន្ថែមលើឥទ្ធិពលផ្ទាល់នៃការចំណាយក្នុងខេត្តរបស់ភ្ញៀវទេសចរនោះ មានឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលបានកើតចេញពីឥទ្ធិពលផ្ទាល់ទាំងនោះ។ តាមការប៉ាន់ស្មានឱ្យដឹងថា ទឹកប្រាក់ចំនួន ៦៦.៥ លានដុល្លារដែលបានចំណាយជាដំបូងក្នុងវិស័យទេសចរណ៍នៅមូលដ្ឋានបានបង្កើតឱ្យមានការប្រើប្រាស់បន្ថែមចំនួន៣៨ លានដុល្លារ តំលៃបន្ថែមចំនួន៣៨ លានដុល្លារ (ស្មើនឹង GRDP) និងការងារមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តសៀមរាបចំនួន១៤.៥ ពាន់ដុល្លារ ដែលជាផ្នែកផ្សេងៗទាក់ទងនឹងសេដ្ឋកិច្ច។

រចនាសម្ព័ន្ធរួមនៃឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ច នៃវិស័យទេសចរណ៍មានបង្ហាញនៅក្នុងរូបខាងក្រោម។

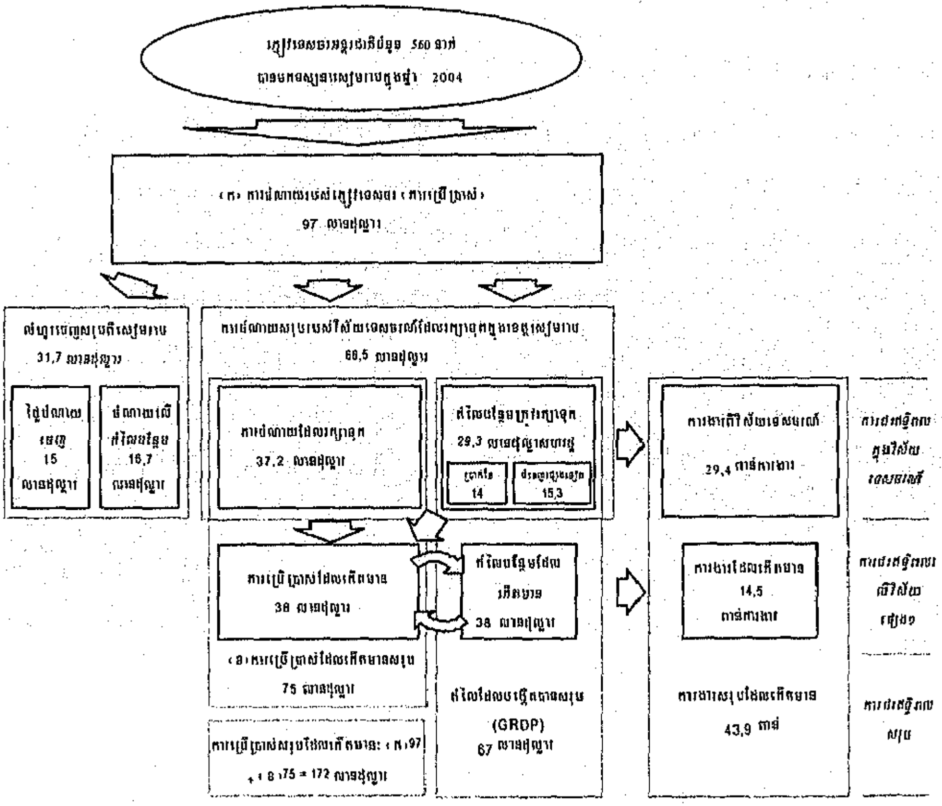

ប្រភព: ការប៉ាន់ស្មានរបស់ក្រុមសិក្សា JICA

រូបទី ៦៨ : រចនាសម្ព័ន្ធនៃការជះឥទ្ធិពលលើសេដ្ឋកិច្ចដែលកើតពីការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរនៅសៀមរាបឆ្នាំ ២០០៤

ជារួម ការប៉ាន់ស្មានឥទ្ធិពលសរុបលើសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានសង្ខេបដាក់ក្នុងតារាងដូចខាងក្រោម។ តារាងនេះបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា វិស័យទេសចរណ៍គឺជាវិស័យមួយសំខាន់បំផុតចំពោះសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខេត្តសៀមរាប។ តម្លៃបន្ថែមដែលបាន

មកពីទេសចរណ៍ និងដែលបានរក្សាក្នុងខេត្តសៀមរាបមានចំនួន១ភាគបួន(១/៤) នៃGRDP សរុបរបស់ខេត្ត។ ការងារសរុបចំនួនជិត១០%ត្រូវបានបង្កើតឡើង។

តារាង ២៩ : ឥទ្ធិពលនៃវិស័យទេសចរណ៍លើសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្នក្នុងសៀមរាប ២០០៤

	(លាន ដុល្លា) ការប្រើប្រាស់	(លាន ដុល្លា) GRDP	(000 នាក់) ការងារ	ចំណែក GRDP	ក្នុងខេត្ត ការងារ
ខេត្ត សៀមរាប	-	285	456	100,0%	100,0%
វិស័យទេសចរណ៍បង្កើតឱ្យមានឥទ្ធិពលក្នុងខេត្តសៀមរាប(ក+ខ+គ)	172	67	44	23,5%	9,6%
ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក)	97	-	-	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	52	46	-	16,2%	-
ត្រូវរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (ខ)	37	29	29	10,3%	6,4%
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងខេត្តសៀមរាប(គ)	38	38	15	13,4%	3,2%

ប្រភព: JST ប៉ាន់ស្មាន។

១០.២ សេចក្ដីរំពឹងនៅពេលអនាគត

១០.២.១ ការកំណត់គោលដៅបន្ថែមលើ "ភ្ញៀវទេសចរដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់"

សេចក្ដីរំពឹងនាពេលអនាគតអំពីឥទ្ធិពលវិស័យទេសចរណ៍លើសេដ្ឋកិច្ចអាស្រ័យលើកត្តាជាច្រើន រាប់តាំងពីសេវាកម្មទេសចរណ៍ប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់រហូតដល់ស្ថិរភាពសង្គម។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរគឺជាចំណុចផ្ដើមនៃឥទ្ធិពលទេសចរណ៍ទៅលើសេដ្ឋកិច្ចដែលត្រូវតែពិនិត្យ និងអនុវត្ត។ ចំនួននៃការចំណាយនេះត្រូវកំណត់ដោយកត្តាបីយ៉ាងគឺ : ចំនួនភ្ញៀវទេសចរ រយៈពេលនៃការស្នាក់នៅ និងការចំណាយក្នុងមួយថ្ងៃរបស់ភ្ញៀវទេសចរម្នាក់ៗ។ ក្នុងផ្នែកក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ធ្វើផែនការ ចំនួនភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិនៅពេលអនាគតត្រូវបានកំណត់ថានឹងមានការកើនឡើងពី៥៦០.០០០ នាក់នៅឆ្នាំ២០០៤ ទៅ២ លាននាក់នៅឆ្នាំ២០២០។ ការកំណត់ដូចនេះគឺផ្អែកលើសេណារីយូ ដែលបានប៉ាន់ស្មានសំរាប់និរន្តរភាពនៃ "កំណើនទេសចរណ៍គុណភាព" ពុំមែនកំណើន "ទេសចរណ៍ប្រមូលផ្ដុំ" ទេ។

តារាង ៣០ : រយៈពេលស្នាក់នៅជាមធ្យម និងការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងមួយនាក់ដោយលំដាប់តំលៃផ្សេងគ្នានៃសណ្ឋាគារ (ដុល្លារ ឆ្នាំ២០០៤)

លំដាប់តំលៃសណ្ឋាគារ	ចំណែកក្នុងភ្ញៀវទេសចរសរុប	រយៈពេលស្នាក់នៅជាមធ្យម(ក)	តំលៃជាមធ្យមសំរាប់ម្នាក់នៅសណ្ឋាគារមួយយប់	ចំណាយសរុបសំរាប់ម្នាក់ក្នុងមួយថ្ងៃក្រៅពីសណ្ឋាគារ	ចំណាយសរុបសំ-រាប់ម្នាក់ក្នុង១ថ្ងៃ (ខ)	ចំណាយសរុបសំរាប់ម្នាក់ក្នុងមួយការធ្វើដំណើរ (ក)x(ខ)
ភ្ញៀវទេសចរបុគ្គល	49%	3,5	24	29	53	187
5 star: $200+	2%	3,0	160	122	282	848
4 star: 100-199	4%	3,4	75	44	119	403
3 star: 50-99	5%	3,3	36	34	70	233
2 star: 20-49	12%	3,6	16	28	44	159
1 star or less: LT20	25%	3,6	3	16	19	70
ភ្ញៀវទេសចរជាក្រុម	51%	2,1	39	38	77	163
5 star: $200+	5%	2,5	100	55	155	389
4 star: 100-199	10%	2,1	61	37	98	210
3 star: 50-99	20%	2,0	31	44	75	150
2 star: 20-49	13%	2,0	17	28	45	90
1 star or less: LT20	3%	2,2	7	20	27	60
សរុប	100%	2,8	32	34	65	183

ប្រភព ការប៉ាន់ស្មានរបស់ក្រុមសិក្សា។ ការអង្កេតលើវិស័យទេសចរណ៍ក្នុងក្រុងសៀមរាប/អង្គរ ២០០៥ របស់ក្រុមសិក្សា មើលព័ត៌មានលំអិតនៅក្នុងផ្នែក ៣.២ នៃជំពូកនេះ។
កំណត់សំគាល់ : ចំនួនសរុបមិនសុទ្ធតែមានលក្ខណៈដូចគ្នាឡើយ ដោយសារការគិតសំរួល

បើទោះបីមានកំណើនចំនួនភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិរហូតដល់ ១,៤៦លាននាក់ក៏ដោយ ក៏កត្តាសំខាន់នោះគឺត្រូវតំរង់ទិសដៅទៅលើភ្ញៀវទេសចរដែល"ស្នាក់នៅយូរ" និង "ចំណាយច្រើនក្នុងមួយថ្ងៃ " ជាប្រយោជន៍ធ្វើឱ្យសំរេចកំរិតចំណាយខ្ពស់ជាអតិបរមា។ មានប្រភេទភ្ញៀវទេសចរដែលសមស្របបំផុតនឹងលក្ខណៈទាំងនេះ ពោលគឺជា "ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនដើរកំសាន្តជាក្រុម" និងស្នាក់នៅតាមសណ្ឋាគារផ្កាយ៤ ឬលើសពីនេះ។ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាង៣០ ភ្ញៀវប្រភេទនេះយ៉ាងហោចណាស់ស្នាក់នៅយូរជាងភ្ញៀវទេសចរជាក្រុមជាមធ្យមមួយយប់ដែរ និងចំណាយយ៉ាងហោចណាស់ច្រើនជាងពីរដង (ប្រហែល១០០ ដុល្លារ ឬច្រើនជាង) ក្នុងមួយថ្ងៃ បើប្រៀបធៀបជាមួយភ្ញៀវទេសចរ ដែលស្នាក់នៅសណ្ឋាគារផ្កាយ២ ឬថ្នាក់ទាបជាងនេះ។ ភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានការចំណាយច្រើន " ទាំងនោះគឺត្រូវតែជាក្រុមគោលដៅចំបងនាពេលអនាគត។

កត្តាដែលគួរចាប់អារម្មណ៍នោះគឺថា ភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់" នោះ ចំណាយច្រើនក្នុងពេលស្នាក់នៅរបស់គេ។ ដូចគ្នានេះដែរ ឥទ្ធិពលរួមនៃការចំណាយរបស់គេលើសេដ្ឋកិច្ចមានទំហំធំជាងឥទ្ធិពលនៃការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយមធ្យម និងទាប"។ តារាង ៣១ បង្ហាញពីការគណនាសាកល្បងអំពីឥទ្ធិពលរបស់ភ្ញៀវទេសចរចំនួន ១០០០ នាក់ក្នុងក្រុមពីរផ្សេងគ្នាទៅលើសេដ្ឋកិច្ច។ ករណីទី១ គឺជាឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរ ១០០០ នាក់ដែលធ្វើដំណើរកំសាន្តជាក្រុម និងស្នាក់នៅសណ្ឋាគារផ្កាយ៣។ ភ្ញៀវទេសចរប្រភេទនេះមានច្រើននាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ករណីទី២គឺជាប្រភេទភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុម (ជាបុគ្គល)ចំនួន១០០០ នាក់ ដែលស្នាក់នៅសណ្ឋាគារផ្កាយ៤ និងជាក្រុមគោលដៅសំខាន់នាពេលអនាគត។ ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុមដែលស្នាក់នៅសណ្ឋាគារផ្កាយ៤ចំណាយប្រាក់ចំនួន ២,៦ ដង និងបង្កើតឱ្យមានប្រាក់ចំណូល និងការងារ ២,៧ ដងច្រើនជាងភ្ញៀវទេសចរជាក្រុម ដែលស្នាក់នៅតាម

សណ្ឋាគារផ្កាយ៣។

តារាង ៣១ : ការប្រៀបធៀបនៃការគណនាសាកល្បងនៃឥទ្ធិពលនៃការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិ ១០០០ នាក់ ដោយប្រភេទផ្សេងគ្នា

	ការជះឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរ អន្តរជាតិ ១០០០នាក់		
	(000 ដុល្លារ) ការប្រើប្រាស់	(000 ដុល្លារ) GRDP	(នាក់) ផ្តល់ការងារ
ករណីទី ១:ភ្ញៀវទេសចរជាក្រុម លំដាប់ផ្កាយ ៣			
ឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប(ក+ខ+គ)	268	103	67
ភ្ញៀវទេសចរ ១០០០ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក)	150	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	86	64	-
ត្រូវរក្សាទុក ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ខ)	59	43	46
ឥទ្ធិពលដែលកើតមាន ក្នុងខេត្តសៀមរាប (គ)	60	60	22
ករណីទី ២:ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុមលំដាប់ផ្កាយ ៤			
ឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក+ខ+គ)	701	275	179
ភ្ញៀវទេសចរ ១០០០ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក)	403	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	203	200	-
ត្រូវរក្សាទុក ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ខ)	146	125	132
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងខេត្តសៀមរាប (គ)	153	151	47
ប្រៀបធៀប :ករណីទី១ និង ករណីទី២	អនុបាត = ករណី 2 ÷ ករណី 1		
ឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរណ៍សរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក+ខ+គ)	2,6	2,7	2,7
ភ្ញៀវទេសចរ ១០០០ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ក)	2,7	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	2,4	3,1	-
ត្រូវរក្សាទុក ក្នុងខេត្តសៀមរាប (ខ)	2,5	2,9	2,9
ឥទ្ធិពលដែលកើតមាន ក្នុងខេត្តសៀមរាប (គ)	2,6	2,5	2,2

១០.២.២ របនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន

ម្យ៉ាងទៀត នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ភ្ញៀវទេសចរមួយភាគធំនៅសៀមរាប គឺជាភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយមធ្យម និងទាប "។ ពាក់កណ្តាលភ្ញៀវទេសចរមិនមែនធ្វើដំណើរកំសាន្តជាក្រុម គឺជាភ្ញៀវដែលស្នាក់នៅសណ្ឋាគារ "ផ្កាយ ១ ឬទាបជាងនេះ (ចំណាយ ២០ ដុល្លារ ឬទាបជាងនេះ)។ ភ្ញៀវទេសចរម្នាក់ចំណាយប្រាក់តិចជាង ២០ ដុល្លារក្នុងមួយយប់។ ភ្ញៀវទេសចរជាក្រុមច្រើនស្នាក់នៅសណ្ឋាគារ "ផ្កាយ ៣ (ចំណាយ ៥០-១០០ដុល្លារ)។ ក្រុមគោលដៅសំខាន់ដែល "ធ្វើដំណើរកំសាន្តមិនមែនជាក្រុម និងស្នាក់នៅសណ្ឋាគារផ្កាយ ៤ និងខ្ពស់ជាងនេះ" មានចំនួនសរុបតែ៦% ប៉ុណ្ណោះ។ បច្ចុប្បន្ននេះ សៀមរាបហាក់ដូចជាមិនទាន់ទាក់ទាញបានភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុមដែល "មានកំរិតចំណាយខ្ពស់ " នៅ

ឡើយទេ។

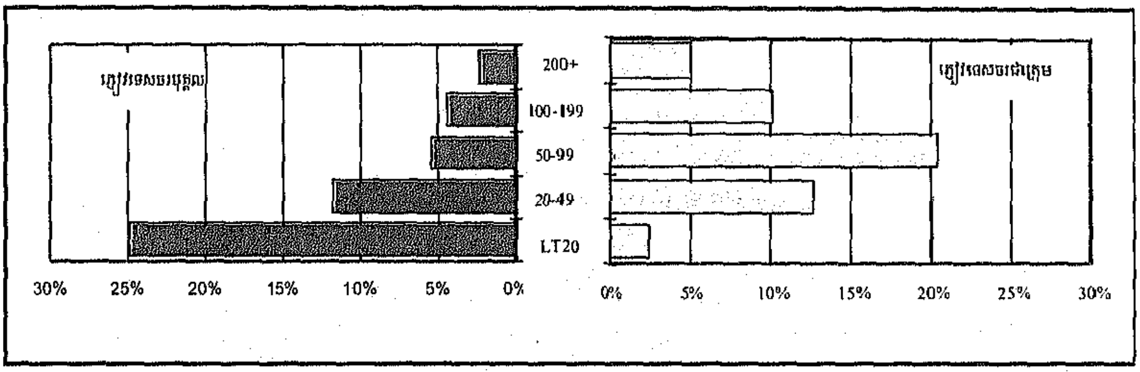

ប្រភព: ការប៉ាន់ស្មានរបស់ក្រុមសិក្សា JICA

រូបទី ៦៩ : ចំនួននៃភ្ញៀវទេសចរបែងចែកតាមកំរិតតំលៃស្នាក់នៅក្នុងសណ្ឋាគារនៅឆ្នាំ ២០០៤

សៀមរាបនៅមានកិច្ចការជាច្រើនត្រូវធ្វើដើម្បីកំណត់ឡើងវិញនូវស្ថានភាពទីផ្សាររបស់ខ្លួនឱ្យក្លាយទៅជាកន្លែងដែលមានការទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ "។ គុណភាពសេវាកម្មនៅតាមផ្នែកទាំងអស់នៅមានចន្លោះខ្វះខាតជាច្រើន ដែលត្រូវកែលំអ។ ការចង់ឱ្យមានដំណើរកំសាន្តជាក្រុមកាន់តែខ្លាំងឡើងបញ្ជាក់អោយឃើញថាកង្វះខាតសេវាកម្មសាធារណៈសមស្រប ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបរិស្ថាន ដែលជួយទ្រទ្រង់ដល់ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនធ្វើដំណើរកំសាន្តជាក្រុម។ និយាយជារួម សៀមរាបមិនទាន់មានភាពទាក់ទាញ ឬមិនទាន់បានបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលឱ្យភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុមដើរកំសាន្តដោយខ្លួនឯងឡើយ។ នេះជាបញ្ហាមួយនៃបញ្ហាសំខាន់ៗជាច្រើនដែលត្រូវគិតគូរសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ និងអភិវឌ្ឍន៍ក្រុងសៀមរាប។ សូមមើលជំពូកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗចំពោះផែនការលំអិត ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចឱ្យបាននូវ "វិស័យទេសចរណ៍មួយដែលមានគោលដៅលើភ្ញៀវទេសចរមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ "។

១០.២.៣ ឥទ្ធិពលលើសេដ្ឋកិច្ចនៃការបង្វែរទៅរកភ្ញៀវទេសចរដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់

បើធ្វើការគិតគូរថា ភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ " ជាក្រុមគោលដៅសំខាន់នៅពេលអនាគត ករណីបីផ្សេងគ្នានៃឥទ្ធិពលដែលអាចកើតឡើងនៅឆ្នាំ២០២០ ត្រូវយកមកពិនិត្យសំរាប់ធ្វើការប្រៀបធៀប។ តារាង ៣២ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបនៃការប៉ាន់ស្មានមួយចំនួន។

១. ការប៉ាន់ស្មានលើករណីគោល : "ទេសចរណ៍ប្រមូលផ្តុំ "

ករណីទីមួយគឺ "ករណីជាគោល" ដែលតំណាងនិន្នាការបច្ចុប្បន្ន ពោលគឺជានិន្នាការ "ទេសចរណ៍ប្រមូលផ្តុំ "។ ឥទ្ធិពលនេះត្រូវបានប៉ាន់ស្មានជាការពង្រីកបរិមាណធម្មតានៃរចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបទី៧០។ ចំនួនភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិ និង"ការស្នាក់នៅរបស់ភ្ញៀវទេសចរ" ត្រូវបានសន្មតថានឹងកើនឡើងដល់ ៣,៣៤ លាននាក់ និងស្នាក់នៅចំនួន ១១,៦៩ លានយប់នៅឆ្នាំ២០២០។ កំរិតចំនួននេះគឺស្របគ្នាទៅនឹងការព្យាករណ៍ទេសចរណ៍ "ដោយ

គ្មានអន្តរាគមន៍ពីគោលនយោបាយ "។

២. ករណីជំរើស : ពិនិត្យលើចំនួននៃភ្ញៀវទេសចរ និងការស្នាក់នៅ ដោយគ្មាន ឬមានការផ្លាស់ប្តូរទីផ្សារ

មានករណីជំរើសពីរសំរាប់ធ្វើការប្រៀបធៀប។ ក្នុងករណីទាំងពីរនេះ ចំនួនសរុបនៃភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិមាន ២,០១ លាននាក់ ចំនួនសរុបនៃការ "ស្នាក់នៅរបស់ភ្ញៀវទេសចរ" មាន ៧,០២ លានយប់ និងរយៈពេលនៃការស្នាក់នៅជាមធ្យមមាន ៣,៥ យប់។ កំរិតទាំងនេះត្រូវបានកំណត់ជាផ្នែកនៃក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ទេសចរណ៍ (ដោយមានករណីអន្តរាគមន៍ពីគោលនយោបាយ) ដូចមានពិភាក្សាក្នុងជំពូក ១០ ខាងក្រោម។ នេះមានន័យថា ចំនួនសរុបនៃ ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិត្រូវបានកំណត់ថាមានចំនួនស្មើគ្នារវាងករណីជំរើសទាំងពីរ។

"ករណីជំរើសទី១ : សមាសភាពទេសចរមិនផ្លាស់ប្តូរ " គឺជាករណីដែលធ្វើការកំណត់ចំនួនភ្ញៀវទេសចរ ដោយមិនកែប្រែប្រភេទទេសចរណ៍បច្ចុប្បន្ន "ដែលមានកំរិតចំណាយមធ្យម-ទាប"។ ដូច្នេះ ករណីនេះត្រូវបានគណនាជារបៀបនៃការពង្រីកទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ដោយសន្មត់ថា ចំនួនភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិ និងចំនួននៃ "ការស្នាក់នៅរបស់ភ្ញៀវទេសចរ " នឹងកើនឡើងដល់ត្រឹមកំរិតនៃក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពទេសចរណ៍។

"ករណីជំរើសទី២ : សមាសភាពនៃភ្ញៀវទេសចរដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ " គឺជាករណីនៃការផ្លាស់ប្តូរទៅភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ " របស់ខេត្តសៀមរាប។ តាមការប៉ាន់ស្មានឱ្យដឹងថា ចំណែកនៃភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់" នឹងកើនឡើង ហើយក្រុមភ្ញៀវទេសចរសំខាន់នេះនឹងត្រូវបានកែប្រែ ដូចមានបង្ហាញក្នុងរូបទី៧១[4]។ ចំណែកនៃក្រុមផ្សេងៗគ្នាត្រូវបានកំណត់ ស្របទៅតាមក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ទេសចរណ៍នៅពេលអនាគត។

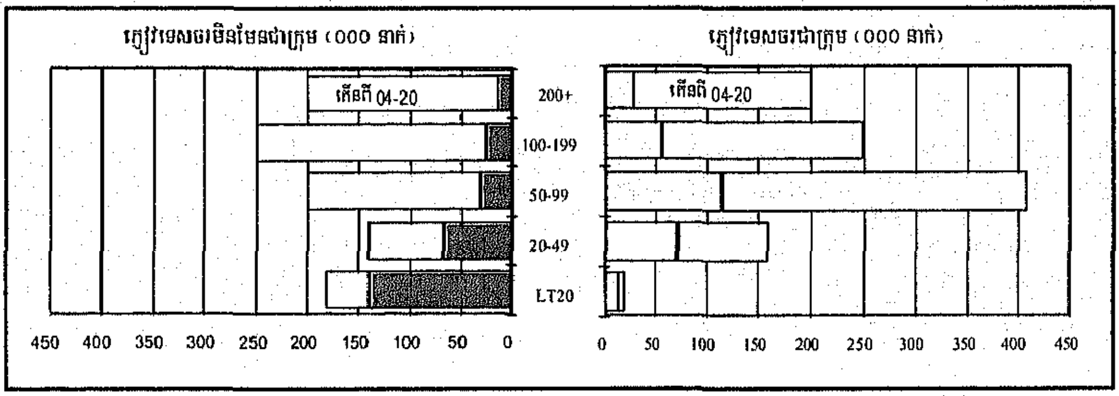

រូបទី ៧០ : ការប៉ាន់ស្មានរបាយភ្ញៀវទេសចរតាមតំលៃសណ្ឋាគារសំរាប់ "ករណីជំរើសទី ២: សមាសភាពភ្ញៀវ ទេសចរ ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់ " នៅឆ្នាំ ២០២០

[4] ទំរង់នៃរយៈពេលស្នាក់នៅដោយក្រុមតំលៃផ្សេងៗត្រូវបានកំណត់ដោយតំលៃប៉ាន់ស្មាន ដោយផ្អែកលើការពង្រីកនៃទំរង់បច្ចុប្បន្នដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាង ៣២។

តារាង ៣២ : សេចក្តីសង្ខេបនៃការប៉ាន់ស្មានផ្សេងៗសំរាប់ធ្វើការគណនាសាកល្បង

សូចនាករវិស័យទេសចរណ៍	2004 ចំនុចស្ថាន	ការសន្និដ្ឋានលើការគណនាសាកល្បង ឆ្នាំ ២០២០		
		ករណីគោល	ករណីជំរើស	
		និន្នាការទេសចរណ៍បរិមាណ	ទី១:សមាសភាពមិនផ្លាស់ប្តូរ	ទី២:ចំណាយខ្ពស់
ភ្ញៀវទេសចរបរទេសសរុប (000)	561	3.340	2.007	2.007
មិនមែនជាក្រុម	275	1.637	983	973
ជាក្រុម	286	1.703	1.024	1.033
ការស្នាក់នៅសរុបរបស់ភ្ញៀវទេសចរ (000)	1.571	9.352	7.025	7.025
ការចំណាយរបស់ទេសចរណ៍សរុប (លាន ដុល្លារ)	96	575	433	702
ការចំណាយជាមធ្យម របស់ភ្ញៀវទេសចរម្នាក់ក្នុងមួយថ្ងៃ (ដុល្លារ)	61	61	62	100
មិនមែនជាក្រុម	53	53	53	113
ជាក្រុម	77	77	77	91
រយៈពេលស្នាក់នៅជាមធ្យម (យប់)	2,8	2,8	3,5	3,5
មិនមែនជាក្រុម	3,5	3,5	4,1	4,0
ជាក្រុម	2,1	2,1	2,9	3,0

ប្រភេទភ្ញៀវទេសចរតាមលំដាប់ តំលៃសណ្ឋាគារ	2004 ចំនុចប្រមាណ		ការសន្និដ្ឋានលើការគណនាសាកល្បង ឆ្នាំ ២០២០					
			ករណីគោល		ករណីជំរើស			
			និន្នាការទេសចរណ៍បរិមាណ		ទី១:សមាសភាពមិនផ្លាស់ប្តូរ		ទី២:ចំណាយខ្ពស់	
	ចំណែក	រយៈពេលស្នាក់នៅ	ចំណែក	រយៈពេលស្នាក់នៅ	ចំណែក	រយៈពេលស្នាក់នៅ	ចំណែក	រយៈពេលស្នាក់នៅ
ភ្ញៀវទេសចរគ្រប់ប្រភេទ	100%	2,8	100%	2,8	100%	3,5	100%	3,5
ភ្ញៀវទេសចរមិនមែនជាក្រុម	49%	3,5	49%	3,5	49%	4,1	49%	4,0
200+	2%	3,0	2%	3,0	2%	3,5	10%	3,6
100-199	4%	3,4	4%	3,4	4%	3,9	13%	4,0
50-99	5%	3,3	5%	3,3	6%	3,8	10%	4,0
20-49	12%	3,6	12%	3,6	12%	4,2	7%	4,3
LT20	25%	3,6	25%	3,6	25%	4,2	9%	4,3
ភ្ញៀវទេសចរជាក្រុម	51%	2,1	51%	2,1	51%	2,9	51%	3,0
200+	5%	2,5	5%	2,5	5%	2,9	10%	3,0
100-199	10%	2,1	10%	2,1	10%	2,9	13%	3,0
50-99	20%	2,0	20%	2,0	20%	2,9	20%	3,0
20-49	13%	2,0	13%	2,0	13%	3,1	6%	3,2
LT20	3%	2,2	3%	2,2	3%	3,2	1%	3,4

៣. លទ្ធផល និងការប្រៀបធៀប

លទ្ធផលនិងការប្រៀបធៀបនៃការគណនាសាកល្បង ក្នុងចំណោមករណីទាំងបីត្រូវបានសង្ខេបក្នុងតារាង៣៣ ។

"ករណីជំរើសទី១ : សមាសភាពនៃភ្ញៀវទេសចរមិនផ្លាស់ប្តូរ" មានឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ចចំនួន ២៥% និងមានការងារចំនួន ៣៣% តិចជាងឥទ្ធិពលនៃ "ករណីជាគោល" ដែលមានចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនៅសៀមរាប ។ ករណីនេះបង្ហាញថា ការបន្តឱ្យមាននិន្នាការទេសចរណ៍ដោយគ្មានការធ្វើអន្តរាគមន៍ណាមួយដើម្បីកែប្រែទីផ្សារទេសចរណ៍ក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយសំពាធទេសចរណ៍លើប្រាសាទ និងក្រុងសៀមរាបទេនោះនឹងបណ្តាលឱ្យមានការខាតបង់យ៉ាងច្រើននូវឱកាសសេដ្ឋកិច្ច ។

"ករណីជំរើសទី២ : សមាសភាពនៃភ្ញៀវទេសចរដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់គឺ "ជាករណីនៃទស្សនៈផ្សេងមួយសម្រាប់អនាគត ។ ទស្សនៈនេះកំណត់កំរិតដូចគ្នានៃចំនួនភ្ញៀវទេសចរ ២ លាននាក់ជាជំរើសមួយ ដែលក្នុងនេះកំរិតចំណាយមានចំនួន១.៣៤ តិចជាង "ករណីគោល (ករណីទេសចរណ៍ប្រមូលផ្តុំ) ។ ទោះជាយ៉ាងដូច្នេះក៏ដោយករណីទី២

នេះមានឥទ្ធិពលលើសេដ្ឋកិច្ចចំនួន១.២ ដងច្រើនជាងករណីគោល និងមានកំរិតនៃចំនួនការងារដូចជាករណីគោលដែរ។ ដូចនេះ ការបង្វែរទិសដៅទៅរកភ្ញៀវទេសចរ "ដែលមានកំរិតចំណាយខ្ពស់" គឺជាកត្តាចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចនិរន្តរភាព ដែលមិនចាំបាច់ព្រួយបារម្ភពីកំណើនភ្ញៀវទេសចរឡើយ ។

តារាង ៣៣ : លទ្ធផលនៃការគណនាការធ្វើតេស្តការវាស់ឥទ្ធិពលលើសេដ្ឋកិច្ចនៃសមាសភាពផ្សេងគ្នារបស់ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិក្នុងឆ្នាំ ២០២០

ករណីគោល	ឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរចំនួន ៣,៣៤ លាននាក់នៅឆ្នាំ 2020		
	ការប្រើប្រាស់ (លានដុល្លារ)	GRDP (លានដុល្លារ)	ការងារ (000 នាក់)
កំណើនតាមនិន្នាការ (ទេសចរណ៍ប្រមូលផ្តុំ)			
ឥទ្ធិពលសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (a+b+c)	1023	401	82
ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរណ៍ក្នុងខេត្តសៀមរាប (a)	575	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	310	265	-
ចំនួយដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (b)	221	175	55
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងសៀមរាប (c)	227	226	27
ករណីជំរើស	ឥទ្ធិពលនៃភ្ញៀវទេសចរចំនួន ២ លាននាក់នៅឆ្នាំ 2020		
	ការប្រើប្រាស់ (លានដុល្លារ)	GRDP (លានដុល្លារ)	ការងារ (000 នាក់)
ករណីជំរើស១ : សមាសភាពមិនកែប្រែនៃភ្ញៀវទេសចរ			
ឥទ្ធិពលសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (a+b+c)	771	308	51
ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងខេត្តសៀមរាប (a)	433	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	234	200	-
ចំនួយដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (b)	167	134	34
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងសៀមរាប (c)	171	174	17
ករណីជំរើស២ : សមាសភាពភ្ញៀវចំណាយខ្ពស់			
ឥទ្ធិពលសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (a+b+c)	1243	487	82
ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងខេត្តសៀមរាប (a)	702	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	369	344	-
ចំនួយដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (b)	266	214	57
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងសៀមរាប (c)	275	273	25
ការប្រៀបធៀប ករណីគោល vs ករណីជំរើស១	អត្រាផលធៀប = ករណីជំរើស១ : ករណីគោល		
ឥទ្ធិពលសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (a+b+c)	0,75	0,77	0,62
ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងខេត្តសៀមរាប (a)	0,75	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	0,76	0,75	-
ចំនួយដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (b)	0,75	0,77	0,62
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងសៀមរាប (c)	0,75	0,77	0,62
ការប្រៀបធៀប ករណីគោល vs ករណីជំរើស២	អត្រាផលធៀប = ករណីជំរើស២ : ករណីគោល		
ឥទ្ធិពលសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប (a+b+c)	1,21	1,21	1,00
ការចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរក្នុងខេត្តសៀមរាប (a)	1,22	-	-
វិស័យទេសចរណ៍	1,19	1,30	-
ចំនួយដែលរក្សាទុកក្នុងខេត្តសៀមរាប (b)	1,20	1,22	1,03
ឥទ្ធិពលដែលកើតមានក្នុងសៀមរាប (c)	1,21	1,21	0,94

ប្រភព : ការប៉ាន់ស្មានរបស់ក្រុមសិក្សា និងការគណនាសាកល្បង

១១. ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ធ្វើផែនការ

ដោយផ្អែកទៅលើស្ថានភាព ភាពខ្លាំង និងបញ្ហានានាខាងលើ ជំពូកនេះរៀបរាប់ពីក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ធ្វើផែនការ ដើម្បីឈានទៅសំរេចចក្ខុវិស័យជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសំរាប់ធ្វើផែនការគឺជាវិធានការមួយសំរាប់សំរួលដល់កិច្ចសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ននៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក។ ក្របខ័ណ្ឌសំរាប់ធ្វើផែនការមាន : សេដ្ឋកិច្ច-សង្គម តំបន់ និងទេសចរណ៍។

១១.១ ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម

១១.១.១ ប្រជាជន

១. លក្ខណៈខេត្ត

ខេត្តសៀមរាបមានស្រុក ១២។ របាយប្រជាជនក្នុងស្រុកទាំង១២ មានបង្ហាញក្នុងរូបដូចខាងក្រោម។

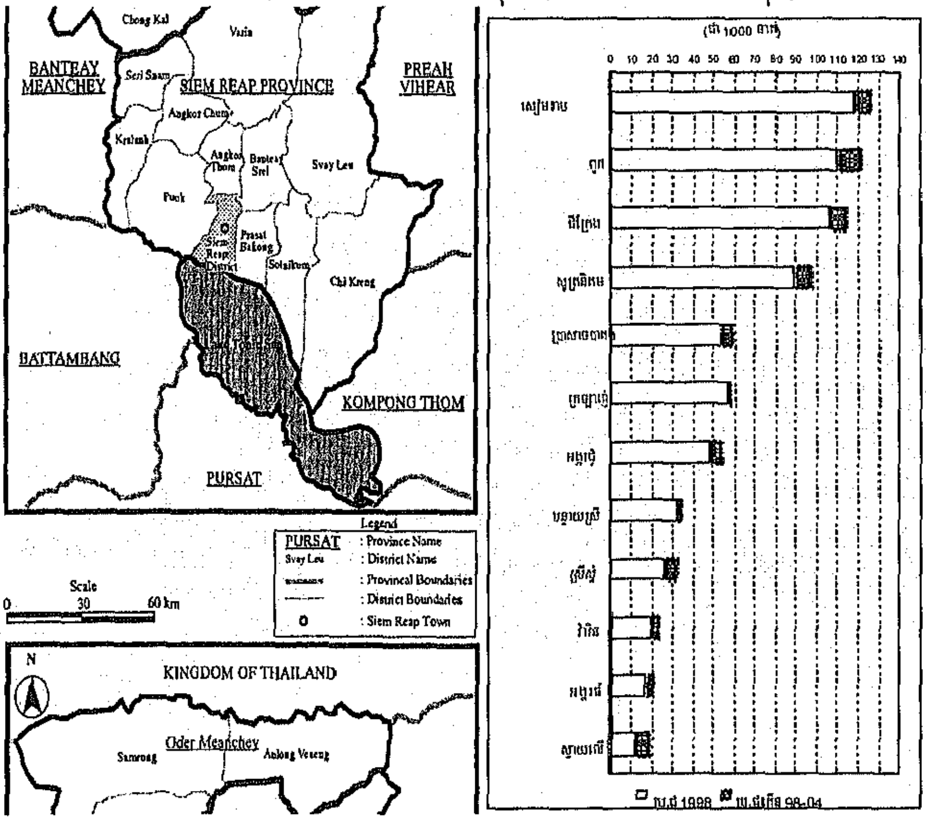

ប្រភព : សាលាខេត្តដោយផ្អែកលើចំនួនប្រជាជនដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងការិយាល័យឃុំ និងប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស។ ដូចនេះតួលេខនេះមានចំនួនប្រជាជនតិចជាងទិន្នន័យជំរឿន ដែលបានរាប់បញ្ចូលទាំងប្រជាជនដែលមិនបានចុះបញ្ជី។

រូបទី ៧១ : ស្រុកទាំង ១២ និងរបាយប្រជាជនក្នុងខេត្តសៀមរាប

តារាង ៣៤ : ផ្ទៃដី និងដង់ស៊ីតេប្រជាជនតាមស្រុក (ឆ្នាំ២០០៤)

ឈ្មោះស្រុក	(គម²) ផ្ទៃក្រឡាដី	(000) ចំនួនប្រជាជន ២០០៤	(នាក់/គម²) ដង់ស៊ីតេប្រជាជន
សៀមរាប	២៩២.៨	១២៦.៦	៤៣២.៥
ប្រាសាទបាគង	៣៤១.៩	៥៩.៥	១៧៣.៩
សូត្រនិគម	៦៧១.២	៩៧.៨	១៤៥.៧
អង្គរជុំ	៤១២.២	៥៤.៣	១៣១.៧
ពួក	៩៣៥.៥	១២១.៤	១២៩.៧
ក្រឡាញ់	៤៨៨.៧	៥៨.៦	១១៩.៨
អង្គរធំ	៣០៧.៥	២១.០	៦៨.៣
បន្ទាយស្រី	៥១៧.១	៣៤.៥	៦៦.៧
ស្រីស្នំ	៤៧៩.៨	៣២.០	៦៦.៧
ជីក្រែង	២០៣៣.៩	១១៤.៧	៥៦.៤
វ៉ារិន	១៥៦៩.៨	២៤.១	១៥.៤
ស្វាយលើ	២២៤៨.៥	១៨.៩	៨.៤
សរុប	១០២៩៨.៩	៧៦៣.៣	៧៤.១

ប្រភព : ibid

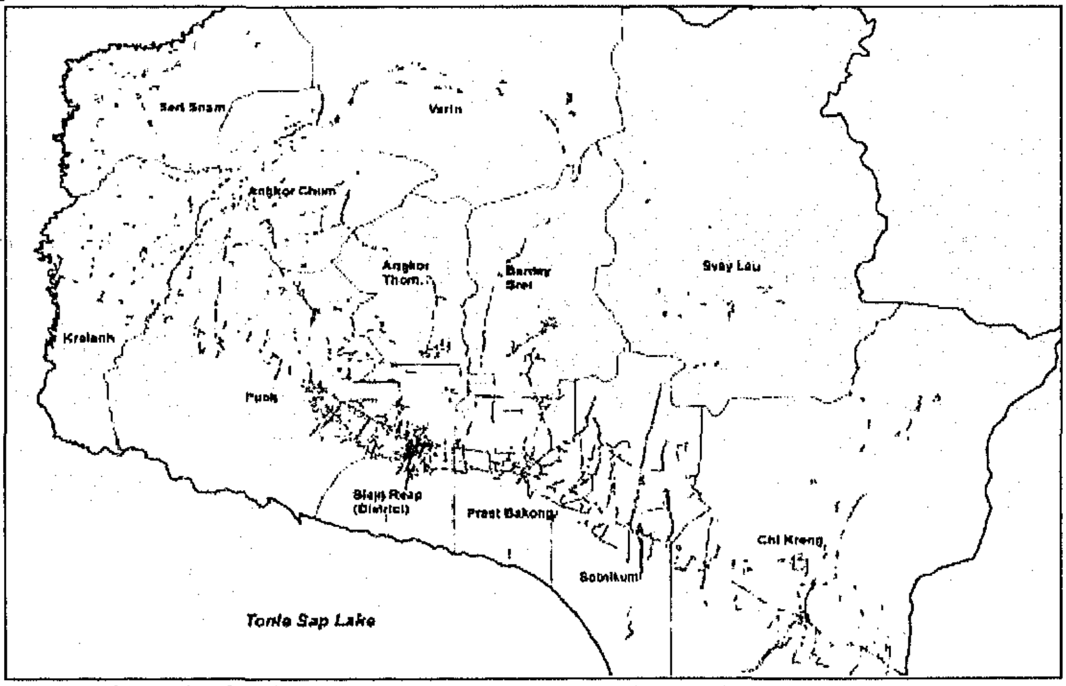

ប្រភព : ទិន្នន័យមកពីប្រព័ន្ធព័ត៌មានភូមិសាស្ត្ររបស់អាជ្ញាធរអប្សរា។ លទ្ធផលបឋម

រូបទី ៧២ : ទីតាំងនៃកន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មី និងភូមិនានាក្នុងខេត្តសៀមរាប

ស្រុកសៀមរាប ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលក្រុងមានប្រជាជនច្រើនជាងគេ គឺ១២៧.០០០ នាក់ និងដង់ស៊ីតេខ្ពស់ជាងគេ គឺ៤៣២.៥ នាក់ក្នុងមួយគីឡូម៉ែត្រការ៉េនៅឆ្នាំ ២០០៤ បើធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងស្រុកផ្សេងៗទៀត ក្នុងខេត្ត (មើលតារាង ៣៤)។ ពួក ដែលជាស្រុកស្ថិតនៅភាគខាងលិចស្រុកសៀមរាបមានប្រជាជនច្រើនបន្ទាប់គឺ ១២១.០០០ នាក់។ តាមការសង្កេតបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា ប្រជាជនយ៉ាងច្រើនបានតាំងទីលំនៅក្នុងស្រុក នានាស្ថិតនៅតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៦ ដូចជា ស្រុកប្រាសាទបាគង ស្រុកសូត្រនិគម ស្រុកពួក និងក្រឡាញ់។ ស្រុកអង្គរជុំ ដែលជាស្រុកមួយមានទិន្នផលស្រូវខ្ពស់ជាងគេក្នុងខេត្ត ប៉ុន្តែមិនស្ថិតនៅតាមផ្លូវជាតិលេខ៦ មានដង់ស៊ីតេប្រជាជនខ្ពស់បង្គួរគឺ ១៣១.៧ នាក់ក្នុងមួយគីឡូម៉ែត្រការ៉េ។

ហេតុដូច្នេះ តំបន់តាំងទីលំនៅសំខាន់ៗ និងមជ្ឈមណ្ឌលភូមិត្រូវផ្តោតនៅតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៦។ ចំពោះស្រុកស្ថិតនៅភាគខាងជើង និងតំបន់ដីសើមភាគខាងត្បូងក្បែរបឹងទន្លេសាបមានដង់ស៊ីតេប្រជាជនទាប ដូច្នេះសកម្មភាពប្រកបមុខរបរកសិកម្មនៅមានកំរិត (មើលរូបទី ៧៣)។

២. រចនាសម្ព័ន្ធនៃកំណើនប្រជាជន

រហូតដល់ពេលថ្មីៗនេះ ស្រុកសៀមរាបមានការកើនឡើងនៃចំនួនប្រជាជនដោយសារនិន្នាការមួយយ៉ាងច្បាស់លាស់គឺការស្រូបយកប្រជាជនមកពីស្រុកនានាតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៦ ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង៣៥។ ស្រុកសៀមរាបគឺជាស្រុកដែលមានកំណើនប្រជាជនច្រើនជាងគេបង្អស់។ ចំណែកស្រុកពួក និងស្រុកប្រាសាទបាគង ដែលស្ថិតនៅជិតស្រុកសៀមរាបក៏មានកំណើនប្រជាជនយ៉ាងច្រើនដែរ ហើយកំពុងក្លាយ ***ជាតំបន់តាំងទីលំនៅក្រុងថ្មី***។

ចំពោះស្រុកស្វាយលើ វ៉ារិន និងបន្ទាយស្រី គ្មានបុព្វហេតុច្បាស់លាស់ដែលនាំឱ្យមានកំណើនប្រជាជនច្រើនឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ចំណុចខាងក្រោមនេះគឺជាការពន្យល់ពីបុព្វហេតុនៃកំណើនប្រជាជនក្នុងស្រុកខាងលើ។

- ដីជាតិដីនៅតាមស្រុកជាប់នឹងជើងភ្នំប្រសើរជាងស្រុកនានានៅភាគខាងត្បូង និងជាការទាក់ទាញប្រជាកសិករកាន់តែច្រើនឡើង។
- អត្រាកំណើតខ្ពស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ ដោយសារកង្វះខាតផែនការគ្រួសារ/ផែនការពន្យាកំណើតកូន។
- មានអត្រាទាបនៃការបំលាស់ទីលំនៅចេញក្រៅស្រុក ដោយសារមួយផ្នែក កំរិតអប់រំទាប ហើយអាស្រ័យហេតុនេះពួកគេមានឱកាសតិចតួចក្នុងការរកការងារធ្វើបានក្នុងក្រុង ក្រៅពីកសិកម្ម។

តារាង ៣៥ : ប្រជាជនតាមស្រុកក្នុងខេត្តសៀមរាបនៅឆ្នាំ២០០១ និងឆ្នាំ២០០៤

ឈ្មោះស្រុក	(000) ចំនួនប្រជាជន ២០០១	(000) ចំនួនប្រជាជន ២០០៤	(000 នាក់) កំនើន ២០០១-០៤	កំនើនក្នុងប្រជាជនអចិន្ត្រៃយ៍	កំនើនក្នុងប្រជាជនបណ្តោះអាសន្ន	% ចំណែកក្នុងកំណើន
សៀមរាប	១១៧.៥	១២៦.៦	៩.១	៣.៣	៥.៨	២១.១%
ពួក	១១៥.៨	១២១.៤	៥.៦	៥.៦	០.០	១២.៩%
ស្វាយលើ	១៤.៤	១៨.៩	៤.៥	២.៧	១.៨	១០.៤%
ប្រាសាទបាគង	៥៥.៤	៥៩.៥	៤.១	៤.០	០.១	៩.៥%

វ៉ារិន	២០.៣	២៤.១	៣.៨	៣.៦	០.២	៨.៩%
បន្ទាយស្រី	៣០.៧	៣៤.៥	៣.៨	៣.៨	០.០	៨.៨%
ជីក្រែង	១១១.៨	១១៤.៧	២.៩	៣.៣	-០.៤	៦.៧%
អង្គរធំ	១៨.៧	២១.០	២.៣	២.៤	០.០	៥.៤%
សូត្រនិគម	៩៥.៥	៩៧.៨	២.៣	២.១	០.២	៥.២%
អង្គរជុំ	៥២.១	៥៤.៣	២.២	២.២	០.០	៥.១%
ស្រីស្នំ	៣០.៥	៣២.០	១.៤	១.៤	០.០	៣.៣%
ក្រឡាញ់	៥៧.៥	៥៨.៦	១.១	១.១	០.០	២.៤%
សរុប	៧២០.១	៧៦៣.៣	៤៣.២	៣៥.៦	៧.៦	១០០.០%

ប្រភព : ទិន្នន័យពីសាលាខេត្ត

រចនាសម្ព័ន្ធនៃកំណើនប្រជាជនក្នុងអំឡុងពេលពីឆ្នាំ២០០១ ដល់ឆ្នាំ២០០៤ មានបង្ហាញក្នុងតារាង៣៥។ និន្នាការគួរឱ្យកត់សំគាល់បំផុតនោះគឺ ចំនួនប្រជាជនដែលបានកើនឡើងក្នុងស្រុកសៀមរាបចុះបញ្ជីជា "ប្រជាជនបណ្តោះអាសន្ន"។ ការនេះមួយផ្នែកដោយសារថា ប្រជាជនបំលាស់ទីចូលស្រុកគឺជាកម្មករសំណង់សណ្ឋាគារ និងផ្សារលក់ទំនិញធំៗ។ ចំពោះស្រុកស្វាយលើវិញ បុព្វហេតុដែលនាំឱ្យមានកំណើនប្រជាជនបណ្តោះអាសន្នច្រើនមិនបានបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ឡើយ ។

៣. ការព្យាករណ៍ចំនួនប្រជាជន

ទិន្នន័យមួយចំនួនពី "ទិន្នន័យកែសំរួលលើកទី១ទាក់ទងនឹងការព្យាករណ៍ចំនួនប្រជាជនសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជាឆ្នាំ ២០០១-២០២១ (*ការពិនិត្យរបាយការណ៍ដើមលើកទី៦នៃជំរឿនឆ្នាំ ១៩៩៨*)" ត្រូវបានសន្មតយកជាកំរិតមូលដ្ឋាននៃចំនួនប្រជាជនក្នុងក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពរបស់ក្រុមសិក្សា ដោយផ្អែកលើមូលហេតុដូចខាងក្រោម ។ ចំនួនប្រជាជននៅពេលអនាគតនឹងត្រូវកំណត់ដោយអត្រាកំណើនតាមធម្មជាតិ រចនាសម្ព័ន្ធអាយុ និងទំហំនៃការហូរចូលចេញរបស់ប្រជាជនទៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ។ កត្តាទាំងអស់នេះនឹងត្រូវរាប់បញ្ចូលក្នុងការព្យាករណ៍ទាំងឡាយនាពេលថ្មីៗ។

ជាងនេះទៀត ការព្យាករណ៍លំអិតត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការបែងចែកស្រុកក្នុងខេត្តយ៉ាងលំអិតដើម្បីធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងពីលក្ខណៈភូមិសាស្ត្ររបស់ស្រុក ។ តាមការបែងចែកកំរិតថ្នាក់ស្រុកនេះ ក្រុមសិក្សាបានធ្វើការពិនិត្យរចនាសម្ព័ន្ធនៃទិន្នន័យប្រជាជនដែលបានពីជំរឿនឆ្នាំ១៩៩៨ និងទិន្នន័យសាលាខេត្តពីឆ្នាំ២០០០ ដល់ឆ្នាំ២០០៤។

លទ្ធផលនៃការពិនិត្យទិន្នន័យមានបង្ហាញក្នុងតារាង៣៦ និង៣៧។

ការប៉ាន់ស្មានសំខាន់ៗដើម្បីកំណត់កំរិតនៃការព្យាករណ៍ត្រូវបានសង្ខេបជាចំណុចដូចខាងក្រោម :

- ចំនួនប្រជាជនសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាបត្រូវបានកែសំរួលឱ្យស៊ីគ្នាទៅនឹងកំរិតនៃ "ការព្យាករណ៍ជំរឿន ដែលបានពីការកែសំរួល" ដែលមានចំនួន៩%ច្រើនជាងទិន្នន័យប្រជាជនដែលបានចុះបញ្ជី និងដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយដោយសាលាខេត្ត។ យោងតាមរបាយការណ៍បច្ចេកទេសពីការព្យាករណ៍ដែលបានកែសំរួល ការខុសគ្នានេះមួយផ្នែកធំ ដោយសារការមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីនៃ " ចំនួនកុមារមានអាយុពី ០ ដល់ ៤ ឆ្នាំ "។

- ប្រជាជនក្នុងតំបន់ទី១ និងទី២ (តំបន់ការពារដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរអប្សរា) ត្រូវបានសន្មតថាគ្មានការកើនឡើងចាប់ពីឆ្នាំ២០០៤។ ស្រុកសៀមរាប អង្គរធំ បន្ទាយស្រី ប្រាសាទបាគង និងពួកមានប្រជាជនរស់នៅក្នុងតំបន់ទី១ និងតំបន់ទី២ ដែលមានចំនួនសរុប ១០៨.០០០ នាក់នៅឆ្នាំ២០០៤។
- ស្រុកសៀមរាបត្រូវបានសន្មតថានឹងមានចំនួនប្រជាជនច្រើនមករស់នៅ ដែលប្រជាជនទាំងនោះមកពីស្រុកផ្សេងៗក្នុងខេត្តនៅពេលអនាគត។ ការសន្មតដូចនេះបង្ហាញពីកំណើនប្រជាជនពី១៦.៦%នៅឆ្នាំ២០០៤ ដល់ ១៧.១% នៅឆ្នាំ២០២០។
- ស្រុកផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងខេត្តត្រូវបានសន្មត់ថានឹងគ្មានការប្រែប្រួលរបាយប្រជាជនច្រើនចាប់ពីឆ្នាំ២០០៤។

ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង ៣៦ ខេត្តសៀមរាបទាំងមូលត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងមានអត្រាកំណើនប្រជាជនខ្ពស់ជាងកំរិតកំណើនជាមធ្យមនៅថ្នាក់ជាតិ។ ការនេះបញ្ជាក់ថា ខេត្តសៀមរាបមានចំនួនប្រជាជនផ្លាស់ចូលខេត្តថេរ ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើផែនការ។ ក្នុងខេត្ត ការសន្មត់បានធ្វើឡើងដោយផ្អែកទៅលើនិន្នាការពីរផ្សេងគ្នា។ និន្នាការមួយគឺថា ការផ្លាស់ទីលំនៅចូលក្នុងស្រុកសៀមរាបកើតមានជាប្រចាំ។ កំណើននៃចំនួនប្រជាជននេះអាចធ្វើឱ្យមានការពង្រីកក្រុងក្នុងស្រុកជាបន្តបន្ទាប់ទៅកាន់តំបន់ជាយក្រុង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត តំបន់នានាក្នុងតំបន់ហាមឃាត់ទី១ និងទី២ នឹងមានការផ្លាស់ទីលំនៅចេញ ដែលប្រជាជនទាំងនោះអាចទៅរស់នៅទីកន្លែងផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្ត (មើលរូបទី៧៤)។

តារាង ៣៦ : ការព្យាករណ៍ចំនួនប្រជាជនតាមស្រុក

	ផ្ទៃក្រឡាដី (គម^{២})	២០០០ (ជា ០០០)	២០១០ (ជា ០០០)	២០២០ (ជា ០០០)	ការបែងចែក	អត្រាលូតលាស់ ២០០០-២០១០	អត្រាលូតលាស់ ២០១០-២០២០
ចំនួនសរុបក្នុងខេត្តសៀមរាប	១០.២៩៩	៧៦៨	៩៧១	១.២២៩	១០០.០%	២.៤%	២.៤%
ចំនួនប្រជាជនសរុបក្នុងតំបន់១និង២	-	៩៨	១០៨	១០៨	៨.៨%	១.០%	០.០%
ចំនួនប្រជាជនមិនរាប់តំបន់១និង២	-	៦៧០	៨៦៣	១.១២១	៩១.២%	២.៦%	២.៧%
ស្រុកសៀមរាប	២៩៣	១២៦	១៦២	២១១	១៧.១%	២.៥%	២.៧%
ស្រុកដទៃផ្សេងៗទៀត	១០.០០៦	៦៤២	៨០៩	១.០១៩	៨២.៩%	២.៣%	២.៣%
អង្គរជុំ	៤១២	៥៥	៧០	៩១	៧.៤%	២.៥%	២.៦%
អង្គរធំ	៣០៨	២០	២៦	៣១	២.៥%	២.៦	១.៨%
បន្ទាយស្រី	៩១៧	៣៣	៤១	៤៧	៣.៨%	២.២%	១.៣%
ជីក្រែង	២.០៣៤	១២០	១៤៨	១៩១	១៥.៦%	២.១%	២.៦%
ក្រឡាញ់	៤៨៩	៦៣	៧៦	៩៨	៧.៩%	១.៩%	២.៦%
ប្រាសាទបាគង	៣៤២	៥៩	៧៣	៨៧	៧.១%	២.២%	១.៨%
ពួក	៩៣៦	១២៣	១៥១	១៨៦	១៥.១%	២.១%	២.១%
សូត្រនិគម	៦៧១	១០១	១២៧	១៦៣	១៣.៣%	២.២%	២.៦%
ស្រីស្នំ	៤៨០	៣២	៤១	៥៣	៤.៣%	២.៥%	២.៦%

ស្វាយលើ	២.២៤៩	១៥	២៤	៣២	២.៦%	៥.៣%	២.៦%
វ៉ារិន សំរាប់ឯកសារពិគ្រោះ	១.៩៧០	២១	៣១	៤០	៣.៣%	៣.៩%	២.៦%
កម្ពុជា	១៧៨.០៣៥	១២.៩៧៤	១៥.២៦៩	១៨.៧២៤	-	២.០%	២.១%
ភ្នំពេញ	២៩០	១.១១៤	១.៥២៩	១.៩៨៣	-	៣.២%	២.៦%
កម្ពុជាមិនរាប់បញ្ចូលភ្នំពេញ	១៧៧.៧៤៥	១១.៨៥៩	១៣.៧៣៩	១៦.៧៤១	-	១.៨%	២.០%
ក្រុងព្រះសីហនុ	៨៦៨	១៧៦	២៤៧	៣៣៥	-	៣.៥%	៣.១%
បាត់ដំបង	១១.៧០២	៩១៦	១.១០១	១.៣៥៨	-	១.៩%	២.១%

ប្រភព: "ការកែសំរួលទិន្នន័យលើកទី ១ ទាក់ទងនឹងការព្យាករណ៍ចំនួនប្រជាជនសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៩៨-២០២០ នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤" និងការវិភាគរចនាសម្ព័ន្ធដោយក្រុមសិក្សាដោយផ្អែកលើទិន្នន័យពីសាលាខេត្ត ។

ដោយផ្អែកលើការព្យាករណ៍ចំនួនប្រជាជននេះ ការសិក្សាបានធ្វើការសន្មត់ចំនួនប្រជាជនក្នុងស្រុកសៀមរាប ដូចខាងក្រោម ។

តារាង ៣៧ : ចំនួនប្រជាជនក្នុងស្រុកសៀមរាប

ឆ្នាំ	2000	2004	2012	2020
	ជាក់ស្តែង	ព្យាករណ៍		
ចំនួនប្រជាជនក្នុងស្រុកសៀមរាប	១២៦.៦	១៣៩.៦	១៧០.៧	២១០.៦

ឯកតា: ពាន់នាក់

ប្រភព : ក្រុមសិក្សា JICA

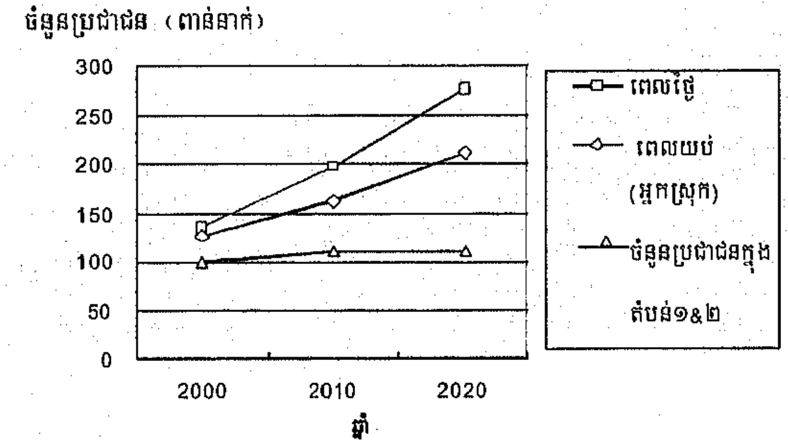

រូបទី ៧៣ : កំណើនប្រជាជននៅស្រុកសៀមរាប

១១.១.២ ការងារ

កំរិតការងារនៅពេលអនាគតក្នុងស្រុកសៀមរាប និងស្រុកផ្សេងៗទៀតត្រូវបានប៉ាន់ស្មានដោយផ្អែកលើចំណុចរួមរបស់តំបន់ក្នុងខេត្តទាំងមូល ។ តាមការប៉ាន់ស្មានឱ្យដឹងថានឹងមានកំណើនកំលាំងពលកម្មពី ៨.០០០ ទៅ ៨.៥០០ ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ។ កំណើនការងារសរុបនឹងមានរហូតដល់ ១៨០.០០០ ក្នុងអំឡុងពេលរវាងពីឆ្នាំ២០០០ និងឆ្នាំ២០២០ ។

ការប៉ាន់ស្មានការងារតាមវិស័យមានបង្ហាញក្នុងរូបទី៧៣។ ចំពោះវិស័យទី១ រចនាសម្ព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃទំរង់បែងចែកការងារនៅតាមស្រុកនានាត្រូវបានសន្មតថានឹងមានកំរិតប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងពេលបច្ចុប្បន្ននៅឆ្នាំ២០២០។

ចំណែកវិស័យទី២ និងទី៣ ការប៉ាន់ស្មានឱ្យដឹងថានឹងមានតំរូវការកំលាំងពលកម្មកើនឡើង។ ជាពិសេស វិស័យទី៣ នឹងបង្កើតឱ្យមានការងារចំនួន៥៦.០០០ ឬប្រហែលជាពាក់កណ្តាលនៃកំណើនការងារសរុប។ ស្រុកសៀមរាបដែលជាមណ្ឌលឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍នឹងមានប្រជាជន ១០០.០០០ នាក់ ឬស្ទើរតែស្មើនឹង៦០%នៃការងារក្នុង វិស័យទី៣ ក្នុងខេត្តនៅឆ្នាំ២០២០។

កំរិតការងារតាមវិស័យផ្សេងៗក្រៅពីកសិកម្មត្រូវបានប៉ាន់ស្មានដោយផ្អែកលើ "មូលដ្ឋានទីកន្លែងការងារ" ពុំមែនផ្អែកលើ "មូលដ្ឋាននៃការតាំងទីលំនៅ" ឡើយ។ ដូចនេះ ក្រុមសិក្សាទទួលបានព័ត៌មានអំពីគំលាតរវាងប្រជាជនមានការងារធ្វើដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន "កន្លែងការងារ" និង "លំនៅដ្ឋាន" តាមរយៈភាពខុសគ្នារវាងចំនួនប្រជាជន "ពេលថ្ងៃ" និង "ពេលយប់"។ ដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង៣៨ ការប៉ាន់ស្មានបង្ហាញថានឹងមានប្រជាជនប្រមាណជា ៦៥.០០០ នាក់គឺជាអ្នកធ្វើដំណើរពីស្រុកក្បែរស្រុកសៀមរាបចូលមកស្រុកសៀមរាបនៅឆ្នាំ ២០២០។

តារាង ៣៨ : ការគណនាបឋមអំពីរចនាសម្ព័ន្ធការងារក្នុងខេត្ត និងស្រុកសៀមរាប

១. ខេត្តសៀមរាប

ការងារតាមវិស័យ	(000 នាក់)			ចំណែកតាមវិស័យ %			ការប្រែប្រួលប្រចាំឆ្នាំ	
	2000	2010	2020	2000	2010	2020	2000/2010	2010/2020
100 វិស័យទី១ សរុប	324.8	356.0	356.0	77.2%	68.4%	59.1%	0.9%	0.0%
200 វិស័យទី២ សរុប	27.3	46.7	71.2	6.5%	9.0%	11.8%	5.5%	4.3%
300 វិស័យទី៣ សរុប	68.9	117.6	175.2	16.4%	22.6%	29.1%	5.5%	4.1%
301 ជំនួញលក់ដុំ និងរាយ និងជួសជុលម៉ាស៊ីន	40.3	69.0	105.2	9.6%	13.3%	17.5%	5.5%	4.3%
302 សណ្ឋាគារ និងភោជនីយដ្ឋាន	2.4	9.2	16.2	0.6%	1.8%	2.7%	14.2%	5.8%
303 ការដឹកជញ្ជូន ការស្តុក និងទំនាក់ទំនង	4.6	7.8	11.9	1.1%	1.5%	2.0%	5.5%	4.3%
304 អន្តរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ	0.1	0.1	0.2	0.0%	0.0%	0.0%	5.5%	4.3%
305 រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការការពារ	10.1	12.0	12.0	2.4%	2.3%	2.0%	1.7%	0.0%
306 អចលនទ្រព្យ សកម្មភាពជួល និងអាជីវកម្ម	0.6	1.0	1.6	0.1%	0.2%	0.3%	5.5%	4.3%
307 សេវាកម្មផ្សេងៗទៀត	10.8	18.5	28.2	2.6%	3.6%	4.7%	5.5%	4.3%
អ្នកធ្វើការសរុបនៅកន្លែងធ្វើការ	420.9	520.3	602.4	100.0%	100.0%	100.0%	2.1%	1.5%
ប្រជាជនសរុប	767.8	970.7	1229.4	ការងារ/ប្រជាជន			2.4%	2.4%
កម្លាំងការងារសរុបដែលបំពេញការងារនៅក្នុងលំនៅដ្ឋាន	420.9	520.3	602.4	55%	54%	49%	2.1%	1.5%
ចំនួនប្រជាជនដើរដែលធ្វើដំណើរមកធ្វើការងារក្នុងស្រុកសៀមរាប	-	-	-	-	-	-	-	-

២. ស្រុកសៀមរាប

ការងារតាមវិស័យ	(000 នាក់)			ចំណែកតាមវិស័យ %			ការប្រែប្រួលប្រចាំឆ្នាំ	
	2000	2010	2020	2000	2010	2020	2000/2010	2010/2020
100 វិស័យទី១ សរុប	24.1	26.3	26.3	32.0%	22.5%	16.0%	0.9%	0.0%
200 វិស័យទី២ សរុប	13.5	23.2	35.4	18.0%	19.9%	21.5%	5.5%	4.3%
300 វិស័យទី៣ សរុប	37.6	67.3	102.5	49.9%	57.6%	62.4%	6.0%	4.3%
301 ជំនួញលក់រាយ ដុំនិង ការជួសជុលម៉ាស៊ីន	23.4	40.0	61.0	31.1%	34.3%	37.2%	5.5%	4.3%
302 សណ្ឋាគារ និងភោជនីយដ្ឋាន	2.2	8.7	15.2	3.0%	7.4%	9.3%	14.5%	5.8%
303 ការដឹកជញ្ជូន ការស្តុក និងទំនាក់ទំនង	3.2	5.5	8.3	4.2%	4.7%	5.1%	5.5%	4.3%
304 អន្តរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ	0.1	0.1	0.2	0.1%	0.1%	0.1%	5.5%	4.3%
305 រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការការពារ	3.5	4.1	4.1	4.6%	3.5%	2.5%	1.7%	0.0%
306 អចលនទ្រព្យ សកម្មភាពជួល និងជំនួញ	0.5	0.8	1.2	0.6%	0.7%	0.7%	5.5%	4.3%
307 សេវាកម្មផ្សេងៗទៀត	4.8	8.2	12.5	6.4%	7.0%	7.6%	5.5%	4.3%
អ្នកធ្វើការសរុបនៅកន្លែងធ្វើការ	75.2	116.8	164.2	100.0%	100.0%	100.0%	4.5%	3.5%
ប្រជាជនសរុប	126.0	161.9	210.6	ការងារ/ប្រជាជន			2.5%	2.7%
កម្លាំងការងារសរុបដែលបំពេញការងារនៅក្នុងលំនៅដ្ឋាន	66.8	82.6	99.0	53%	51%	47%	2.1%	1.8%
ចំនួនប្រជាជនដើរដែលធ្វើដំណើរមកធ្វើការងារក្នុងស្រុកសៀមរាប	8.4	34.2	65.2	-	-	-	15.1%	6.7%

ប្រភព : ការគណនាសាកល្បងលើកទី១ របស់ក្រុមសិក្សា